

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Francisci Montmorencii E Societate Iesv Cantica Et Idyllia
Sacra**

Montmorency, François de

Antverpiae, 1638

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69423)

Th
5843

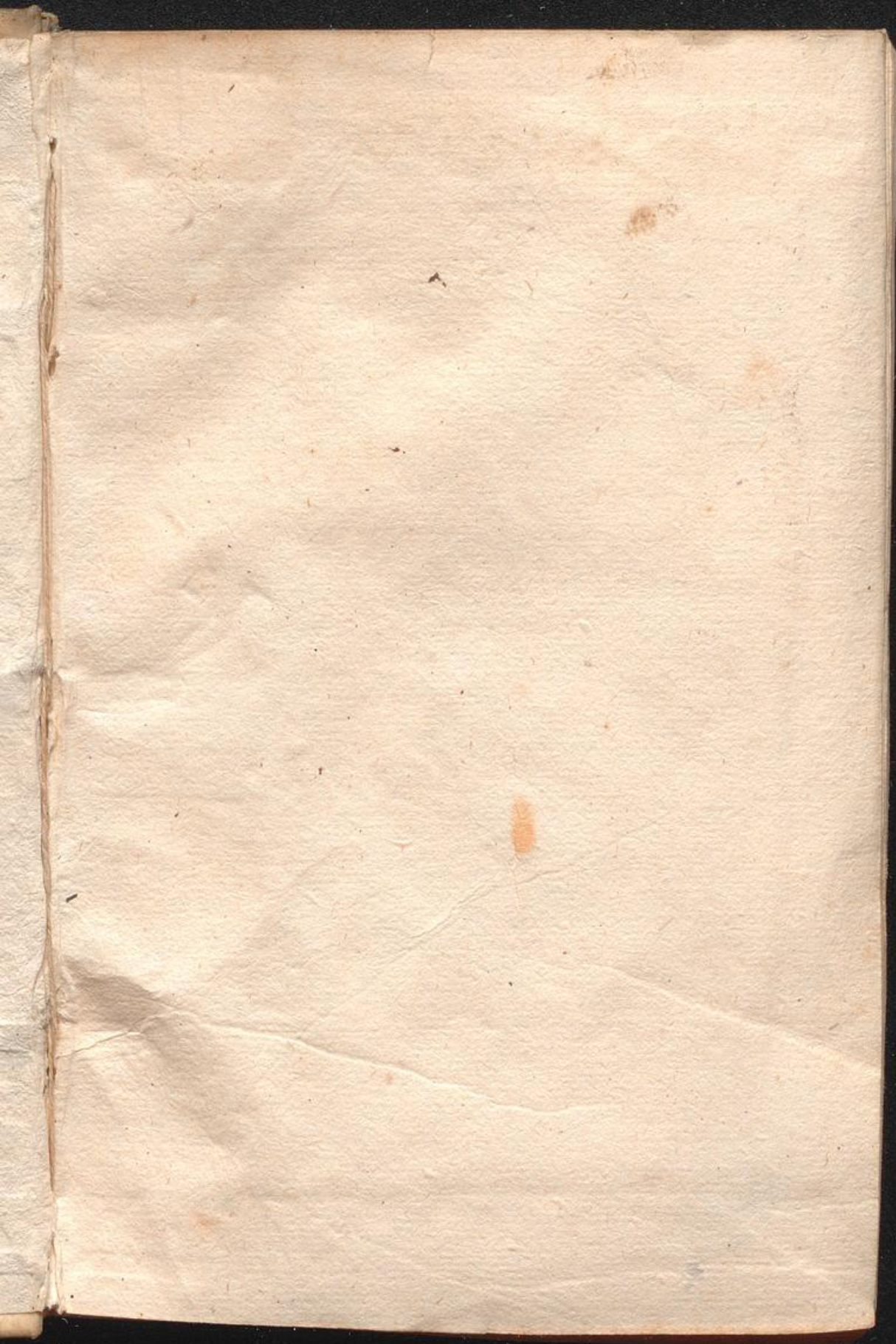
Jh. 5843

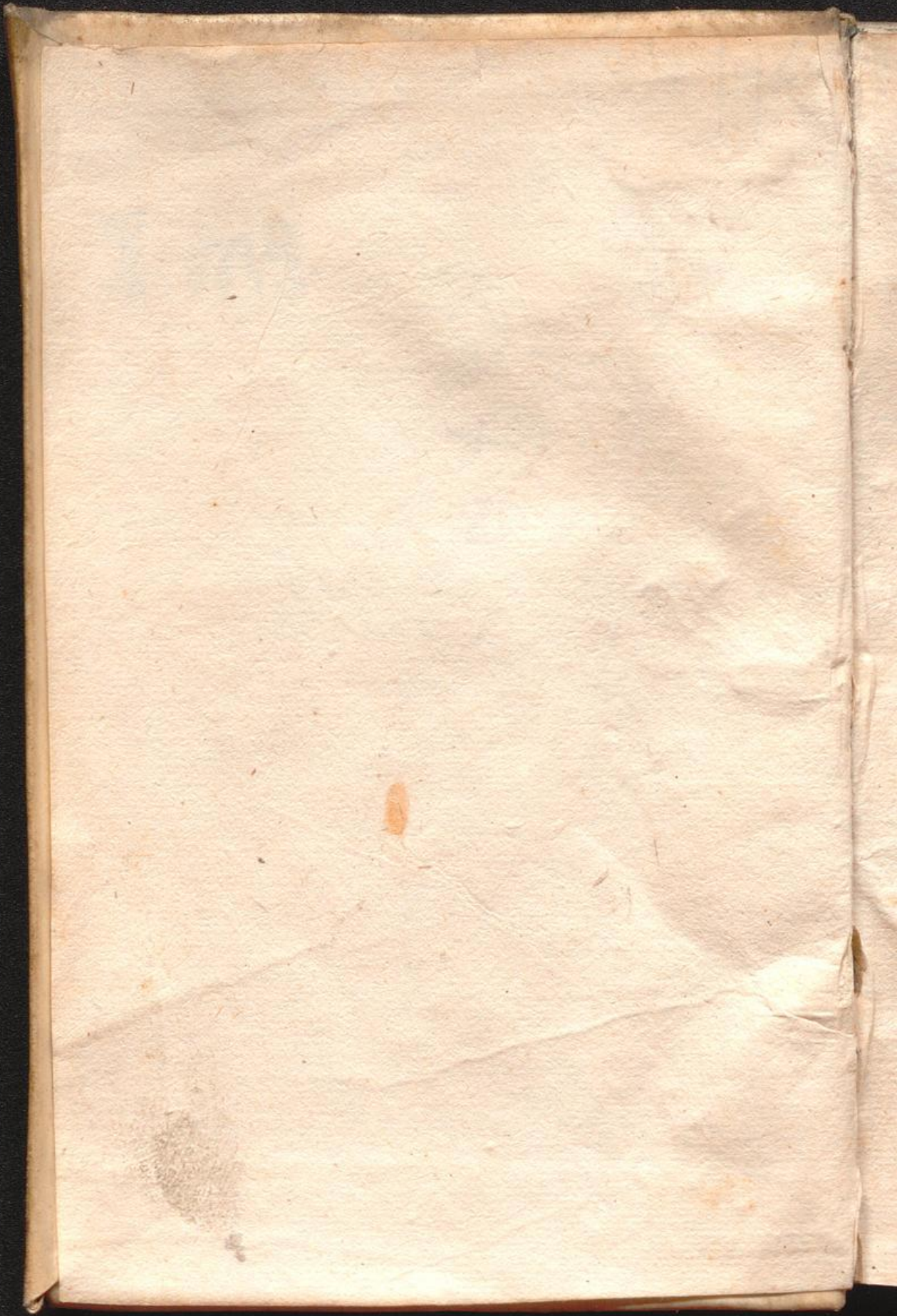
X

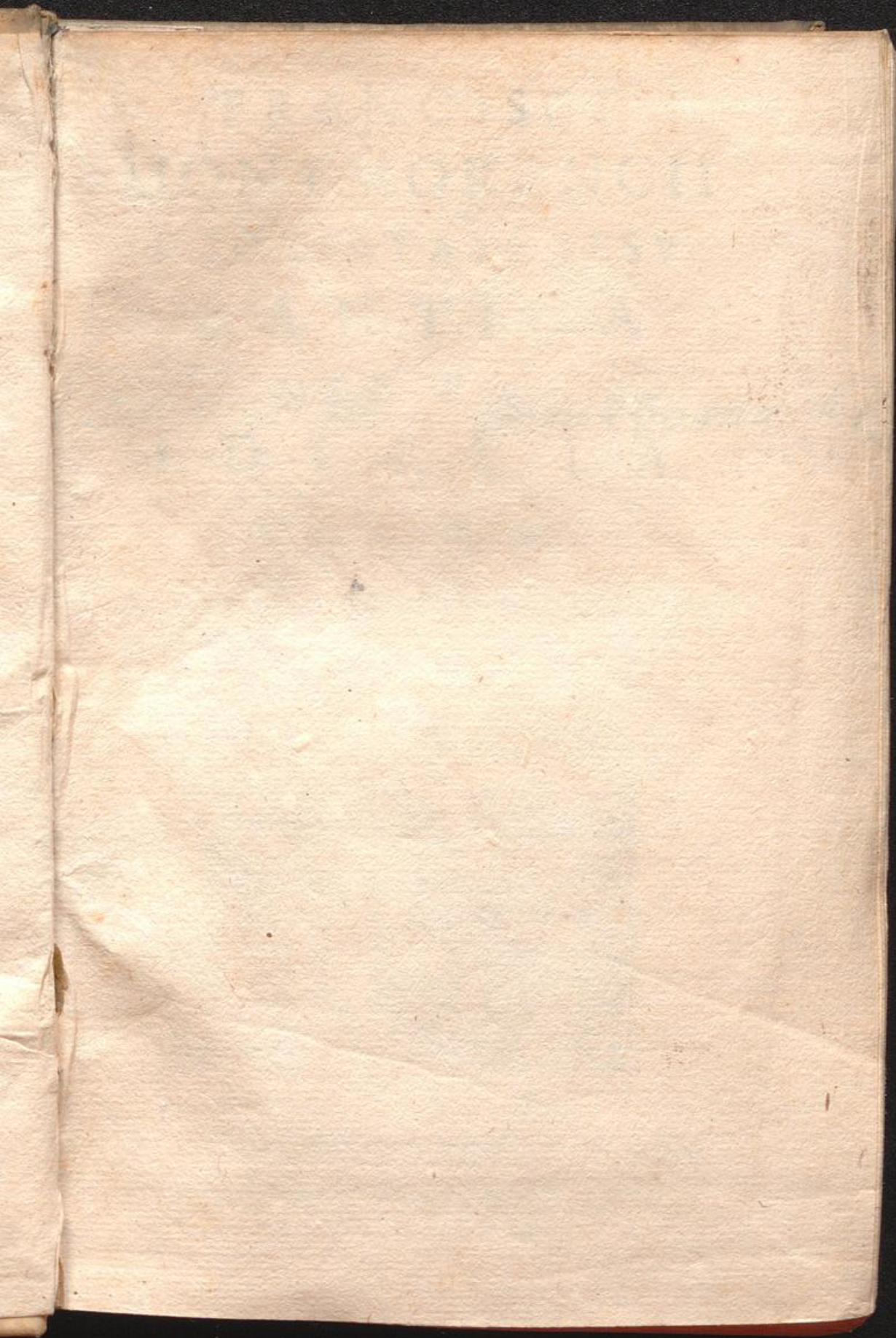
10

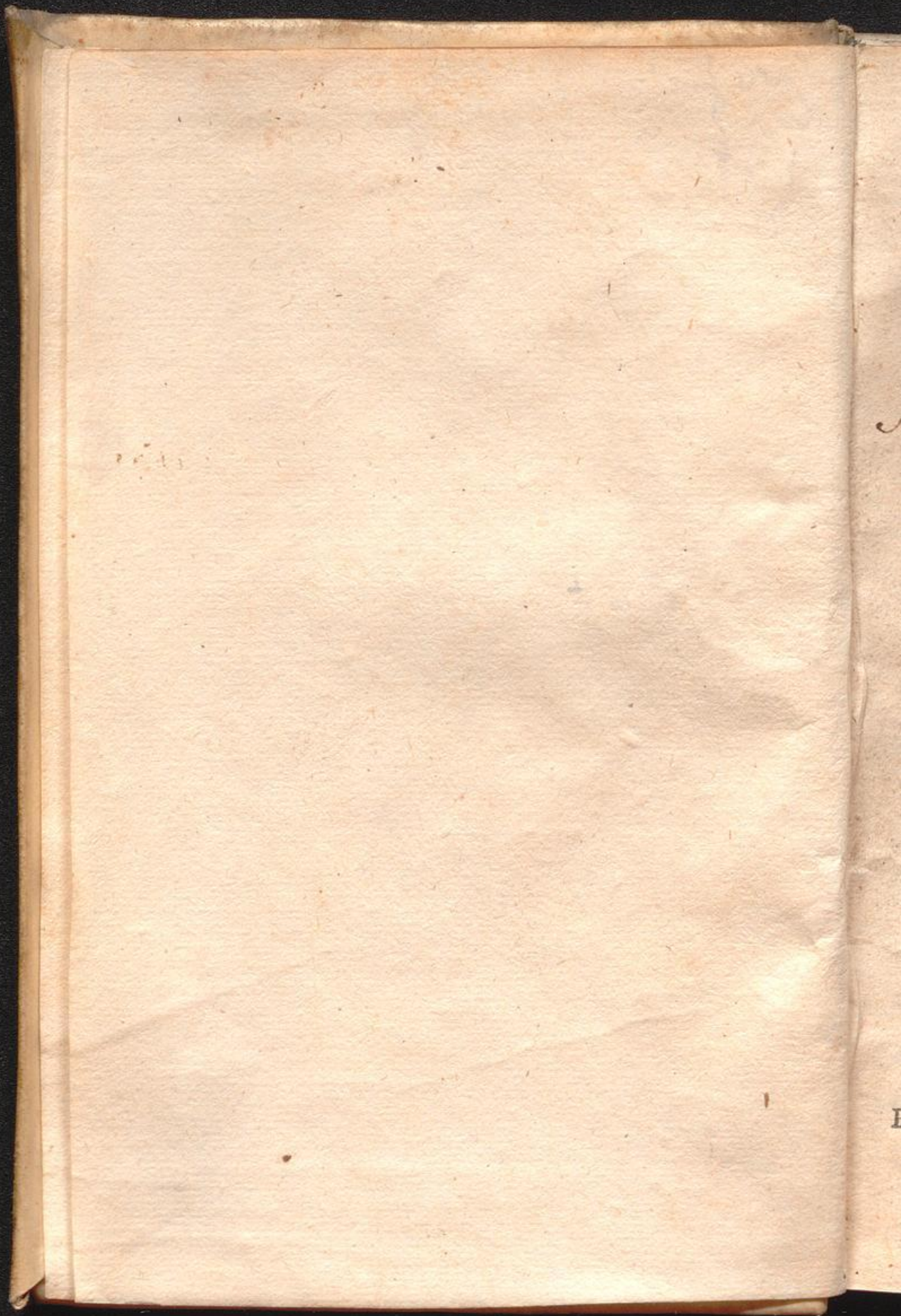
~~37~~

25

FRANCISCI
MONTMORENCII
E SOCIETATE IESV
CANTICA

Socijs JEW^E T Paderborna. Hic
IDYLLIA 1673

SACRA.

Accesserunt in hac postremâ editione

PSALMI XV.

modis expressi Lyricis.

ANTVERPIÆ,
EX OFFICINA PLANTINIANA
BALTHASARIS MORETI.
M. DC. XXXVIII.

EX LIBRIS
MONTANUS
SOCIETAS
GARTIA

1811

1811

1811

1811

SANCTISSIMO
DOMINO NOSTRO
VRBANO VIII.
PONTIFICI MAXIMO.

BEATISSIME PATER,

NONNULLA è sacris Lit-
teris Cantica, quibus
me ipsum in hac re-
ligiosâ quiete ad Dei
laudes impensius prouocarem, nu-
meris pridem poëticis illigaue-
ram, minùs tamen accuratè quàm
vt illa aliquando sub tanti Nomi-
nis auspicijs euulgare cogitarem:
cùm ecce mihi præter spem ab Vr-

A 2 be

be nuntiatur, exemplar meum ad manus SANCTITATIS TVAE deuenisse. Casum protinus in consilium verti; & tam singulari benignitate (quando reculis meis aspiciendis Maiestatem Tuam inclinasse dicebaris) opportunè admoneri me sensi, vt Tibi, VRBANE PONTIFEX MAXIME, quidquid hoc libelli foret, ingenuâ grati animi significatione nuncuparem. Quidni enim obnoxium Tibi amorem meum liceat sine reuerentiæ dispendio profiteri?

Ipsè metus Te noster amat. —
 à naturâ quippe factus es totus, vt ameris; à Deo singulariter electus in rerum Arbitrum, vt adoreris: sic humanitate tamen temperas

peras potestatem, vt Te pariter diligamus, pariter suspiciamus vnum virorum, qui ruenti sæculo nostro EFFICACI LENITATE succurre- res, qui restitutas nunc demum Ecclesiæ corpori nobilissimas partes, inspiratâ quaquauersum concordia, Amor ipse & mundi Mens sapientissimè contineres. Iam vasta Germaniæ, iam porrectos Æthiopum tractus, hæresi passim aut schismate abiuratis, mite V R- B A N I VIII. ingenium agnoscere, suaue Romanæ Ecclesiæ iugum induere postliminio lætatur; in spem felicitum illorum temporum erecti, quibus vniuersi quondam Occidentis Principes, agente potissimùm V R B A N O II.

A 3 hostem

hostem Christiani nominis communem communibus copijs Oriente toto profligarunt. Ratum faciat (cui proximus es) DEVS votum hoc meum, quod pedibus TVAE SANCTITATIS aduolutus non timidè concipio. Duaci Kalendaris Ianuarijs, M. DC. XXIX.

Deuotus

SANCTITATI TVÆ

FRANCISCVS DE MONTMORENCY
è Societate IESV.

REVDQ

7
REYDO IN CHRISTO PATRI
P. FRANCISCO
DE MONTMORENCY
SOCIETATIS IESV

Anagramma.

FRANCISCVS DE MONTMORENCI
CONSTANS FER DOMINI CRUCEM.

Ode.

MONTMORENCIACÆ domus,
*Primos Christiadas quæ dedit
inclytæ
Felici omine Gallie,
Flos insignis, amor Castalidum &
decus,
Quem flagrans Pietas Patrem
Praclaro inseruit nominis Ordini
IESV, magno animo improbis
Spretis diuitijs, delicijs simul,
Calcatis & honoribus:
Hic te corripiens immedicabilis*

A 4

Morbus,

*Morbus, lædere pertinax
 Nervos dissoluit corpore languidos.
 Mens in fracta manet tamen
 Aduersis patiens; nam bona, gloriam
 Et laudes celebrat Dei.*

*O qua mellifluo gutture Cantica,
 O qua Idyllia concinis,
 Magno grata Deo, Calituum emulus!
 Sunt hæc carmina Maximi*

*VRBANI nitidis auribus, arbitri
 Orbis, digna, sed & Cedro.*

*Dum te languor edax compede detinet,
 Et sæuus cruciat dolor;*

*Pergas doctiloquâ psallere Barbito
 Pæana, & tua quod monent*

*Versis appositè nomina litteris,
 CONSTANS FER DOMINI CRUCEM.*

Hac calum petitur sidereum viâ.

ANTONIUS DE MOL, Regius
 in Artesiæ Curiâ Consiliarius.

DE

DE SACRIS CANTICIS
ET IDYLLIIS
R. P. FRANC. DE MONTMORENCY,
VRBANO VIII.
PONTIFICI MAXIMO
DEDICATIS,

Epigramma.

Vos, quæ tergemina sub maiestate corona,
Collibus in septem mellificatis Apes:
Submissis humiles alis, & supplice pennâ,
MONTMORENCYADES suspiciunt Aquila.
Et thyma, collectosque sacro de codice flores,
Deponunt vestros, ut decet, ante pedes.
Nam quia tempestas est mellea temporis huius,
Romanis Aquilis quo dominantur Apes,
Dediscunt Aquila fulmen, florumque ministræ
Ætherei veniunt mellis ad obsequium.
Este igitur faciles: inscripti nomen IESV
Sunt flores, versa nomen in hoc Aquila.
Si legitis summoque animam decerpitis ore;
Dulcius hoc etiam nomine mella fluent.

GVALT. PAVLLVS è Soc. IESV
S. Theol. Doct. & Prof.

A 5

* CAN-

* CANTICVM

MOYSIS & MARIAE.

Exod. 15. cap.

* Meritò
 Origenes
 Canticum
 hoc omnium
 quæ umquam
 scripta sunt
 poematum
 primum ap-
 pellat: aliquot
 enim sæculis
 Linum, Or-
 pheum, Ho-
 merum an-
 teceffit Moy-
 ses. Flavius
 Iosephus cap.
 ultim. lib. 2.
 Antiq. car-
 men hoc
 Moysis ver-
 su hexametro
 compositum
 fuisse con-
 tendit.

ANTEMVS Domino: gloriose
 enim magnificatus est, equum &
 ascensorem deiecit in mare.

Fortitudo mea, & laus mea Dominus, &
 factus est mihi in salutem:

Iste Deus meus, & glorificabo eum: Deus
 patris mei, & exaltabo eum.

Dominus quasi vir pugnator, omnipotens
 nomen eius.

Currus

A R G V M E N T V M.

Traducto per Mare rubrum ficcis vestigijs
ISRAELE, & demerso PHARAONE Rege
cum vniuerso exercitu; MOYSES cum vi-
ris, MARIA seorsum cum mulieribus
Hebræis, hoc Epinicium DEO VICTORI,
VINDICI, cecinerunt.

V N A N I M I cantemus io, io voce
Triumphe:

Ad veteres accessit enim noua lau-
rea palmas:

Precipites Deus egit equos equitesq; profundo.
Absit ut hoc quisquam mortalibus arroget
armis:

Numinis est solius opus. Mihi venit ab illo
Opportuna salus. Alios gens impia posthac
Ne mihi finge deos. Meus est Deus iste, meisque
Cultus auis. Illi solemnia sacra, diesque
Instituam festos, parti monumenta Triumphi,
Et meritis pendam memorē pro talibus hymnum.

Vnanimi cantemus io, io voce Triumphē.
Seu Deus Vltor amas, amplo seu nomine dici
Omnipotens; quem te pugnīs ardentibus infers?
Fulmineum qualis quantusq; assurgis in ensē?
Serius Ægyptus didicit quid robore posses,
Dum mouet arma tuo non responsura lacerto.

Vnanimi

Currus Pharaonis & exercitum eius proiecit in mare:

Electi Principes eius submersi sunt in Mari rubro. Abyssi operuerunt eos, descenderunt in profundum quasi lapis.

Dextera tua Domine magnificata est in fortitudine: dextera tua, Domine, percussit inimicum. Et in multitudine gloriæ tuæ deposuisti aduersarios tuos:

Misisti iram tuam, quæ deuorauit eos sicut stipulam. Et in spiritu furoris tui congregatæ sunt aquæ:

Sterit vnda fluens, congregatæ sunt abyssi in medio mari.

Dixit inimicus: Persequar & comprehendam, diuidam spolia, implebitur anima mea:

Euaginabo gladium meum, interficiet eos manus mea.

Flauit

Unanimes cantemus io, io voce Triumphæ.

*Qualis arundo leues nervo volat acta per auras,
Talis Erythraeum facile est excussus in æquor
Indocilis Pharao, pariterque exercitus omnis
Et Pelusiacæ pelago periere quadrigæ.*

*Scuta virum fluitare salo, iuga fracta rotasque
Aspicere est: de tot modo millibus vnus & alter
Vix super apparent nantes in gurgite vasto.*

*Hos quoque vincit hiems: fessi referuntur ad
immum*

Vt lapis: it summas Ægyptia gazæ per undas.

Unanimes cantemus io, io voce Triumphæ.

*Fortibus ô quantum sese tua dextera factis
Extulit! in populos quam dura exempla rebelles
Constituit, iustoque remisit lora furori!*

*Ocyor arentes non corripit ignis aristas,
Quam tua momento disperdidit ira superbos.*

Unanimes cantemus io, io voce Triumphæ.

*Iussa suos aperire sinus tibi paruit unda,
Et medium vidit Pharao discedere pontum.
Insequar inuisos, quæ me via ducit, Apellas;
Assequar, exscindam, spolijs ornabor opimis.*

Sic ait: oblato consternatosque periculo

*Exhortatus equos, penetralia gurgitis alti
Limite peruadit latè patefacta sequestro.*

*At simul insonuit tua vox; subsidere cœpit
Quæ prius in montis faciem surrexerat unda,
Hausit & ingenti Pharaonis castra ruinâ.*

Unanimes cantemus io, io voce Triumphæ.

Ergo

Flauit spiritus tuus, & operuit eos mare:
submersi sunt quasi plumbum in aquis ve-
hementibus.

* *Vox Hebraea Elim plurale est nominis El, quo Deus significatur.* Quis similis tui in * fortibus Domine? quis similis tui, magnificus in sanctitate, terribilis atque laudabilis, faciens mirabilia?

Extendisti manum tuam, & deuorauit eos terra. Dux fuisti in misericordiâ tuâ populo quem redemisti.

Et portasti eum in fortitudine tuâ, ad habitaculum sanctum tuum.

Ascenderunt populi, & irati sunt: dolores obtinuerunt habitatores Philisthijm.

Tunc conturbati sunt principes Edom, robustos Moab obtinuit tremor: obriguerunt omnes habitatores Chanaan.

Irruat

Ergo iaces Pharao sub aquis , ceu plumbea
pessum

It pelago moles, imisq̄ue recumbit arenis?

Ergo iacet tecum non emersura profundo,

Qua modò certabat Superis Mareotica pubes?

Vnanimi cantemus io, io voce Triumphæ.

Quis similis , Deus alme , tui ? quis ferre se-
cundum

Æqualemve tibi se dīs ex omnibus ausit?

Te tuus Israël operum memor vsque tuorum,

Compellet facilemque pijs , rigidumque pro-
fanis:

Dicat ut Hebraeorum seruaris commodus agmen;

Durior ut rubris hostes tumularis arenis.

Vnanimi cantemus io, io voce Triumphæ.

Alituum regina suas ut tollit in alas

Dulce onus, & teneros mater vehit anxia fetus:

Sic geminis Abrahæ sobolem gestabis in vlnis,

Saxa * Iebusæa donec superauerit arcis.

Hæc domus , hæc patria est , hæc fatis debita
tellus.

* Sic dicta
antiquis
Ierusalem.

Vnanimi cantemus io, io voce Triumphæ.

At quis agit populos furor improuisus in arma?

Quas acies sese campis diffundere cerno?

Prima Palestini sustollunt signa coloni:

Agmina palmifera quos ponè sequuntur Idu-
mes;

Hinc Arabum manus , inde ruit Phœnissa
iuuentus.

Idem

Irruat super eos formido & pavor, in magnitudine brachij tui:

Fiant immobiles quasi lapis, donec pertranseat populus tuus Domine, donec pertranseat populus tuus iste, quem possedisti.

Introduces eos, & plantabis in monte hereditatis tuæ, firmissimo habitaculo tuo quod operatus es Domine.

Sanctuarium tuum Domine, quod firmaverunt manus tuæ. Dominus regnabit in æternum & vltra.

Ingressus est enim eques Pharao cum curribus & equitibus eius in mare: & reduxit super eos Dominus aquas maris:

Filij autem Israël ambulauerunt per siccum in medio eius.

Idem omnes simul ardor habet, felicibus armis,
 Quæ Chanaanæ arat, Judæ prohibere nepotes.

Unanimi cantemus io, io voce Triumphæ..

Exere terrificam celo, Deus, exere dextram
 Hostibus incussâ stet hebes formidine sanguis,
 Pigraque sopito lapidescant brachia sensu:
 Dirigeant torpore manus, admissaque totis
 Articulis ipsos ignavia serpat in enses:
 Dum tuus interea medios impunè per hostes
 Carpit iter populus, montesque euadit in altos
 Das ubi mansuras in sacula figere sedes.

Unanimi cantemus io, io voce Triumphæ.

Non ita Carmelus firmis radicibus hæret,
 Non Libanus; solido stabunt ut mœnia saxo,
 Israëligena quæ te, Deus, auspice condent.
 Hic reddi tibi vota voles, hic thure litari:
 Optabisque locum templo; quod regia Iudæ
 Posteritas olim Pario de marmore ponet.

Unanimi cantemus io, io voce Triumphæ.

Regnet io, regnet Deus Israël: & Orbi
 Imperet æternos (vel si potis ampliùs) annos.
 Nam Pharios innoluit equos, equitesque pro-
 fundo,
 Per freta traducens siccis nos peruia plantis.
 Unanimi cantemus io, io voce Triumphæ.

* Obseruat
hic Diuus
Chryso-
stomus Amã-
tium iras
& iurgia,
non minùs
quàm blan-
dias, ma-
teriã Can-
ticis ido-
neam sup-
peditare.

* CANTICVM

Nouissimum MOYSIS.

Deuteronom. cap. 32.

A Udite cæli quæ loquor, audiat terra
verba oris mei.

Concresecat vt pluuiã doctrina mea,
fluat vt ros eloquium meum,

Quasi imber super herbam, & quasi stillæ
super gramina. Quia nomen Domini inuo-
cabo:

Date magnificentiam Deo nostro : Dei
perfecta sunt opera, & omnes viæ eius iu-
dicia:

Deus fidelis, & absque vllâ iniquitate, iu-
stus & rectus.

Peccauerunt ei, & non filij eius in for-
dibus:

Generatio praua atque peruersa. Hæcine
reddis Domino popule stulte & insipiens?

Numquid

A R G V M E N T V M .

Morti iam proximus MOYSES, grauiſſimam hanc ad filios ISRAEL (vt eos ad idola defluentes, in vero DEI cultu contineret) concionem habuit.

Iſſus ad hanc facio dum verba nouiſſima plebem;

Esto Sol mihi testis, & ò labentia celo
Sidera: tuque cauis seu vallibus humida sidis,
Assurgis seu Terra iugis, has accipe voces.

Utile ros segeti, pratis sitientibus imber,
Ifacidum generi mea carmina: discet ab illis
Quisque Deū celebrare. Dei sunt omnia munus,
Omnia sunt illius opus. Fuit ipse repertor
Tot rerum quot mundus habet, quas omnibus
omnes

Absoluit numeris, purumq; exegit ad unguem.
Ut velit, inueniet nihil hinc quod carpere liuor
Possit; ad artificis respondent singula normam.
Ecquis enim te summe Parens est iustior alter?
Nescia nempe tibi mens fallere, nescia falli.
Et tamen iste (tuus sed qui iam desijt esse
Filius) Israël tua fallere numina vecors
Sperat, honesta suis obtendens nomina culpis.
Ah scelerate puer! quid auorum stemmata
iactas?

Numquid non ipse est pater tuus qui possedit te, & fecit, & creauit te?

Memento dierum antiquorum, cogita generationes singulas.

Interroga patrem tuum, & annuntiabit tibi; maiores tuos, & dicent tibi.

Quando diuidebat Altissimus gentes: quando separabat filios Adam,

Constituit terminos populorum iuxta numerum filiorum Israël.

Pars autem Domini, populus eius: Iacob funiculus hereditatis eius.

Inuenit

Non tibi Sara parens, generis non auctor
Abramus.

Aspis in Æthiopum te surda creauit arenis,
Expuit in fausto bicolor te vipera partu,
Talia qui reddis pro dulci premia vitâ.
Nec quæ despicias, nec quem, male sane, laceffas,
Respicias. Hic pater est: illi cunabula debes,
Huius & usuram frueris quâ perfide lucis.
Si vacat à primâ nascentis origine mundi
Ad tua veraces enoluerè tempora fastos,
Nec piget Annales maiorum audire tuorum;
Inde satis disces, quàm te mortalibus vnum
Præ reliquis miro Deus est dignatus amore.
Te, puer, in quas spes, in quæ te regna vocauit,
Cum Pater omnipotens (stolidi monumenta la-
boris)

Cerneret educi Babylonis ad æthera turrim,
Et celeste feros regnum affectare Gigantes?
Protinus ex illo mortales tempore sparsit
In varias, ne cœpta nouent, temeraria, terras.
Communemque prius, liquidi velut aëris equor,
Iustus humum certo discreuit limite mensor.
Obtigit his Meroë, vicinia Persidos illis,
Pars ijt Ægyptum, pars in loca sola recessit
Armenia, gelidos alij tenuere Triones.
E numero populorum omni bissena Jacobi
Pignora lecta sui voluit Deus esse peculi.
Hinc fore pollicitus Chananitidis arua beata,
Quæ ditione premat, mansuram in sacula gentē.

Inuenit eum in terrâ desertâ, in loco horro-
ris, & vastæ solitudinis:

Circumduxit eum, & docuit: & custodiuit
vt pupillam oculi sui.

Sicut aquila prouocans ad volandum pul-
los suos, & super eos volitans,

Expandit alas suas, & assumpsit eum, atque
portauit in humeris suis.

Dominus solus dux eius fuit : & non erat
cum eo deus alienus.

Constituit eum super excelsam terram : vt
comederet fructus agrorum,

Vt sugeret mel de petra, oleumque de saxo
durissimo.

Butyrum

O quibus officijs genus hoc deleniit! ô quâ
 Afferuit vindex per mille pericula curâ!
 Dum per arenosâ saltus erraret Idumes
 Exul, inops, nisi ferret opem Pater omniû egeno.
 Nulla sui genitrix indulgentissima nati
 Custodit geminos oculorum cautiùs orbes.
 Quid loquar, annonam quòd ab aethere miserit
 illi?

Quid, medio quòd sæpè die recrearit ab æstu
 Nube tegens? quòd nocte facem præluxerit atrâ,
 Quâ sit iter monstrans per inhospita saxa va-
 ganti?

Regia sic pullos trepidantes erudit ales,
 Cùm primùm è dulci producit in aëra nido;
 Sic docet insolitis alarum insistere remis
 Anteuolans, sic in vacuo notat aethere callem;
 Interdum fessis subiens, tergoque receptos
 Præpetibus sublimè vehens ad sidera pennis.
 Haud secùs Ifacidem spatiantibus extulit alis
 Dux Deus ipse via (nec enim fuit alter ab illo)
 Promissâque stitit tandem Chananitidos orâ.

Te manet, 7 fraël, fatis hæc debita tellus
 Omnigenis fecunda bonis, atque ubere gleba.
 Hæc loca lacte meroque natant, certantque
 vicissim,

Vtra magis tibi grata ferant, magis inclyta dona.
 Saniris eni rupes nullo munuscula cultu
 Dat tibi mella suis passim currentia saxis.
 En lapidosus apex Hermonis pinguibus unde

B 4

Affluit,

Butyrum de armento, & lac de ouibus
cum adipe agnorum, & arietum filiorum
Bafan:

Et hircos cum medullâ tritici, & sanguinem
vux biberet meracissimum.

Incrassatus est dilectus, & recalcitrauit: in-
crassatus, impinguatus, dilatatus,
Dereliquit Deum factorem suum, & re-
cessit à Deo salutari suo.

Prouocauerunt eum in dijs alienis, & in
abominationibus ad iracundiam concitaue-
runt.

Immo-

Affluit, expressum baccis tibi fundit olium.

*Aspice palmiferi quot oves Iordanis ad amnem,
Quotque suis tondent cytisum cum matribus
agni.*

*Aspice luctantes aduersis cornibus hœdos,
Aspice dumosâ pendentibus rupe capellas,
Quotquot alit Basanæus ager. Quam multa
recense,*

*Si potes, in latis errent armenta Segoræ
Vallibus: hæc tua sunt, veteri migrante colono.
Utque nihil desit; malos ubi seuerat antè
Cultor Amorrhæus riguis Hesebonis in hortis,
Hinc modò poma leges, cessansque fruere
labore*

*Alterius. Tibi felices ferichuntis ad urbem
Pinguia corticibus sudant opobalsama virgæ.
Denique quidquid habet farris tibi donat opimi
Eleale. Sua vina tibi mera seruat, apricis
Ducit in Engaddi quæ collibus vna colorem.
Quæ quibus equiparem? tam larga sed (angu-
ror) harum*

*Heu! dabit ad culpam causas tibi copia rerum.
Qualis equus saturum stans ad præsepe, nitescit,
Cui luxu distenta cutis, parere magistro
Abnuat, insanoque recalcitrat, impete sternax:
Tu quoque fortune successibus ebrie blandis,
Nosse Deum, tot nosse Dei benefacta negabis;
Acceptam soli decuit cui ferre salutem,
Non alijs antiqua dijs quos nesciit atas.*

Immolauerunt dæmonijs, & non Deo, dijs
quos ignorabant.

Noui recentefque venerunt, quos non co-
luerunt patres eorum.

Deum, qui te genuit, dereliquisti, & obli-
tus es Domini creatoris tui.

Vidit Dominus, & ad iracundiam conci-
tatus est: quia prouocauerunt eum filij fui &
filia.

Et ait: Abscondam faciem meam ab eis, &
considerabo nouissima eorum:

Generatio enim peruersa est, & infideles
filij.

Ipsi me prouocauerunt in eo qui non erat
Deus, & irritauerunt in vanitatibus suis:

Et ego prouocabo eos in eo qui non est po-
pulus, & in gente stultâ irritabo illos.

Ignis succensus est in furore meo, & arde-
bit vsque ad inferni nouissima:

Deuo-

Nuper enim fabri calidis excusa caminis
 Prodiit in lucem Diuorum hæc turba nouorum,
 Tempia quibus demens & puluinaria pones,
 Atque peregrino fundes libamina ritu.

O dignos sortite deos! dum despicias illum,
 Vnus ab aeterno qui temperat arbiter Orbem.

Siccine legitimis à sacris transfuga, Numen
 Immortale voles istis postponere monstris?

Quis tibi summe Deum cernenti talia sensus?
 Quisve dolor? quàm terribiles, quàm Numine
 dignas

Concipies iras? Equidem mihi venit in artus
 Horror, ut his hausi tua dicta minacia nuper
 Auribus. Hac à plebemeos auertere vultus
 Stat, mihi, dicebas, stat gentem iugibus istam

Exercere odijs: quia me prior odit, & agrè
 Ut faciat, mihi, rinales sub nostra vocare
 Sustinet ora, deos simulachra carentia sensu.

Pro quibus admissis hanc non clementius vram.

Sunt viles populi, sunt & sine nomine Gentes

Quas mihi (submoto procul Israële) sacrabo.

Tabeat inuidiâ; nec sit mihi cura mederi.

Sed meus hîc nondum stabit furor. altiùs imis

fra sedet fibris, ô quos paritura tumultus!

Non aliter cæcis terræ penetralibus ignis

Æstuat inclusus, dumque eluctatur in auras,

Disijcit auulsum montis latus; ima reuelans

Fundamenta soli, donec potiatur aperto

Æthere, & effusis latè voret omnia flammis.

Bella

Deuorabitque terram cum germine suo, & montium fundamenta comburet.

Congregabo super eos mala, & sagittas meas complebo in eis.

Confumentur fame, & deuorabunt eos aues morfu amarissimo:

Dentes bestiarum immittam in eos, cum furore trahentium super terram, atque serpentium.

Foris vastabit eos gladius, & intus pavor: iuuenem simul ac virginem, lactentem cum homine sene.

Dixi: Vbinam sunt? cessare faciam ex hominibus memoriam eorum.

Sed

Bella mihi iam bella placent: iam letifer arcus
 Me inuat, hostili iam tingere tela cruore,
 Iam gravidam calamis libet exhaurire pha-
 rettram.

Nec satis vnus erit pœna modus. Omne ma-
 lorum

Confluat examen, nostros ut adobruat hostes.

Ad mea conueniant excita classica pestes

Mille, mihi magnas legi quas vltor in iras;

Et macies, & dira fames, & turpis egestas,

Et labor, vlticesque catenato agmine cura:

Terrorumque noua facies, formaque volu-
 crum

Horribiles visu, variarum & monstra fe-
 rarum.

Vos ô vos catulis si pabula queritis vrsa,

Vos anida tigres, iunctique leonibus apri,

Huc rictus, huc fulmineos conuertite dentes,

Denotamque neci rostris inuadite gentem.

Vos huc cerulei virus spirate dracones,

Sacrilegosque mihi rabido consumite morfu.

Quos cita subducet vestris fuga dentibus, illos

Excipiat faciam temulentus sanguine mucro:

Nec iugulo senis, aut pueri, timida ve puella

Abstineat. Sic sic pereant discrimine nullo.

Quò redijt numerosa binominis illa Iacobi

Progenies, qua littoreas equabat arenas?

Digna quidem tota est excindi: digna pro-
 fanum

Cuius

Sed propter iram inimicorum distuli: ne
fortè superbirent hostes eorum,

Et dicerent: Manus nostra excelsa, & non
Dominus, fecit hæc omnia.

Gens absque consilio est, & sine prudentia.
Vtinam saperent, & intelligerent, ac nouissima
prouiderent!

Quomodo persequatur vnus mille, & duo
fugent decem millia?

Nónne idè, quia Deus suus vendidit eos
& Dominus conclusit illos?

Non enim est Deus noster vt dij eorum: &
inimici nostri sunt iudices.

De vinea Sodomorum, vinea eorum, & de
suburbanis Gomorrhæ:

Vua eorum vua fellis, & botri amarissimi

Fel draconum vinum eorum, & venenum
aspidum insanabile.

Nónne hæc condita sunt apud me, & signata
in thesauris meis?

Cuius ego memori deradam nomen ab auro.

Et faciam. Sed stat sua relinquere tempora * fatis; * Nihil hinc

Adscribat ne forte suis hoc Barbarus armis,

Quod tribui mihi debet opus: ne victa lacerto

Prædicet esse suo Judææ robora pubis.

Usque ad eone tibi est obtusum Barbare pectus,

Ut nequeas hoc esse meum dignoscere munus,

Mille quod facidas dare terga coegeris uni?

His ego (si nescis) animos, his robur ademi;

Et tibi belligeras misi in præcordia vires

Auctor ego audendi. Ne me, ne, quaeso, tuorum

Esse partes aliquem vanâ de gente deorum,

Quos impunè tibi contemnere fas sit inermes.

Hostis erit quicumque mihi, non ibit inultus.

Sentiet, hac vindex scelerum quid dextera

possit,

Sentiet Israël ô quàm mutatus ab illo,

Qui fidei donec servans fuit, esse solebat

Noster amor, pro quo potui tot sumere curas:

Instar enim vitis colui: Mareotidos atra

Eduxi scrobibus: Sabamæ melioribus aruis

Deposui, mitem si forte rependeret vnam:

At modò degenerans, succo disparque priori,

Induit ingenium Sodomæi palmitis: unde

Vina fluunt, non que pateris libentur & auro,

Cùm facit in nineâ castus mihi veste Sacerdos;

Felle magis sed amara, sed atro mixta veneno,

Qualia prinignis dant pocula sæpè nouerca.

Hæc cur dissimulo, quando peccata morantem

Extor-

Stoicum
aut Ma-
themati-
cum. Voce
fati utimur
pro Aeter-
no Dei de-
creto, quod
singula suo
ordine, loco
& tempore,
firmiter
reddit; ut
fatum, à
fando, sit
dictum di-
uinum.

Mea est ultio, & ego retribuam in tempore, ut labatur pes eorum:

Iuxtà est dies perditionis, & adesse festinant tempora.

Iudicabit Dominus populum suum, & in seruis suis miserebitur.

Videbit quòd infirmata sit manus, & clausi quoque defecerunt, residuique consumpti sunt.

Et dicet: Vbi sunt dij eorum, in quibus habebant fiduciam?

De quorum victimis comedebant adipem, & bibebant vinum libaminum:

Surgant, & opitulentur vobis, & in necessitate vos protegant.

Vide

Extorquent mihi vindictam? cunctantia quando
 Fata suis urget gens hac temeraria culpis?
 Ecce dies feralis adest, en tempus in ipsis
 Stat foribus, cogor quo sera reposcere tandem
 Supplicia, & meritas ingrato à sanguine pœnas.
 Ergone supremâ potero damnare ruinâ
 Isacidum sobolem? Domus ergo peribit Abrami?
 Sed meruit. Nullusne meis ultricia tela
 Excutiet manibus? Bis sunt mihi fulmina
 sumpta;
 Bis cecidere. Meis adeò miseratio cœptis
 Pugnat, & ancipitem facit indulgētia mentem.
 Vince tamen Iuris rigor; & quos plectere par est,
 Plecte: graui quamuis stabit vindicta dolore
 Hec mihi; dum fatis Israël tactus acerbis
 Deficiet, stricto succumbit ut hostia ferro.
 Non acies illi validas educere campis
 Profuerit, triplici non oppida cingere fossâ:
 Barbarus has acies, hac subruet oppida victor;
 Et trahet Euphratis captum trans flumina
 vulgus,
 Hebraidesque nurus subdet puerosque catasta.
 Forsitan, Israël, hoc in discrimine speres
 Ut tibi, tot dinos inter quibus exta cremabas,
 Vinaque libabas pingues epulatus ad aras,
 Auxilium rebus saltem ferat vnus in arctis.
 Te, si quâ est illis virtus, tueantur amicâ
 Nunc ope. Sed neque se, sua nec seruare miselli
 Fana dii possunt, ea quin cinefacta fatiscant.

C

Et

Videte quòd ego sim solus, & non sit alius
Deus præter me.

Ego occidam, & ego viuere faciam: per-
cutiam, & ego sanabo, & non est qui de ma-
nu mea possit eruere.

Leuabo ad cælum manum meam, & di-
cam: Viuo ego in æternum.

Si acvero vt fulgur gladium meum, & ar-
ripuerit iudicium manus mea:

Reddam vltionem hostibus meis, & his
qui oderunt me retribuam.

Inebriabo sagittas meas sanguine, & gla-
dius meus deuorabit carnes,

** De .i. pro-
pter. quia
crudeliter
habiti sunt
Hebræi à
Barbaris.*

* De cruore occisorum, & de captiuitate,
nudati inimicorum capitis.

Laudate gentes populum eius, quia san-
guinem seruorum suorum vlciscetur:

Et vindictam retribuet in hostes eorum, &
propitius erit terræ populi sui.

CAN-

Et quisquam supplex illorum numen adoret
 Præterea? vel ijs sacros indicat honores?
 Solus ego (haud alium patiar me præter haberi)
 Solus ego Deus omnipotens. Quodcumq; libebit,
 Momento faciam. Tollam mortalibus, idem
 Inspirabo animã. Manus hæc in utrumq; parata,
 Vulnus, opemq; feret. Ego te, si verberere doctus
 Consilia in melius referes, Hebræe iacentem
 Rursus humo attollam, rursusq; in sceptrã
 reponam:

Exscindamq; tuos versã vice funditus hostes.
 Per me, perq; meum iuro immutabile Numen,
 Tales ipse mihi dabis olim Barbare pœnas,
 Quales antè dedit tibi stirps inuisa Iacobi.
 Iam mihi iam bibulas videor satiare sagittas
 Cæde, meumq; tuis hebetare cruoribus ensem:
 Altius haud umquam totus fuit ille receptus
 Barbariæ iugulo. Stagnabunt sanguine largo,
 Nec capient ampla demessa cadauera valles.
 Tanti vester erit sanguis repetendus ab hoste
 Isacida. Vobis oblata iniuria tanti,
 Dum coma more fuit servorum rasa, luetur.
 Audiat hæc, Deus ipse suo quæ deionat ore,
 Audiat Hebræi quicumque est nominis osor;
 Admonitusq; suã cogatur clade fateri
 Esse Deum Isacidum, memorem fandi atque
 nefandi,

Sumere qui lesus vitijs, & ponere surreptas
 Nouerit humanis precibus placabilis, iras.

CANTICVM

DEBBORAE Prophetidis.

Iudic. 5. cap.

Q Vi sponte obrulistis de Israël animas vestras ad periculum, benedicite Domino.

*a Carmen hoc Debbo-
ra ad ci-
tharam de-
cantauit.
Carminis
character
est planè
Lyricus.
b Sëir, &
Pharan,
montes
sunt Ara-
bia Petraa.*

Audite Reges, auribus percipite Principes: Ego sum, ego sum quæ Domino cannam; *a* psallam Domino Deo Israël.

Domine cùm exires de *b* Sëir, & transires per regiones Edom, terra mota est, cælique ac nubes distillauerunt aquis.

Montes

ARGUMENTVM.

Interempto manu feminæ Chananæorum
duce Sifarâ , profligatisque eius copijs,
DEBBORA Prophetis DEO VICTORIÆ
AVCTORI hanc Odam Eucharisticam
admodulatur.

VOs quibus certo capitis periclo
Isaci sanguis stetit ista laurus,
Numini mecum bona gratulantes
Dicite verba.

Dux ego vobis , ego dux præibo;
Barbita vates ego grandiore,
Quâ Deo fas est meritum referre,
Ordiam hymnum.

Principes Regesque fauete linguis,
Maximus dum mi Deus Optimusque
Dicitur , qui res inbet Israël
Ire secundas.

Sëir , intonsus Paraniq̄ue vertex
Testis est , quâ vi , quibus vltor armis
Huc anos olim Deus è Canopi
Transtulit aruis.

Montes fluxerunt à facie Domini, & Sinai à facie Domini Dei Israël.

In diebus Samgar filij Anath, in diebus Iahel, quieuerunt semitæ: & qui ingrediebantur per eas, ambulauerunt per calles deuios.

Cessauerunt fortes in Israël, & quieuerunt: donec surgeret Debbora, surgeret mater in Israël.

Noua bella elegit Dominus, & portas hostium ipse subuertit: clypeus & hasta si apparuerint in quadraginta millibus Israël.

Non Idumæi potuere montes
 Illius præsens tolerare Numen,
 Sed fatifcentes tremuere ab imis
 Funditus antris.

Vt Dei sensit propiora terris
 Ora, sudoris simul imbre fluxit,
 Et fuit tanto sibi visus impar
 Sina calori.

Rektor Hebrææ Deus alme plebis,
 Cesserit nostris modò quòd Iabinus
 Copijs, hoc esse tui fatemur
 Muneris omne.

Non enim Samgar potuit cauere
 Ne vias hostis Syrus obsideret,
 Et iugum segnes Abrahæ doceret
 Ferre nepotes.

Prò pudor! gentis malè feriata
 In quater denis nequit inueniri
 Millibus vir qui clypeum capessat,
 Vllus & hastam:

Deboraham donec Deus aduocaret
 Imperi rebus propè corruentis;
 Femina partes dedit Israël
 Probra piandi.

Hos Deus lusit sine more ludos,
 Et nouo exemplo noua bella gessit:
 Quò triumphales sibi vendicaret
 Solus honores.

Cor meum diligit Principes Israël : qui propriâ voluntate obtulistis vos discrimini, benedicite Domino.

Qui ascenditis super nitentes asinos, & sedetis in iudicio, & ambulatis in viâ, loquimini.

Vbi collisi sunt currus, & hostium suffocatus est exercitus, ibi narrentur iustitiæ Domini & clementia in fortes Israël : tunc descendit populus Domini ad portas, & obtinuit principatum.

Surge, surge Debbora, surge, surge, & loquere canticum : surge Barac, & apprehende captiuos tuos fili Abinoem.

Saluatæ sunt reliquiæ populi, Dominus in fortibus dimicauit.

Debitas ergo Domino referte
 Principes Iudæ, mea cura, grates:
 Aleam quotquot subiistis huius
 Sponte duelli.

Tuque qui mulâ veheris nitenti
 Scriba, paulisper fora rauca linque;
 Nuntios letos age consulenti
 Dicitur turba,

Ciuitas omnis sciat, Israël
 Iudici summo placuisse causam,
 Hostibus pœnas sciat irrogatas
 Esse proteruis,

Versa narrentur Chananea retrò
 Castra, & obtriti subitâ ruinâ
 Sifaræ currus, tumidoque mersum
 Agmen in amne.

Dic & Hebrææ patuisse publi
 Urbium portas, ubi iura quondam
 Dixit infelix folio Iabinus
 Pulsus auito.

Euge, qui bello meruere laudem,
 Sume venturis memorare seclis
 Si quid æternæ canis approbandum
 Debbora fama.

Inter Heroas mihi iure princeps
 Huc ades Regum domitor Barace:
 Te catenatus gradiatur ante
 Hostis ouantem.

Ex Ephraim deleuit eos in Amalec , & post eum ex Benjamin in populos tuos ô Amalec : de Machir Principes descenderunt, & de Zabulon , qui exercitum ducerent ad bellandum.

Duces Issachar fuere cū Debborâ, & Barac vestigia sunt secuti, qui quasi in præceptis ac barathrum se discrimini dedit: diuiso cōtra se Ruben, magnanimorum reperta est contentio.

Quare habitas inter duos terminos, vt audias sibilos gregum? diuiso contra se Ruben, magnanimorum reperta est contentio.

Galaad trans Iordanem quiescebat, & Dan vacabat nauibus: Aser habitabat in litore maris, & in portibus morabatur.

Zabulon verò & Nephthali obtulerunt animas suas morti, in regione Merome.

Venerunt Reges & pugnauerunt, pugnauerunt Reges Chanaan in Thanach iuxta aquas Mageddo, & tamen nihil tulere prædantes.

Nec meis indictus erit Camœnis
Beniamin pulchra soboles Rachelis,
Prælijs andax, Amalechiorum
Nuperus horror.

Debet acceptam quoque plebs salutem,
Ferre præstanti iaculis Ephremo:
Huius insignis manet & Machirum
Gratia facti.

Posteros non Issacharis tacebo,
Qui per hostiles cuneos Baracum
Prodigum vitæ comites fuerunt,
Usque secuti.

Si rogas cur his Rubenita desit;
Ille Iordanis pecus amne lotum
In Galadinos amat otiosus
Ducere colles.

Institor Danus, cupidusque lucri,
Nauibus totus vacat instruendis;
Nec suâ cines operâ tuendos
Suscipit Aser.

Non latet, non sic Zabulone cretus
Cessat; adiungit sibi Nephthalitas:
Eligunt castris iuga saltuosi
Firma Thabori.

Emulos contra Chananitis ora
Suscitât Reges; & in arma mittit,
Qui tegunt, latè Megidonis vdam
Milite vallem.

Hinc

De cælo dimicatum est contra eos: stellæ
manentes in ordine & cursu suo, aduersus
Sisaram pugnaverunt.

Torrens Cison traxit cadauera eorum, torrens
Cadumim, torrens Cison: conculca
anima mea robustos.

Vngulæ equorum ceciderunt, fugientibus
impetu, & per præceps ruentibus fortissimis
hostium.

Maledicite terræ Meroz, dixit Angelus
Domini: maledicite habitatoribus eius, quia
non venerunt ad auxilium Domini, in adiu-
torium fortissimorum eius.

Bene-

Hinc mares atque hinc animos tubarum
 Clangor admixtus lituis laceffit:
 Dura collatis ineunt, utrimque
 Prælia signis.

O Deo dilectæ nepos Iacobi,
 In tuas partes nimio favore
 Astra concedunt: tibi fœderatus
 Militat æther.

Sidus è celi statione lænum
 Sisaram consternat; eo timore
 In pedes sese temerè relictis
 Abijcit armis.

Par stupor cunctos equites, equosque
 Attonat, se præcipites ab altis
 Dant ingis: Cison rapidis cadentes
 Excipit undis.

Corporum quantos vehit hic acervos
 Auctus hostili fluvius cruore?
 Amne quot prono galeas Cadumim
 Voluit inanes?

Quàm iuvat passim super insepultos
 Ire Phœnices? Age glorioso
 Debbora insultans pede * Barbarorum
 Funera calca.

Sed quid infida populo Merosæ
 Imprecer? Nomen iubet execrari
 Illius, qui me monitor futuri
 Spiritus afflat.

* Barbari
 apud He-
 bræos erant
 omnes, qui
 linguâ sa-
 crâ non
 vterentur.

Ergo

Benedicta inter mulieres Iahel vxor Habe
Cinai, & benedicatur in tabernaculo suo.

Aquam petenti lac dedit, & in phiala
principum obtulit butyrum.

Sinistram manum misit ad clauum,
dexteram ad fabrorum malleos, percussit
que Sisaram quærens in capite vulneri lo-
cum, & tempus validè perforans.

Inter pedes eius ruit: defecit, & mortuus
est: voluebatur ante pedes eius, & iacebat
exanimis & miserabilis.

Per fenestram respiciens, ululabat mater
eius: & de cœnaculo loquebatur: Cur mor-
ratur regredi currus eius? quare tardauerunt
pedes quadrigarum illius?

Vna sapientior ceteris vxoribus eius, hinc
focui verba respondit:

Foris

Ergo nos spectauerit è propinquo
 Illa pugnantes? nec opem Israël
 Miserit? non sic id abibit illi

Crimen inultum.

Sis nurus felix precor inter omnes,
 Sint tibi tentoria fausta, Iabel:
 Sub quibus fidas sibi dam latebras

Sisara querit;

Poculo lactis datus in soporem
 Nominis tanti cadit Imperator,
 Non viri dextrâ, neque militaris

Cuspide teli:

Malleo clauum mulier trabalem,
 Vulneri sortita locum, sub aurem
 Egit, & nisu valido iacentis

Tempora fixit.

Ille victricis moriens puellæ
 Ad pedes, fœdè ruit aduolutus.
 „ Exitus vitæ manet is superbos

„ Morsque pudenda.

* I! parens, i nunc vigil è fenestrâ
 Sisara observa redeantne currus:
 Cur suæ, clamas, piger ille matris
 Vota moratur?

* Sarca-
 smus ele-
 gans.

Mitte pro nato pia mater istam,
 Quam geris curam; valet, & triumphat:
 Vna, respondit, sapere inter omnes
 Visa puellas:

Diuidit

Forſitan nunc diuidit ſpolia, & pulcherri-
ma feminarum eligitur ei: veſtes diuerſorum
colorum Siſaræ traduntur in prædam, & ſu-
pellex varia ad ornanda colla congeritur.

Sic pereant omnes inimici tui Domine
qui autem diligunt te, ſicut Sol in ortu ſuo
ſplendet, ita rutilent.

*Diuidit preda, vt opinor; illi
Virginum pulcherrima mancipatur:
Sisaram parto reducem triumpho
Leta videbis.*

*Sic malos omnes mala fata perdant:
At boni porrò magis enitefcant
Ac magis; cœu Sol roseo diei
Splendet in ortu.*

D A R G V-

CANTICVM

IUDITH.

Cap. 16.

Incipite Domino in tympanis , cantate
 Domino in cymbalis , modulamini illi
 psalmum nouum , exaltate & inuocate
 nomen eius.

* Solemne
 fuit anti-
 quis, à Di-
 uinis nomi-
 nibus va-
 rijs hymnos
 suos ordiri,
 ut videre
 est apud
 Orpheum.

* Dominus conterens bella , Dominus no-
 men est illi.

Qui posuit castra sua in medio populi
 ut eriperet nos de manu omnium inimico-
 rum nostrorum.

Venit Assur ex montibus ab Aquilone,
 multitudo fortitudinis suæ : cuius multi-
 tudo obturauit torrentes , & equi eorum
 cooperuerunt valles.

I
 Iam
 Ipsa
 Ora
 Al
 Sim
 Non
 Tu
 Tu
 Inna
 Meq
 In m
 Test
 * Ba
 ge
 Cui
 Cui s
 Di

A R G V M E N T V M .

Obtruncato in castris ad Bethuliam Assy-
riorum Duce Holoferne, IVDITTA He-
rois fortissima cum Bethulidum puella-
rum choro Niceteria perfoluit.

I V D I T H .

I Te, choros festâ populares luce puella
Ducite, iam niveis iam plangite tympana
palmis,

Iam tereti claros tinnitus ære ciete;

Ipsa nouis latum modulis ego dicere carmen

Ordiam, alternis vos respondere decebit.

Alterno Domini celebremus carmine nomen.

Sine potens Belli, Pacis siue Arbitrator audis,

Nomine siue voles alio quocumque vocari;

Tu mihi defensor, tu semper habebere Vindex,

Tu mihi pro castris Custos eris omnibus vnus.

Innumero placeant alij sibi milite; solus

Meque meosque tuo fretos munimine ciues

In medio tutos belli discrimine præstas.

Testis erit, secum nuper qui tota traherat

* Bactra; Ninus populos dederat cui mille re-
gendos:

Cuius mundabant spatiosas agmina valles;

Cui siccata suos fistebant flumina cursus.

* Sic dicta
vrbs regia
Assyriorū
Ptolemæo,
Plinio,
Straboni.

Dixit se incensurum fines meos, & iuuenes
meos occisurum gladio; infantes meos daturus
in prædam, & virgines in captiuitatem.

Dominus autem omnipotens nocuit eum
& tradidit eum in manus feminae, & confu-
dit eum.

Non enim cecidit potens eorum à iuueni-
bus, nec filij Titan percusserunt eum, nec ce-
celsi gigantes opposuerunt se illi; sed Iudith
filia Merari in specie faciei suae dissoluit eum.

Exiit enim se vestimento viduitatis,
induit se vestimento lætitiæ in exultatione
liorum Israël.

*Hunc opibus tantis tumidum, & suprema
minatum*

*Bethelia, iam-iamque faces ad tecta ferentem,
Vincula iam Solymis meditantem indigna
puellis,*

Præpropero sterni te vidimus auspice leto.

Alternò Domini celebremus carmine nomen.

CHORVS PVELLARVM.

*Cui tantum licuit? ferro violare quis ausus
Mille coronatum palmis caput? anne superbâ
Edidit hoc aliquis facinus de stirpe Gigantum?*

Non vlli sese illius de vulnere iactent

Titanes, non vlla manus exercita bello

Id potuit iuvenum. Tanti dux femina facti.

O decus Hebraïdum, soboles formosa Merari,

Non tu carminibus, Iuditta, tacebere nostris:

His tibi pro meritis statuemus festa puella

Annua, te crebris te compellabimus hymnis,

Compita lustrantes lepidis Solymea choreis.

Pars quatiet ^b thyrsos, oleâ pars altera crinem

Vincta leui feriet crepitantia cymbala pulsu.

Hæc tibi semper erunt, dum palmas gignet

Idume;

Dum Libanus cedros, tua semper facta canemus:

Fortiter ut patria pro libertate periclis

Obtuleris temet, penetrâris ut hostica castra

Nil panefacta. Tuae tanta est fiducia forme.

Quæ licet eximia est, cultus tamẽ auxerat illam:

D 3

Dum

a Decen-
tius lauda-
tur Iudith
à popula-
ribus puel-
lis, quàm
ab ore pro-
prio.

b De thyrs-
fis Hebr.
vide Fla.
Ioseph.

li. 13. c. 21.
eorundem
thyrsorum
mentio est

expressa in
fine 15. c.
lib. Iudith
ex versio-
ne Sept.

Interp.

Vnxit faciem suam vnguento, & colligit
uit cincinnos suos mitra, accepit stolam no-
uam ad decipiendum eum.

Sandalia eius rapuerunt oculos eius, pu-
chritudo eius captiuam fecit animam eius
amputauit pugione ceruicem eius.

Horrerunt Persæ constantiam eius,
Medi audaciam eius.

Tunc ululauerunt castra Assyriorum, qua-
do apparuerunt humiles mei, arescentes
fiti.

Filij puellarum compunxerunt eos,
sicut pueros fugientes occiderunt eos: per-
runt in prælio à facie Domini Dei mei.

Hymn

Dum posito squallore nitens tibi murice vestis
 Sumpta fuit; dum mitra tuos tenuissima cirros
 Perspicuo iussa est operire, & prodere velo;
 Dum tibi formosos stactes liquor abluit artus.
 Quâ non arte decor fuit accersitus, ut esset
 Quo caperes hostem? nec te spes illa fefellit.
 Limine vix primo soleâ spectabilis aureâ
 Constiteras, subitis cum Barbarus ignibus arsit
 Infelix, & iam morti deuotus acerba.
 Nam velut ancipiti succumbens victima cultro
 Femineo truncum proiecit vulnere corpus.
 Alterno Domini celebremus carmine nomen.

I V D I T H.

Dicite, quin potiùs Solymorum gloria nymphæ
 Dicite, ut attoniti stupuerunt talibus ausis
 Persarum Medumque duces: timor omnibus
 vnus
 Ut mentem eripuit; latebras ut quisque pu-
 dendas
 Quasi; ut totum nuper qui terruit Orbem,
 Terga dedit miles pueris fodienda tenellis.
 Quis nouus inuestes hic impulit ardor ephesos,
 Ferre tot Assyrijs puerili funera dextrâ?
 Qui potuit rudis hoc, ad bella nec utilis ætas?
 Nempe Deus, Deus ipse suos sic ultor in hostes
 Incubuit; fœdâ sic strauit clade superbos.
 Alterno Domini celebremus carmine nomen.

Hymnum cantemus Domino, hymnum
nouum cantemus Deo nostro.

Adonai Domine magnus es tu, & præ-
clarus in virtute tua, & quem superare ne-
mo potest.

Tibi seruiat omnis creatura tua: quia dixi-
sti, & facta sunt: misisti spiritum tuum, &
creata sunt, & non est qui resistat voci tuæ.

Montes à fundamentis mouebuntur cum
aquis: petrae, sicut cera, liquefcent ante fa-
ciem tuam.

Qui autem timent te, magni erunt apud
te per omnia.

Væ genti insurgenti super genus meum
Dominus enim omnipotens vindicabit
eis, in die iudicij visitabit illos.

Dabit enim ignem & vermes in carnis
eorum, vt vrantur, & sentiant vsque in se-
piternum.

CHORVS PVELLARVM.

*Summe Deus, tenui tibi quæ præconia versu,
 Quod damus inferius meritis, ne despice carmen.
 Solus enim tu magna potes præstare, sole sique,
 Mirandus cunctis, sed non imitabilis ulli.
 Quidquid ubique viget rerum, tibi subsit id
 omne,
 Sequæ tuum fateatur opus; tua iussa capeßat,
 Et domina timeat robusta tonitrua vocis,
 Terrificæ vocis: tellus quâ tota mouetur
 Increpitante, suis & fontibus ora relaxat,
 Quâ reboante fluunt cantes, & saxa liqueßunt,
 Cera velut viso leuiter tabescit ab igne.
 Alterno Domini celebremus carmine nomen.*

I V D I T H.

*Alme Pater, tibi prima Bonos est cura tueri;
 Altera, supplicij est castigare superbos.
 Uæ! generi quicumque pio nocuisse fereris:
 Namque tibi Dominus vermes olidumque
 parauit
 Sulphur, & æternis indeficientia flammis
 Pabula, sacrilegæ carnes quibus vsque cre-
 mentur.
 Perpetuo Domini celebremus carmine nomen.*

CANTICVM

Trium PVERORVM

HEBRAEORVM.

Dan. cap. 3.

Benedicite omnia opera Domini Domino : laudate & superexaltate eum in sæcula.

Benedicite Angeli Domini Domino : benedicite cæli Domino.

Benedicite aquæ omnes , quæ super cælo sunt , Domino : benedicite omnes virtutes Domini Domino.

Benedicite sol & luna Domino : benedicite stellæ cæli Domino.

Benedicite omnis imber & ros Domini : benedicite omnes spiritus Dei Domino.

A R G V M E N T V M .

Incolumes ab incendio fornacis Babylonicæ
seruati ANANIAS, AZARIAS, & MISÆEL,
hoc DEO LIBERATORI Eulogium vno
ore depromunt.

Benedicite vniuersa
Pariter Dei parentis
* Opera, Deo parenti;
Et in eius ite laudes.

Benedicite vsque & vsque
Genij Deo beati.

Benedicat almus ather
Domino, liquorque quisquis
Super atherem coactus
Operit profunda cæli.

Et ocelle, Sol, diei,
Et ocelle, Luna, noctis,
Decora gemella mundi;

Quibus ordinantur Hora,
Quibus integrantur Anni;
Benedicite æternos

Domino palàm per annos.
Benedicite omnia illi

Simul astra; vos & astris
Elementa quæ subestis.

Benedicite imber, & ros

Domino,

* In simili
genere me-
tri ponit
Anacreon
interdum
Triba-
chym loco
Anapæsti.
Ῥόδον ἕαρος
μέλιμα.

Benedicite ignis & æstus Domino : benedicite frigus & æstus Domino.

Benedicite rores & pruina Domino : benedicite gelu & frigus Domino.

Benedicite glacies & niues Domino : benedicite noctes & dies Domino.

Benedicite lux & tenebræ Domino : benedicite fulgura & nubes Domino.

Benedicat terra Dominum : laudet & superexaltet eum in sæcula.

Benedicite montes & colles Domino : benedicite vniuersa germinantia in terra Domino.

Benedicite fontes Domino : benedicite maria & flumina Domino.

Benedicite cete, & omnia quæ mouentur in aquis, Domino : benedicite omnes volucres cæli Domino.

Bens

Domino , arduaęque nubes.

Benedicat aura blandis

Modulans Deo susurris.

Benedicat omnis illi

Vbicumque fernet aestus,

Vbicumque lucet ignis.

Benedicat omnis illi

Vbicumque torpet albor,

Vbicumque nix perennat.

Benedicat alma tellus

Domino , sinuęque quidquid

Parit illa fructuoso.

Lapidosa montiumęque,

Nemorosa colliumęque,

Domino modis canoris

Benedicite , obsecundans

Quibus assonabit Echo.

Benedic Deo , perenni

Aquã siue fonte manas,

Trepidante siue riuo

Fugis obstrepens lapillis,

Fluis amne siue pigro:

Sonituęque grandiore

Benedicat æquor illi.

Quot aquas secare pinnis

Didicistis ampla cete,

Quot aues secare pennis

Liquidas amatis auras,

Quot inambulare pictis

Pecudes

Benedicite omnes bestia & pecora Domi-
no: benedicite filij hominum Domino.

Benedicat Israël Dominum: laudet & su-
perexaltet eum in sæcula.

Benedicite sacerdotes Domini Domino
benedicite serui Domini Domino.

Benedicite spiritus & animæ iustorum Do-
mino: benedicite sancti & humiles cordi
Domino.

Benedicite Anania, Azaria, Misaël Domi-
no: laudate & superexaltate eum in sæcula.

Quia eruit nos de inferno, & saluos fecit
de manu mortis, & liberauit nos de medio ar-
dentis flammæ, & de medio ignis eruit nos.

Confitemini Domino quoniam bonus
quoniam in sæculum misericordia eius.

Pecudes soletis aruis;
 Domino quot estis omnes
 Benedicite omne in anum.

Quibus o quibus sed illur
 Homo prosequeris hymnis?

Benedicite Israël

Patrio Deo nepotes.

Bona verba dicat illi

Soboles sacrata Levi,

Scelerisque quisquis exors

Agit innocenter anum.

Benedicat ille, mitis

Animi, Deo sacerdos.

Quid Anania moraris,

Quid Anania sodales

Misaelque Asariaque,

Domino referre grates?

Quod ab imminente mortis

Sumus ungue liberati,

Quod inefficax obesse

Nihil ausa flamma nobis,

Fuit innocens quod ignis,

Opis eius est id omne.

Pater o supreme rerum,

Tuus omniumque sensu

Honor, omniumque voce

Celebretur uniformi.

Tua cantico perenni

Celebretur amplitudo.

ARGV-

CANTICVM

IONAE Prophetæ.

Cap. 2.

Clamaui de tribulatione mea ad Dominum, & exaudiuit me: de ventiferi clamaui, & exaudisti vocem meam.

Et proiecisti me in profundum in conuergites tui, & fluctus tui super me transierunt.

ARCA

M A R G V M E N T V M.

Sospes è ventre ceti Propheta IONAS; PRO-
VIDENTIÆ DEI EFFICACI hoc Anathe-
ma ex voto dedicat consecratque.

TE prece conceptâ supplex in vota vo-
cavi,
Alme Pater : quamvis iam mersus
funere, quamvis

Iam pallente forem tumultatus piscis in aluos,

Hoc tamen è barathro voces ad sidera misi,

Perrupitque mei calum fiducia voti.

Nimirum mihi visa fuit crescente periculo

Crescere spes pariter : nec enim retinentior ira

Mortales audire negas sua crimina fassos.

Iusta quidem, fateor, Pater est tibi causa
rebelle

Cur caput hoc perdas. Merui quodcumque
reposcis

Supplicium, patiarque libens. His ibo procellis

Obuius, excipiamque hos toto corpore fluctus,

Has maris ultrices (quò tu me proijcis) undas.

Nec satis Oceani me totius alta vorago

Expiet, infusique reis cervicibus omnes

Quotquot ab extremis regionibus orbis in aquor

Exonerant pronis sese decursibus amnes.

E

Es

Et ego dixi: Abiectus sum à conspectu
oculorum tuorum: verumtamen rursus vi-
debo templum sanctum tuum.

Circumdederunt me aquæ vsque ad ani-
mam: abyssus vallauit me, pelagus operuit
caput meum.

Ad extrema montium descendi: terræ ve-
stes concluderunt me in æternum: & suble-
uabis de corruptione vitam meam, Domine
Deus meus.

Cùm angustiaretur in me anima mea, Do-
mine recordatus sum: vt veniat ad te oratio
mea, ad templum sanctum tuum.

Et quisquam tot opertus aquis emergere speret?
Speravi tamen: & Duce te, Pater alme, futurum
Sum ratus, ut Solymas sistam me rursus ad aras.
Suffigamque redux sacro donaria posti.

* Heic anathema tuo ponetur *N*avis honori
Aurea, quam fluctu suspendent cœrula cano:
Stabit & eductis in puppi sortibus urna,
Quæ prædamnatum caput hoc adiudicet undis.
Addam (si tamen ars effingere nôrit in auro)
Quos adij casus: transtris ut in æquor ab altis
Sum præceps datus; in summis ut pendulus hæsi
Vorticibus, donec iam deficiente lacerto
Me decimus depressit ad imas fluctus arenas.
Parte aliâ abruptæ prætexent littora rupes,
Et velut opposito prohibebunt vectæ, potiri
Margine terrarum. Sed enim se tollet ab alto
Imperys, Deus, acta tuis regina profundi
Bellua, deprensam quæ me absorbebit hiatu
Oris, inexpletamque vorax demittet in aluum.
Quas non inde preces, quæ non suspiria, quæ non
Vota miser fudi? Damnaſti tu quoque votis.
Namque Palestina pistrinxit ad nauis arene,
Et stitit in patrio post tres me littore soles,
Post totidem salso ductas sub gurgite noctes.
Hæc ego pro foribus Solymæi singula templi
Venturis ponam spectanda nepotibus. Olim
Forsitan occiduis huc se feret hospes ab oris,
Qui relegens oculis mea fata sagacibus: Iste,
Dicet, erat Christi tumulo surgentis imago.

E 2

At

* Tam graphicè Prophetæ casus suos descripsit, ut tabellâ expressisse videatur. Quamquâ nec pugnat cum Hebræorum legibus, Ionam sospitem obtulisse Anathema, exemplo Davidis appendentis ante Arcam Dei arma Goliati; & Iudithæ, vasa bellica Holofernis; & plurium aliorum, ut Azotiorum, lib. 1. Regum.

Qui custodiunt vanitates frustra, misericordiam suam derelinquunt.

Ego autem in voce laudis immolabo tibi
quaecumque voui, reddam pro salute Do-
mino.

*At vos, inuisum genus, hinc procul este
profani:*

*Nil mihi vobiscum est. Superos sit fallere
vestrum:*

*Vota sub ancipites vestrum sit fundere casus,
Nec prestare tamen depulsis illa periclis.*

Non ego sic doctus. Stabit sua semper apud me

Gratia Calitibus. Semper me ferre iuuabit

Acceptam Domino cantu, fidibusque, salutem:

Immemorem voti ventura nec arguet etas.

CANTICVM

ANNAE matris SAMVELIS.

1. Reg. cap. 2.

EXultauit cor meum in Domino,
exaltatum est cornu meum in Deo
meo;

Dilatatum est os meum super inimicos
meos: quia lætata sum in salutari tuo.

Non est sanctus, vt est Dominus: neque
enim est alius extra te, & non est fortis
Deus noster.

Nolite multiplicare loqui sublimia,
gloriantes:

Recedant vetera de ore vestro: quia
scientiarum Dominus est, & ipsi præparantur
cogitationes.

I
A R G V M E N T V M.

Impetratâ à DEO virili prole, ANNA SAMVELIS mater Hymnum hunc gratulabunda decantat.

T V decus omne meum: te mens exultat
in vno:

Auspice te, supreme Parens, ego cornua tollo

Celsius, invidia rivalis ut ilia rumpat.

Tu mihi, quae longo fuerat suspensa pudore,

In tua iam tandem soluis praeconia linguam,

Acceptamque doces vni tibi ferre salutem;

Quod stupeat Natura, iubens ut anilibus annis

E sterili discant utero procedere partus.

Scilicet his à te retrò responsa diebus

Certa tuli; supplex tacito cum vota labello,

Conciperemque preces veterè Silonis ad Aram.

Dicta fides sequitur. Quis enim te sanctior alter,

Pollicitis qui facta suis cumulatiùs addat?

Sed neque, te praeter, qui quod velit, id quoque

possit,

Inuenies aliquem. Quidquid lubet, efficis vnus,

Vsque sibi placeat per me licet amula; nuper

Quae vitio sterilem ausa est mihi vertere tedas.

Non latuere Deum tumida conuitia linguae,

Qui potis & clausos animi deprendere sensus,

Arcus fortium superatus est, & infirmi accincti sunt robore.

Repleti prius, pro panibus se locauerunt
& famelici saturati sunt.

Donec sterilis peperit plurimos: & qui
multos habebat filios, infirmata est.

Dominus mortificat, & viuificat; deducit
ad inferos, & reducit.

Dominus pauperem facit, & ditat; humiliat,
& subleuat.

Arbitrijsque suis hominum componere curas.

Hic iaculo fidat, velocibus ille sagittis;

Alter * Ituræo temerè spem ponat in arcu:

Credo equidem. Stolidas alat hac fiducia mētes.

Defecisse manus memini, quibus antè sonanti

Ludus erat validè iaculari spicula cornu;

Robur & infirmos rediisse frequenter in artus.

Vidi ego solantem ieiunia pane secundo,

Cui prius immensa superarant horrea messes,

Largaque præbuerant genialem fercula victum.

Sæpe etiam, qui glande famem quandoque
lenarat,

Contigit ut pingui siliquam mutaret aristâ;

Et satur in multam traheret conuiuia lucem.

Quid loquar, ut coniux prius infecunda,
marito

Post aliquot latam sobolem produxerit annos?

Aut ut florenti sterile scere cœperit æuo,

Quæ modò fundarat numerosâ prole penates?

Et curare Deum dubitet mortalia quisquam?

O! tantùm libeat spes illi credere nostras,

Protinus ex animi procedent omnia voto.

Si grauis intentet præsentia funera morbus;

Non mihi pugnantès ideò languoribus herbas,

Mixta peregrinis non queram pocula succis:

Tu, Pater omnipotens, me limine mortis ab ipso

Restitues, lucisquæ viam remeare docebis.

Si premat exercens duris me rebus egestas;

Absit ut arcessam quod Arabs congefferit aurû:

E 5

T u

* Ituræa
regio vici-
na Tra-
chonitidi.

Suscitat de puluere egenum, & de stercore eleuat pauperem:

Vt sedeat cum principibus, & folium gloriae teneat.

Domini enim sunt cardines terrae, & posuit super eos orbem.

Pedes sanctorum suorum seruabit, & impij in tenebris conticescent: quia non in fortitudine sua roborabitur vir.

Dominum formidabunt aduersarij eius, & super ipsos in caelis tonabit:

Dominus iudicabit fines terrae, & dabit imperium Regi suo, & sublimabit cornu Christi sui.

*Tu mihi prospicies : nam te penes omnis opum
vis.*

Huic adimis, donas illi, cum postulat usus.

Excubias alij penetrent & limina Regum:

*Quò Reges ambire parem, si purpura munus
Est, Deus alme, tuum? si quem placet euehis, imi
Sordibus è vulgi, folio sublimis ab alto*

Iura det ut populis, dominas sumatque secures?

*Nempe super gemino qui cardine vertitur,
Orbis*

*Te Dominum agnoscit. Tibi tellus seruit ab
ortu*

Solis, ad Hesperium latè porrecta cubile.

Hic facis efflorere pios, nam cura piorum

*Est tibi præ reliquis: illos ad culmen honorum
Ducis inoffenso per mille pericula gressu.*

Cum iustis tamen esse nihil commune nocentum

Turba sibi nôrit: turpi sed iniusta pudore

Ora tegat tenebris, & nocte recondat opacâ.

Quò recidit vis illa ferox? tremat ecce repente

Impius, intonuit vox ut tua fulminis instar,

Quod quatit horrendo Libani pineta fragore.

Vltior ades: tecumque tuus qui iudicet orbem

Vnigena, è pronis descendat Filius astris

*Missus in imperium mundi, tua, Christus,
imago;*

Venturo Princeps instauret ut omnia sæclo.

CANTICVM

EZECHIAE Regis Iuda.

Isa. cap. 38.

Ego dixi: In dimidio dierum meorum
vadam ad portas inferi.

Quæsiui residuum annorum meorum. d
xi: Non videbo Dominum Deum in terra
viuentium.

Non aspiciam hominem vltra, & habitato
torem quietis.

M
A R G V M E N T V M .

EZECHIAS Rex Iuda, è letali morbo ad vitam reuocatus, hæc DEO SOSPITATORI canit Soteria.

acoru
L *Anguidus, & leti properatis obsitus
umbris,
Nec medicâ fatis eripiendus ope;
Siccine, dicebam, mediâ meus occidet horâ,
Dum pariter metâ distat utrâque dies?
Ergo prius quàm vita suos hæc compleat
annos,
Ibit ad infernas non reditura domos?
O expectatum frustra mihi longius æuum!
Mitte meam tandem ludificare fidem;
Quando inbet verax aliter me credere vates,
Et mihi vicinam nuntiat esse necem.
Non erit in terris ut te, Deus, adprecer ultra:
Non tua delicias templa videbo meas.
habita Non ego vos posthac hominum iucunda tuebor
Fecit ad effigiem qua Deus ora suam.
Hæc equidem dulces sine me cernetis amici,
Publica sublato quos manet hoste quies.
At libata mihi primoribus otia labris
Subtrahit, & paci mors inopina subit.
Quis modò nobilium solio succedet auorum,
Spes quibus imperij facta perennis erat?
Geni
Vnicus,*

Generatio mea ablata est, & conuoluta est
me, quasi tabernaculum pastorum.

Præcisa est velut à texente, vita mea: dum
adhuc ordiretur, succidit me: de manè vsque
ad vesperam finies me.

Sperabam vsque ad manè, quasi leo
contriuit omnia ossa mea.

De manè vsque ad vesperam finies me
sicut pullus hirundinis sic clamabo, medi-
tabor vt columba.

Attenuati sunt oculi mei, suspicientes
excelsum.

Domine vim patior, responde pro me
Quid dicam, aut quid respondebit mihi
cùm ipse fecerit?

Unicus, heu! rapior; simul & conuoluitur
omnis

Regia, stans in me, deficiensque domus.

Sic sua traducit secum tentoria pastor,

Instabiles abiens conglomeratque lares.

Sic secat immiti crescentem pollice telam,

Turbat & impatiens Sidonis orsa nurus.

Me miserum! primo caput hoc quot manè dolores

Corripiunt, longo conficiuntque die?

Vesper adest; nec adest cum vespere meta do-
lorum,

Cunctaque dum placidus corpora somnus habet:

Nocte meos tota febris depascitur artus,

Imaque ceu Libycus conterit ossa leo.

Mitior expecto si lux mihi postera surgat;

Postera sed nescit mitior esse dies.

Fugibus exigitur sic noxque, diesque, querelis;

Horaque singultu non vacat vlla meo.

Ne mihi clamosa se pullus hirundinis aquet;

Ne querulis certet rauca columba modis.

Vberius, mihi crede, dolet quam dicere fas est:

Plura fero, quam me posse referre putem.

Agra libet tantum mihi tollere lumina calo;

Si calo forsitan se ferat vlla salus.

Eia tuam, Pater alme, fidem! cruciatibus
impar

Vimpatior, locuples ni mihi sponsor ades.

Mira fides! dicto citius facis, omnis ab egro

Prorsus ut excussus corpore languor eat.

Corpore

Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animæ meæ.

Domine si sic viuitur, & in talibus vita spiritus mei, corripies me, & viuificabis me. Ecce in pace amaritudo mea amarissima.

Tu autem eruisti animam meam vt non periret, proiecisti post tergum tuum omnia peccata mea.

Quia non infernus confitebitur tibi, neque mors laudabit te: non expectabunt qui descendunt in lacum, veritatem tuam.

Viuens viuens ipse confitebitur tibi, sicut & ego hodie: pater filijs notam faciet veritatem tuam.

Domine saluum me fac, & psalmos nostros cantabimus cunctis diebus vitæ nostræ in domo Domini.

Corpore languor abit. Memori sed condita
mente,

Eius erit semper causa dolenda mihi.

Ah! quibus infelix mortales culpa periculis

Obijcit! exitio quàm mihi panem fuit!

Sed placuit certa tibi me subducere morti;

Sat fuit & parca corripuisse manu,

En qui visus erat nuper letalis amaror,

Dulcius Hybleo iam mihi melle sapit:

Dum Pater in blandi reuocas me luminis oras,

Adjicis & summa tempora plura mea.

Neu mea te rursum peccata laceffere possint;

Ocyus aspectu subtrahis illa tuo.

Forfitan hac dicent taciti miracula manes,

Quos Erebi carcer nil miserantis habet?

Aut erit ut laudet tumuli te pallidus hospes?

Cura sit hac viuis, cura sit ista mihi.

Venturi discent à me tua facta nepotes,

Nesciaque obstrictam fallere pacta fidem.

O Pater, hanc tantum serues, tua munera,

vitam:

Non alius plectro te meliore canet.

Luce meos omni, si faueris, audiet hymnos,

Qua domus in Solymis est tibi sacra iugis.

CANTICVM

HABACVC Prophetæ.

Cap. 3.

Versio Se-
ptuag.
Interp.

*Domine
consideravi
opera tua,
& obstu-
pui. In me-
dio duorum
animalium
cognoscêris:
cùm appro-
pinqnaue-
rint anni,
cognoscêris:
cùm aderit
tempus, de-
monstrabe-
ris.*

Domine audiui auditionem tuam, &
timui.

Domine opus tuum, in medio annorum
viuifica illud.

In medio annorum notum facies: cùm
iratus fueris, misericordiæ recordaberis.

Deus ab Austro veniet, & Sanctus de
monte Pharan:

Operu

A R G V M E N T V M .

Præfagiens HABACVC Propheta salutarem
in terras MESSIÆ aduentum , hanc illi
Panegyrim canit.

Pætoris arcanam sermo mihi nuper ad
aurem

Pertigit (atèrni sermo fuit ille Parentis:)
Ut sensi, ut timui, ut me stupor externauit?

Quæ didici? quàm mira? quod ô Sator optime
rerum

Attonitis nouitate paras opus edere terris?

Ergo erit ille dies, quo te de Virgine natum

Excipiat durum puero præsepe cubile;

Et duo celestes cingant animalia cunas?

O qui seruantur tantis natalibus anni,

Non expectatis properent erumpere fatis;

Incipiantque atra niueis decedere luces!

Hactenus irarum satis est. Miseratio nostri

Te capiat generis. Deus exoriaris ab Austro;

Sed facilis, sed amans, blando sed amabilis ore:

Quale ferunt præ se pueri quid amabile. prident

O desiderijs votisque vocate piorum

Huc ades alma Puer melioris conditor ani!

Aspice venturo domus ut tibi gestit Iesse,

Utque tuos Bethle suspirat Ephratea vultus.

Par nihil his vidistis ani. Felicia quamuis

Operuit cælos gloria eius : & laudis eius
plena est terra.

Splendor eius vt lux erit : cornua in ma-
nibus eius:

Ibi abscondita est fortitudo eius : ante fa-
ciem eius ibit mors.

Et egredietur diabolus ante pedes eius.
Stetit, & mensus est terram.

Aspexit, & dissoluit Gentes : & contriti
sunt montes sæculi.

Incuruati sunt colles mundi, ab itineribus
æternitatis eius.

Secula iactetis, quando Deus affuit olim,

*Legifero, * Parani super ardua culmina, vati.*

* Pharaon
mons.

Cernere erat nimio nutantem pondere montem,

Cum residens, illo quo calum Numine complet,

Incubuit pavidis Domini praesentia terris,

Et populo coram manifesta in luce refulsit.

Ausus ad hanc propius Moses accedere lucem,

Depasce innocuis sensit sua tempora flammis:

Dumque manu rutilans caput exploraret v-
traque,

Nata sibi in laevi deprendit cornua fronte.

Hac mihi nunc aliquid de maiestate remitte,

Præstrictos hominum quæ cogit hebescere visus.

Neu fuge, prætentâ radijs caelestibus umbrâ,

Dissimulare tuum pueri sub imagine numen.

Vtilius tua nempe latet, quam prodit apertè

Vis Diuina; solet cui letifer esse satelles

Terror, & anteuolans mors nocticoloribus alis.

Mitteris in quantos, Puer ô caelestis, honores!

Nam simul ac firmata virum te fecerit ætas,

Protinus immensum spatij metaberis orbem,

Quantus erit; tuus omnis erit, sine strage, sine

armis:

Sola tui populos omnes reuerentia vultus,

Imperturbandâ compostos pace tenebit.

Auster, & extremum Solis utriusque cubile

Mille tibi sistent diuerso tramite gentes,

Vt famula iussa accipiant. Te poplite flexo

Omnis adorabit Regum depressa potestas,

F 3

Quæ

Pro iniquitate vidi tentoria Æthiopiæ, turbantur pelles terræ Madian.

Numquid in fluminibus iratus es Domine? aut in fluminibus furor tuus? vel in mari indignatio tua?

Qui ascendes super equos tuos: & quadrigæ tuæ saluatio.

Suscitans suscitabis arcum tuum, iuramenta tribubus quæ locutus es.

Fluuios scindes terræ: viderunt te, & doluerunt montes: gurges aquarum transijt.

Dedit abyssus vocem suam: altitudo montium suas leuauit.

Sol & luna steterunt in habitaculo suo, in luce sagittarum tuarum, ibunt in splendore fulgurantis hastæ tuæ.

In fremitu conculcabis terram: & in furore obstupefacies Gentes.

Egressus es in salutem populi tui, in salutem cum Christo tuo.

Percu

*Quæ prius elato feriebat vertice nubes.
 Namque quis æterno tibi se mortalis adæquet?
 Quis certare parer? si quis tamen impia, si quis
 Arma tuis ausit demens opponere signis;
 Sentiet vlticis miracula splendida dextræ,
 Qualia sunt aliàs eno spectata priori.
 Alter erit Gedeon, collisis nocte lagenis
 Qui Meroës iterùm turbet tentoria fusca,
 Dissipet & solo Madianica castra fragore.
 Nunniades iterùm mirabitur ire supinum
 In caput, increpitos Domini sermonibus amnes:
 Solis equos iterùm tensis tantisper habenis
 Stare; iterùm lunam medio consistere cursu.
 Territa prodigijs gens talibus impia discet,
 Quàm valido Deus armipotens in bella la-
 certo,
 Fulmineâ venias quàm formidabilis hastâ:
 Sacrilegas quanto labefactes robore turre,
 Dum tibi terrarum iustam scelus attulit iram.
 Hostibus illa tuis! nobis meliora, Deorum
 Summe! quibus venias bonus ô felixque, pre-
 camur;
 Desque tuum everso Christum succurrere
 sæclo,
 Qui iuga depellat cervicibus improba nostris,
 Immortale parans sibi diro ex hoste tropæum,
 Quale Paratonio quondam de Rege tulisti.
 Hunc ausum tibi bella tuæque indicere plebi
 Hausit Erythraei refluo salis equore vortex;*

Percussisti caput de domo impij: denudasti
fundamentum eius vsque ad collum.

Maledixisti sceptris eius, capiti bellato-
rum eius, venientibus vt turbo ad disper-
gendum me.

Exultatio eorum, sicut eius qui deuorat
pauperem in abscondito.

Viam fecisti in mari equis tuis, in luto
aquarum multarum.

Audiui, & conturbatus est venter meus:
voce contremuerunt labia mea.

Ingrediatur putredo in ossibus meis,
subter me scateat:

Vt requiescam in die tribulationis: vt ascen-
dam ad populum accinctum nostrum.

Ficus enim non florebit: & non erit ger-
men in vineis.

Mentit

Dum leuibus per summa rotis inuectus aquarum

Trans freta ducebas Hebraeos victor ouantes.

O mihi grandiloqui tantum precor affluat oris,

Tantum cui, quantum sat erit tua dicere facta,

Nate Deo! fas ò mihi sit comperta referre,

Quae super hoste tui statues exempla furoris!

Quamquam animus meminisse fugit, quamquam ora loquentis

Obstruit insinuans imis sese ossibus horror.

Ecquis enim fando, tibi quae dabit impius aquet

Supplicia? hoc, oro, dederis Pater, hoc Pater, unum:

Sint mihi, sintque meis popularibus otia tuta,

Undique vicinis quando turbabitur agris.

Vae! modo qui stipasque penus atque horrea gazis:

Tempus erit frustrata miser cum vota dolebis.

Sive coles ficum, ficus male grata colenti

Infortunata vix proferet arbore grossos:

Sen potior fuerit vitis tibi cura putanda,

Ne mihi ne speres decerpere vinitor vnam;

Nulla tuis istinc veniet vindemia praelis.

Ah! tibi cui colles olea flauente seruntur;

Ah! metuo ne te lactet spe termes inani,

Illudat vacuis mendax neu bacca trapetis.

Quò mihi centenis glebas innertis aratris,

Mentietur opus oliuæ : & arua non afferent cibum.

Abscindetur de ouili pecus : & non erit armentum in præsepibus.

Ego autem in Domino gaudebo : & exultabo in Deo IESV meo.

Deus Dominus fortitudo mea : & ponet pedes meos quasi ceruorum.

Et super excelsa mea deducet me victor in Psalms canentem.

*Si damnata negat cereales area fruges?
Grandia namque quibus commiseris hordea
fulcis,
Inde leges steriles infelix messor auenas.
Pastores, quis vos gregibus fraudauit opimis?
Quippe nec orba lupus, leo nec praesepia fecit:
Contemptum vobis hac abstulit omnia Numen.
Me fortunatum! cui sit Seruator IESVS.
Hac ope nil dubitans montes enitar in altos,
Flammea prauertens celeris vestigia ceruae.
Illi ego victori, testudine gratus eburnâ,
Carmina votinum reddam genialia munus.*

* *Agnoscat
D. Hiero-
nymus in
hoc Cantico
frequentem
esse perso-
narum mu-
tationem,
adeoq; al-
ternis cani
putat.*

* CANTICVM

Triumphantis ECCLESIAE.

Isa. cap. 26.

V Rbs fortitudinis nostræ Sion Salu-
tor, ponetur in ea murus & ante-
murale.

Aperite portas, & ingredietur gens iusta
custodiens veritatem.

Vetus error abiit : seruabis pacem ;
em, quia in te sperauimus.

Sperat

A R G V M E N T V M .

Inducuntur ab ISAIA Prophetâ , ANIMÆ
PIORVM, & ANGELI BEATI, hoc Trium-
phale carmen in cælesti Ierusalem alternis
concinentes.

ANIMÆ PIORVM.

E Xilio datus est tandem modus . Ecce
Sionis

Agnoscent nos alma suos pomœria ciues.

O Patria! ô Diuûm Solyme domus inclyta! fecit

Magna quidem de te sparsus præconia rumor;

Inferiora tamen veris. Jam vidimus ipsi

Par vsquam nihil esse tibi, nihil esse secundum,

Cui Deus è solido murum se præbeat ære,

Sitque minas contra duplex munimen inanes.

Vos, genus æthereum, pura sine corpore mentes,

Ad Solyma quibus est custodia credita portas;

Huc resupinatis nos intromittite valuis.

Excipite hanc gentem, cui Mens est conscia

Reçti,

Quantum concretus patitur mortalibus error,

Qui modo cum membris abiit; purumque re-

liquit

Æthereum sensum, atq; aurâi simplicis ignem.

Omnia iam nobis noua sint: æternaque nullo

Otia

Sperastis in Domino à sæculis æternis,
* *Thsur*, id Domino Deo * forti in perpetuum.
est, petra.

Quia incuruabit habitantes in excelsis,
uitatem sublimem humiliabit.

Humiliabit eam vsque ad terram, detra-
het eam vsque ad puluerem.

Conculcabit eam pes, pedes pauperum
gressus egenorum,

Som

Otia contingant posthac turbanda tumultu.
 Nec verò leuiora manent spem præmia nostram,
 Nostra fuit quia fixa Deo spes omnis in vno.

A N G E L I.

Vestra fuit quia fixa Deo spes omnis in vno
 Felices Anima, referet sua præmia victrix.
 Nimirum solo qua spes à Numine pendet;
 Stat firmâ radice, nec vlllo turbine nutat.
 Qualis structa super solidi fundamenta saxi,
 Despicit Arx ventos, calique obnuitur ira.
 Non illos aries sternet, non machina muros,
 Non hominum vis vlla. Suam mirabitur hostis
 Hic operam ludi; suffusus & ora pudore,
 Inde pedem referet iussis præcedere vasis.

A N I M Æ P I O R V M.

O miseri! quotquot vel opum, vel inanis ho-
 norum

Spes reficit. Spes hac in ventos omnis abibit.
 Qualis in instabili cumulo sidentis arena
 Vrbs fundata (sibi quamuis sit condere celo
 Visa caput) subito casu labefacta fatiscet.
 Non illos aries sternet, non machina muros:
 Sponte ruent. Illic lapidum cernemus aceruos,
 Vrbs ubi nuper erat; illudemusque ruina,
 Vilibus urgentes eversa palatia plantis.

A N-

Semita iusti recta est, rectus callis iusti
ad ambulandum.

Et in semitâ iudiciorum tuorum Domine
sustinuimus te: nomen tuum, & memoria
tuam in desiderio animæ.

Anima mea desiderauit te in nocte: factus
& spiritu meo in præcordijs meis de mane
vigilabo ad te.

Versio Se-
ptuag.
Interp.

* Quia lux
præcepta
tua super
terrâ, iusti-
tiam discite
habitan-
tes
in terrâ.

* Cùm feceris iudicia tua in terra, iusti-
tiam discant habitatores orbis.

Misereamur impio, & non discet iusti-
tiam: in terra sanctorum iniqua gessit,
non videbit gloriam Domini.

Domine

A N G E L I.

*Ne mihi, ne, quaeso, viles has dicite plantas,
Quae prius horridulum passu trinuere virili
Iustitia callem. Quid tum, si callis haberi
Hic solet horridulus, dum per compendia ducat?*

A N I M Æ P I O R V M.

*Duxit ad optatam nos per compendia metam
Hic, licet horridulus, callis. Non vlla viarum
Seduxere pedes umquam diuortia nostros
Iustitia recto de tramite. Non inga nobis
Ulla moram fecere, nec ancipites descensus.
Scilicet ardor inexsaturabilis ille sequendi
Te quocumque Deus per iter non molle vo-
cabas,*

*Assiduis nostros curis acuebat amores:
Seu radijs nos alma dies afflaret Eois,
Alternis seu nox tenebris inuolueret atra;
Vsque recurabant animo tua iussa, praebant,
Vsque tuae leges fida vestigia luce:
Certior ut Tyrias non per freta Tharsica puppes
Dux Cynosura via septempace dirigat astro.*

A N G E L I.

*Eligis infauisto quisquis pede molle procacis
fre voluptatis per iter; vernare videtur
Quod tibi nunc violis, mox experieris acutis
Sentibus & passim varijs horrere salebris.*

G

Quam

Domine exaltetur manus tua, & non videant : videant, & confundantur zelantes populi : & ignis hostes tuos deuoret.

Domine dabis pacem nobis : omnia enim opera nostra operatus es nobis.

Domine Deus noster, possederunt nos do
min

Quàm velles Virtutis iter tenuisse seueræ,
 Si stêris rigidum quando reus ante tribunal
 Iudicis æterni! Damnoſa fuiſſe videbis
 Tunc bona, te blandi quibus indulgentia cæli
 Ornârat, ſciſſes illis ſi cautiùs vri.
 Cultus at officijs ne ſciſti talibus umquam
 Diſcere iuſtitiam; circumſlua copia rerum
 Fecit ut obſtrueres aſper monitoribus aurem,
 Qui ſanis te conſilijs ad Honêſta vocabant.
 ¶ nunc, ſperne Pios; cæli quibus annuit
 arcem,
 Otiâque emeritis Deus omne fruenda per anuum.
 Hæc tu, concilio excluſus cœtâque Piorum,
 Non videas. videas tamen, illâ lege licebit,
 Ut miſer inuidiâ magis ac magis ilia rumpas;
 Dum tibi ſacrilegos ignis populabitur artus,
 Qui te, qui cruciet ſimiles tibi Numinis
 hoſtes.

ANIMÆ PIORVM.

Numinis eueniant hæc hoſtibus: ô bona nobis
 Pax ades, immortale Dei Pax aurea munus.
 Omnia ſolus enim nobis conſeçta dediſti
 Bella, Deus Ter-magne. Tuum eſt, quòd con-
 cidit hoſtis:
 Quòd penes eſt nos palma, Tuum eſt. Nihil
 iſte, nec auſus
 Nec potuit, ſine te propriâ virtute, lacertus.
 O Pater, ô auctor noſtra columenque ſalutis,
 G 2 *Quamuis*

mini absque te, tantum in te recordemur nominis tui.

* Sic in
Cant. Iu-
dith gigan-
tes vocan-
tur filij
Titan.

Morientes non viuant, * gigantes non re-
surgant: propterea visitaſti & contriuiſti eos,
& perdidisti omnem memoriam eorum.

Indul.

Quamuis diuersos tulimus (non sponte, sed armis
Compulsi) Dominos; tamen unius vsque iuuabit
Nos meminisse tui: nomen tamen vsque iuuabit
Ferre tuum celebri super omnia nomina cantu.

A N G E L I.

Pompa venit solemnis; io venit ordine longo
Pompa Triumphalis. Manibus post terga
reuiuentis

Ante Dei currus graditur victoris eburnos,
Ausa giganteis olim Titania pubes

Aurea Cælestium rescindere templa lacertis.

Quam dispar, quam mutatus hic cultus, ab illo

Qui fuit? Hac centum stringuntur brachia
nodis,

Quæ totidem nuper moderari sceptræ solebant.

O latis seruare modum gens nescia rebus!

Nonne fuit fortuna magis reuerenter habenda,

Dum fluere ex animi cernebas omnia voto?

Indefinito regnis dum limite regna

Addebat Deus, effusa tibi prodigus arcæ?

Num tamen aut actæ grates, aut reddita thura?

Quin potius suscepta tibi sunt impia bella

In Superos. Nunc ergo Deo, pro talibus ausis,

Supplicium dabis, & crudeles improba pœnas:

Nève aliàs umquam rediuiua resurgere possis,

Molibus immensis urgebere: Tartarus altè

Quà patet in præceps, fundoque iacebis in imo;

Deradentque tuum fastis obliuia nomen.

Indulxisti genti Domine, indulxisti genti:
numquid glorificatus es? elongasti omnes
terminos terræ.

Domine in angustiâ requisierunt te; in tri-
bulatione murmuris, doctrina tua eis.

Sicut quæ concipit, cùm appropinquauerit
ad partum, dolens clamat in doloribus suis:
sic facti sumus à facie tuâ Domine.

Concepimus, & quasi parturiuimus, &
peperimus spiritum: salutes non fecimus in
terrâ, ideò non ceciderunt habitatores terræ.

Viuent

ANIMÆ PIORVM.

Pompa venit sôlemnis; io venit ordine longo
 Pompa Triumphalis. Nos, pars quotacumque
 Triumpho,

Ponè Dei currus sequimur victoris eburnos
 Fronde coronati viridantis tempora laurus,
 Conspicuique omnes quasitis sanguine palmis.
 Quàm dispar, quàm mutatus hic cultus, ab illo
 Qui fuit? Has palma dextras Ierichuntides
 ornant,

Quas prius aspersit sudor, puluisque duelli.
 Hoc pretium sudoris. Amat sudore parari
 Auratis que lata venit victoria pennis.
 Rebus & ipse Pater duris mortalia corda
 Erudit, & segni prohibet torpere veterno;
 Nec facilem vult esse viam virtutis: ad illam
 Non nisi per rerum discrimina summa subitur.
 Utque laborantes utero cruciari puellas
 Mense solent decimo maturi pondera partus:
 Difficiles nixus sic nos habuere, priusquam
 Te, Pater Omnipotens, obstetricante cupitum
 Iustitia grauido pareremus pectore fetum,
 Quæ non damna sumus, quæ non dispendia passi?
 Apponenda lucro tamen omnia duximus esse
 Damna; nec auxilijs fuit à mortalibus umquam
 Futilis expectata salus; promittere cessa
 Suppetias vah Terra tuas: venit Æthere ab
 alte

G 4

Nostra

Viuent mortui tui, interfecti mei resur-
gent: expergiscimini, & laudate qui habita-
tis in puluere: quia ros lucis, ros tuus; &
terram gigantum detrahes in ruinam.

Vade

Nostra salus; sed vera Salus. Non illa Ty-
ranni

Ense cadit, quamvis soleat cecidisse videri;
Morte repubescit, sed fatis maior, ab ipsâ.

A N G E L I.

Morte Salus vobis est parta perennis ab ipsâ.
Nullus enim morti locus est, ubi vita libenter
Ponitur ob Veri faciendum pluris amorem.
Est, cui lucis amor sit Honesto charior: at vos
Æternâ strictos pro laude ruiſtis in enses:
Visus ut in vestram sit segniùs ipse Ty-
rannus,

Quàm vos ire necem. Fessus fuit ille nocendo,
Pectora dum vobis sunt indefessa ferendo.
Ingentes animâ! quibus immortalia posthac
Corpora debentur: iacet, æternumque iacebit
Ille giganteâ qui se modò mole ferebat,
Nunc apud infernos tantùm levis umbra Ty-
rannus.

Altera vos at vita manet. Nunc ergo soporem
Excutite, Heroës, gelidisque emergite bustis.
Ecce Deus vestros à funere suscitât artus;
Ros velut ambigue sub prima crepuscula lucis,
Euocat in blandum torpentia gramina florem.
Non lapis obstabit qui degranat ossa sepulchro
Clausâ; remoliri dabit hunc Deus, ærea si-
gnum.

Dum tuba surgendi resonis clangoribus edet.

G 5

Interea

Vade popule meus, intra in cubicula tua,
claudere ostia tua super te, abscondere modicum
ad momentum, donec pertranseat indignatio.

Ecce enim Dominus egredietur de loco
suo, ut visitet iniquitatem habitatoris terrae
contra eum: & reuelabit terra sanguinem
suum, & non operiet ultra interfectos suos.

*Interea sacrum cinerem tantisper amico
Conde sinu, tenerumque illi substerne cubile,
Terra parens; donec volet indulgere sopori.
Tempus erit (nec longa mora est) cum Sole
supremum*

*Dante diem terris, aderit qui crimina Judex
Arguat. Horribiles, eheu! quis Iudicis iras
Sustineat vocemque Dei? Percussa tremisces
Ceu tonitru tellus; gremioque patente piorum
Depositos olim cineres, bibitumque cruorem
Innocuum, celo reddes, vitaque perenni.*

ARGV-

CANTICVM
ZACHARIAE patris IOANNIS
BAPTISTAE.

Luc. 1.

Benedictus Dominus Deus Israël, qui
visitavit, & fecit redemptionem ple-
bis suæ:

Et erexit cornu salutis nobis, in domo Da-
uid pueri sui.

Sicut locutus est per os sanctorum, qui
sæculo sunt, Prophetarum eius.

Salutem ex inimicis nostris, & de manu
omnium qui oderunt nos.

Ad faciendam misericordiam cum patribus
nostris: & memorari testamenti sui sancti.

Iusur

A R G V M E N T V M.

Nato filio IOANNE, ZACHARIAS Sacerdos
lætitiâ gestiens, & soluto iam linguæ vin-
culo, in hoc Genethliacum carmen pro-
rumpit.

V Enit io, venit Deus Israël; ab omni
Absoluitque suam miseratus fœnore
plebem,

Cui prius innumeris obnoxia manserat annis.

Sit felix faustusque suis: tibi, sanguis fesse,

Precipue, quo non Superis acceptior a' ter.

Quale tibi nunc imperium? qua surgere cernes

Auspice regna Deo? Tibi plenum Copia cornu

Desuper inuergit. Tibi deserit Æthera terris

Permansura Salus, versis ad prospera fatis,

Quam modo maturus saeculorum suscitatur ordo:

Quam fore concordia cecinerunt carmine vates,

Quotquot ad hoc prisco repetuntur tempus ab

ano.

O vicibus mutanda Dei sententia nullis!

Olli stat seruare suos. Furtimve palamve

Quidquid agat, nihil hostis aget. Mors unde

profecta est,

Inde Salus nobis Stygio debetur ab angue.

Vae tibi, terrarum confidentissime prado,

Non ultra spolijs capti lataberis Orbis.

En

Iusiurandum, quod iurauit ad Abraham
patrem nostrum, daturum se nobis:

Vt sine timore, de manu inimicorum no-
strorum liberati, seruiamus illi;

In sanctitate & iustitiâ coram ipso, omni-
bus diebus nostris.

Et tu puer, Propheta Altissimi vocaberis
præibis enim ante faciem Domini parare via
eius:

En sperata diu, patribus promissaque nostris
 Libertas, longo tandem post tempore venit.
 Quodque pio Deus addixit iuratus Abramo,
 En dedit illius nobis de sanguine nasci
 Christum assertorem. Quo Vindice pulsa Ty-
 rannis

Damnatas miserâ soluat formidine terras:
 Ingenuoque metum posthac mutemus amore
 Numinis, & sanctos illi reddamus honores.

Tu quoque parue puer (sed qui puerilia
 nescis

Ex utero Matris Domino sacer) incipe summi
 Alta Patris precox mysteria pandere vates.

Vos hederam silvæ laurumque Ennonides illi
 Deproperate, nouo munuscula debita vati:

Tu, Iordane, super populares adijce palmas.

Hospes enim venit iste tibi: quo gloria tolles

Se tua: felicem quo te iactabis alumno,

Sit minùs ut grandi celebris Carmelus Eliâ.

Quis tibi se veterum, puer auree, conferat?
 illi

Hactenus absentis desiderio flagrarunt:

Tu digitum potes in præsens intendere Nu-
 men:

Tu Domino veniente præis; salebrosa viarum

Expediens, ut nullus obex remoretur euntem.

Qualiter ambigua dirimens confinia noctis

Aurora exoritur primi sub lumina Solis;

Insternitque rosis oberundum sedula callem.

Exere,

Ad dandam scientiam salutis plebi eius, in remissionem peccatorum eorum:

Per viscera misericordiæ Dei nostri: in quibus visitauit nos oriens ex alto.

Illuminare his, qui in tenebris, & in vmbra mortis sedent: ad dirigendos pedes nostros in viam pacis.

Exere, Nate, tuam, quantū potes, exere vocem;
 Dic auida plebi: Coram, quem queritis, hic est
 Qui peccata suo piet insons vestra cruore.

Tanta Deum generis cepit miseratio nostri,
 E superis ad nos ut se demiserit oris
 Iam nostri similis, iam maiestate remissâ
 Immundos hominum patiens incurrere tactus.
 Sol ita purpureis oriens modò lotus ab undis,
 Innocuo fulgore micat; cupidusque videri,
 Temperat oblatos oculis mortalibus ignes.

Euge decus cali, mundo letabile sidus;
 Redde diem mersis scelerum sub nocte, sub
 umbrâ

Errorum populis: ut obortâ luce reiectum
 Fas sit iter Recti firmis insistere plantis.

CANTICVM

SIMEONIS.

Luc. 2. cap.

Nunc dimittis seruum tuum Domine, secundum verbum tuum in pace:

Quia viderunt oculi mei salutare tuum,

Quod parasti ante faciem omnium populorum:

Lumen ad reuelationem gentium, & gloriam plebis tuæ Israël.

CAN-

A R G V M E N T V M.

Voti compos factus SIMEON, accepto in vlnas puerulo I E S V, cygneum hoc Melos ante optatam mortem canit.

H *Vius vsuram Deus alme lucis
(Quod bonâ fiat veniâ) resigno,
Post tot ætatis tibi mancipatos
Hætenus annos.*

*Nox meis posthac oculis suprema
Grata continget, quibus annuisti
Pignus æterna prius intueri*

*Posse salutis,
Sanctus humanâ quod Amor figurâ
Vestijt, solers Hominis Dei que
Pace naturas stabili nono que
Iungere nexu.*

*Scilicet cunctis populis ut esset
Obuius, nec difficilis parari,
Qui laborantes ope Sospitator
Seruet amicâ.*

*Lumen ô quantum venit vniuersis
Gentibus! pluris tamen æstimanda
Surgit Israëligenis tuæ que
Gloria plebi.*

CANTICVM
Beatissimæ MARIAE Virginis.

Luc. cap. I.

Magnificat anima mea Dominum:

Et exultavit spiritus meus in Deo salutari meo.

Quia respexit humilitatem ancillæ suæ: ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

Quia fecit mihi magna qui potens est: & sanctum nomen eius.

Et

A R G V M E N T V M .

Supremam hanc CANTICORVM paginam
 claudat , super omnia Deo acceptissima
 Beatissimæ Virginis MARIÆ Theodoxia.

TE mea magnificis animi mens efferat
 hymnis
 Magne Pater : magnus nam mihi
 semper eris.

Semper eris mea sola Salus, mea sola voluptas,
 Latitiamque mihi non aliunde petam;
 Quàm quòd ab excelsâ cali respexeris arce
 Hoc tenui natum conditione caput.

Nec quia debueram potius tibi serua videri
 Postrema famulas inter habenda nota;
 Es ratus indignum tibi, Rex supreme, fateri
 Sic oculis humilem me placuisse tuis.

Simplicitas tibi visa fuit mea digna fauore.
 Nam scio te multum simplicitate capi.

Omnibus hoc felix perhibebor nomine terris,
 Ibit & in laudes quilibet ordo meas.

Vtque Dei saluo genitrix sim facta pudore,
 Non timidâ credent postera secla fide.

Scilicet indulsit mihi maxima maximus auctor,
 Qui celo, quæ vult, cuncta soloque potest.

Huius ego sanctum, donec mihi vita manebit,
 Imparibus tollam nomen ad astra modis.

H 3

Huius

Et misericordia eius à progenie in progenies timentibus eum.

Fecit potentiam in brachio suo : dispersit superbos mente cordis sui.

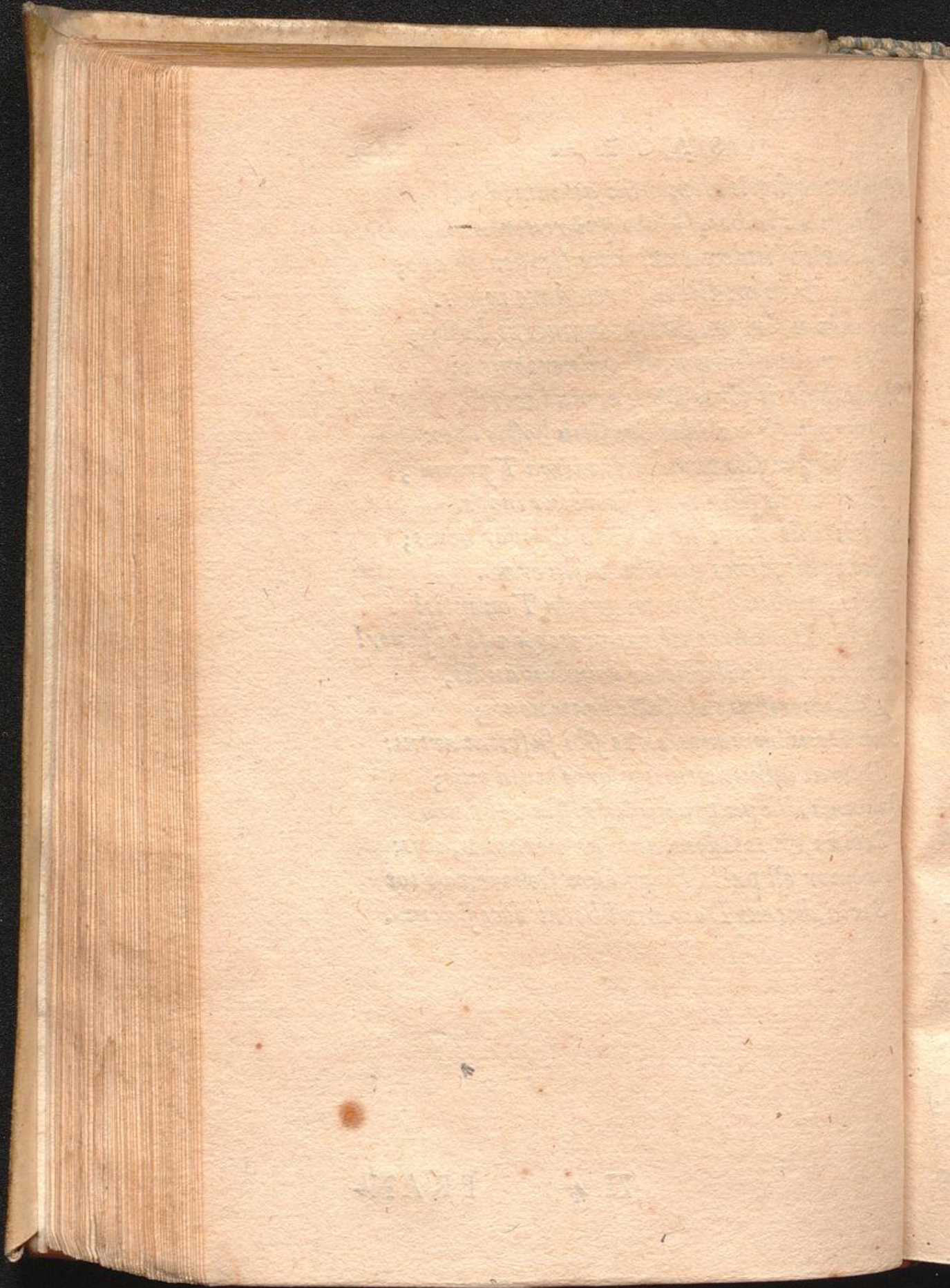
Deposuit potentes de sede, & exaltauit humiles.

Esurientes impleuit bonis : & diuites dimisit inanes.

Suscepit Israël puerum suum, recordatus misericordiæ suæ.

Sicut locutus est ad patres nostros, Abraham, & semini eius in sæcula.

*Huius ego fuerit clementia quanta, docebo;
Quantus in hos, ipsum qui reuerentur, amor.
Asseruit Vindex omni quos semper ab auro;
Fussit & in medijs nil trepidare malis.
Sive minas, ferrum sive intentauerat hostis;
Nil valuit ferrum, nil valuerunt mina:
Obuia disiecit forti Deus arma lacerto,
Subruit & validas funditus hostis opes:
Affixitque solo tumidi diadema Tyranni,
Eius ut in solium sufficeretur inops.
Diuitis inuit inops sic in bona dignior heres;
Sic eguit, diues qui sibi visus erat.
Felices, quibus est summi tutela Tonantis!
Quos Domini constans protegit usque fauor!
Tu tamen Israël felicior omnibus audis,
Muneribus cæli facte beate nouis;
Dum Deus humanos ex te sibi suscitatur artus:
Deerat adhuc titulis gloria tanta tuis;
Quamuis illa pio promissa fuisset Abramo
Sapius, & totidem, quot numeramus, auis:
Ut memor est pacti, largo cum scænore, post tot
Sæcla, datam Dominus liberat ecce fidem.*

FRANCISCI
MONTMORENCII
E SOCIETATE IESV
PARAPHRASIS POETICA
PSALMORVM VII.
QVIBVS POMPAS
TRIVMPHORVM
AVT
SACRORVM
DAVID REX
CELEBRAVIT.

H 5 CAN-

CANDIDO
LECTORI
S.

Vbiungimus Canticis in hac editione postremâ , ac per modum Appendicis damus , Septem hos PSALMOS quibus Rex DAVID solemnes Triumphorum, Nuptiarum, Sacrorum pompas miro Lyrici carminis artificio decantauit. Materia his eadem est cum CANTICIS: si CANTICA (vt vult beatus Augustinus) læto semper constare debent argumento. Titulus insuper vtrisque communis, cùm eiusmodi PSALMI promiscuè CANTICVM PSALMI, vel PSALMVS CANTICI nuncupentur.

Vario genere carminum has Epipompeuticas Odas expressimus : Glyconio , Epodo, Anacreontico, ac Sapphico Pomparum Choris accommodatissimo versu ; & qui peritis auribus Hilarem illum Rhythmum referat, quem veteres *Lesbium pedem* dixerunt, vulgus nostratum *quinque passus* appellat. Et verò si periculum facere lubeat , reperies Strophen

Strophen Sapphicam ad vnguem saltationis eius numeris respondere. Sic intelligendus, aliorum pace, mihi videtur Flavius Iosephus, dum libro septimo Antiquitatum Dauidem memorat bellis defunctum Triumphales aliquas Odas Pentametro, id est Sapphico versu condidisse. Non enim adduci possum vt credam, Iosephum hîc loqui de Pentametro illo carmine, quo flebiles Elegi terminari solent. Odas scripserit Dauid Elegiaco caractere? Ridiculum. Hoc etiam, vt opinor, innuit Præfatione in librum Iob, Diuus Hieronymus; qui Iosephi & Philonis fretus testimonio, Dauidem affirmat in morem Alcæi & Sapphus Lyrico metro decurrere, interdumque Græci Pindari ad instar assurgere; dum ore profundiori, & Dithyrambico spiritu, Hymnos Dei Maiestati votiuos perfoluit. Maiorem tamen à nobis sanctus Hieronymus iniisset gratiam, si rationem aliquam metiendi carminis Hebraici paulò accuratius tradidisset. Quotusquisque enim hac nostrâ tempestate verum Hebrææ Poëseos artificium intelligit? Fatetur ipse Cardinalis Bellarminus in suis Institutionibus ad Linguam Sacram, penitus iam ignorari veterem illam Hebraicam Musam; quæ tota cælestis, & germana Dei filia, ab ipsius Numinis inexhausto fonte promanauit.

In

In eo nunc sum, ut aliqua eius vestigia
per altissimum obliuionis puluerem impres-
sa, tentabundus explore. Faue Lector be-
neuole,

— dum tibi res antiqua laudis & artis
Ingredior, sacros ausus recludere fontes;
Hebraumque cano Romana per oppida car-
men.

I N D E X

P S A L M O R V M.

POMPA NVPTIARVM
CHRISTI CVM ECCLESIA
SVB SALOMONIS TYPO.

Eruſtauit cor meum verbum bonum.

P S A L M V S X L I V.

POMPA INAUGVRATIONIS
SALOMONIS IN REGEM.

Deus iudicium tuum Regi da.

P S A L M V S L X X I.

POMPA TRIVMPHI
DAVIDICI DE PALÆSTINIS.

Exaudiat te Dominus in die
tribulationis.

P S A L M V S X I X.

POMPA TRIUMPHI
DAVIDICI DE AMMONITIS.
Domine in virtute tua lætabitur Rex.

PSALMVS XX.

POMPA TRIUMPHI
DAVIDICI DE SYRIS
ET ALIIS HOSTIBVS.

Benedictus Dominus Deus meus,
qui docet.

PSALMVS CXLIII.

POMPA SACRORVM
CVM DV CERETVR IN ARCEM SIONIS

ARCA DEI.

Exurgat Deus, & dissipentur
inimici eius.

PSALMVS LXVII.

POMPA ALTERA SACRORVM

Quàm dilecta tabernacula tua.

PSALMVS LXXXIII.

ILLVSTR. AC REVERENDISSIMO

PETRO-LOYSIO

C A R A F Æ

EX DVCIBVS NVCERIAE

EPISCOPO TRICARICENSI

AC SEDIS APOSTOLICÆ

AD RHENI LIMITEM

L E G A T O

ROMAM POSTLIMINIO REVERTENTI

PROPEMPTICON.

T redeas, voneo, fausto cum Numi-
ne Romanæ

*P*remia laturus meritorum digna,
LOYSI-

*P*ETRE Carasæus sanguis. Quàm gratus
in Urbem,

*Q*uàm prosper venies? quo te Romanus amore
Excipiet reducem PATER, & quo Curia
plausu,

O PAVLI rediuiua, tui gentilis, imago?

*E*n erit Heroo mihi fas quandoque cothurno

*P*er populos vulgare tue præconia laudis?

*I*nterea dum spe tantos attollor in orsus,

*H*ac, sine, te numeris lenioribus Oda salutet.

PSAL-

PSALMVVS LXIV.

TITVLVS

* Iedidoth,
in Hebræo
vox est
multitudi-
nis, termi-
nationis fe-
minea, in-
nuens puel-
las qua de
more Epi-
thalamium
canebant.

CANTICVM PRO * DILECTO.

Ructauit cor meum verbum
bonum : dico ego opera mea
Regi.

Lingua mea calamus scribæ, velociter
scribentis.

Speciosus forma præ filijs hominum,
diffusa

ARGUMENTVM.

PSALMVS hic, carmen est epithalamicum, quo nuptiæ CHRISTI cum ECCLESIA, sub Regis SALOMONIS typo, celebrantur à choro Virginum obuiam Sponso & Sponsæ prodeuntium. Canticum hoc DAVIDIS, vt materiâ & antiquitate, sic artificio & suauitate, longè ceteris profanorum Poëtarum carminibus Nuptialibus antecellit.

Mens ardore nono calet,
Pares connubialibus
Pompis dum meditor modos,
Sponso carmina dum paro
Nuptialia Regi.

Lingua prætrepidans auer
Anteuertere feruidi
Acres pectoris impetus,
Sponso carmina dum paro
Nuptialia Regi.

Nil moror calamum, nihil
Scribæ præcipitem manum:
Voce sed liquidâ iuuat
Sponso carmina dicere
Nuptialia Regi.

O quem te rear? os enim
Non mortale tibi est, neque

I

Sonat

* Similis
propemodum est
argumenti
Canticum
Canticorum Salo-
monis.

diffusa est gratia in labijs tuis : propterea benedixit te Deus in æternum.

Accingere gladio tuo super femur tuum,
potentissime,

Specie tuâ, & pulchritudine tuâ intende,
prosperè procede, & regna,

Propter veritatem & mansuetudinem,
& iustitiam : & deducet te mirabiliter dextera tua.

* Hyper-
baton.

Sagittæ tuæ acutæ, * populi sub te cadent,
in corda inimicorum Regis.

Sedes tua Deus in sæculum sæculi : virga
directionis virga regni tui.

Dilexisti iustitiam, & odisti iniquitatem.

Sonat vox hominem tua.

Et quis, Sponse, velit tibi

Se componere formâ?

Quis certare tuis genis,

Tener regnat ubi pudor?

Quis certare tuis labris,

Blanda regnat ubi Charis?

Hinc è millibus unum

Te sibi Deus eligit,

Te cunctis mage diligit.

Oris nempe tui decor

Dignus imperio est: neque

Deest mascula virtus.

** Mucro testis erit tuo*

Appensus femori, tuisque

Arcus ex humeris sonans;

Quàm certâ calamos manu

Spargis, acer in hostem.

Sed nec mucro, nec impiger

Arcus, sic populos tibi

Latè subdet; ut Æquitas,

Et Clementia flectere

Legum sueta rigorem,

Incorruptaque Veritas

Sceptri fida tui comes.

His virtutibus enites

Osor criminis; his tuæ

Surrexere curules:

Ipse quas Deus approbans

* Gladius
& arcus
perfectæ
panoplæ
symbolum
sunt.

tem : propterea vnxit te Deus Deus tuus
oleo lætitiæ præ confortibus tuis.

Myrrha , & gutta , & casia à vestimen-
tis tuis , à domibus eburneis : ex quibus de-
lectauerunt te filiæ Regum in honore tuo.

Astitit Regina à dextris tuis in vestitu de-
aurato : circumdata varietate.

Audi

Æternâ stabilit fide.

Qui te pretulit amulis

Vnum principibus; sacro

Qui te tinxit oliuo.

* *Hinc tuis fluit è comis
Myrrha nimbus, & extima
In oram chlamydis cadit
Stactes & casia pari
Temperatus odore.*

*Hinc vestis tua nobili
Halat omnis aromate,
Scrinijs quod eburneis
Seruarunt tibi Virgines
Regum sanguine creta,*

*Unguentatus ut ambules
Festas per Solymæ vias
Dictâ coniugio die:*

*Dextrum sponsa tibi latus
Quando regia claudit*

*Auro picta sinus, obit
Quos limbus Phrygiâ modis
Illusus varijs acu.*

*Sic interuiret humidis
Micans nubibus arcus,*

*Et discriminat atherem
Sectum mille coloribus.*

Ille sidera supputet,

Qui cultus numerare vult

Et monilia Sponse.

* Allusio
ad illud
Psal. 132.
Sicut un-
guentum
in capite,
quod de-
scendit in
barbam,
barbam
Aaron:
quod de-
scendit in
oram vesti-
menti eius.
vt meri-
tò oleum
effusum
Christi no-
men sit.

Audi filia & vide, & inclina aurem
tuam: & obliuiscere populum tuum, & do-
mum patris tui,

Et concupiscet Rex decorem tuum: quo-
niam ipse est Dominus Deus tuus, & ado-
rabunt eum.

Sis instructa licet satis
 Alma Virgo ; mihi tamen,
 Adhuc pauca monebere.
 Fac memor mea sub tuo
 Dicta pectore condas.

Posthac & genus, & tuam
 Obliviscere patriam,
 Natalemque patris domum,
 Nec te cura sodalium
 Tangat, vlla tuarum.

Tibi, credo, molesta res
 Accidet, popularibus
 Abstinerere : sed abstine.
 Arte non aliâ magis
 Demerebere Sponsum.

Qui tuis face mutuâ
 Respondebit amoribus:
 Tibi totus & imminens
 Adherebit ; ut assitas
 Lenta vitis ad ulmos.

Ipsè sit Dominus tibi,
 Ipse præsidium, & Pater,
 Dei denique sit loco,
 Opis nullius indiges
 Tali freta marito.

En tibi bipatientibus
 Valuis se referat tui
 Fortunata viri domus.
 Transfer aureolas pedes

Et filiæ Tyri in muneribus vultum tuum
deprecabuntur, omnes diuites plebis.

Omnis gloria eius filiæ Regis ab in-
tus, in simbrijs aureis circumamicta varie-
tibus.

Adducentur Regi virgines post eam
proximæ eius afferentur tibi.

Affe-

Limen, a omine fausto.

*Omnis hac tibi seruiet
Potens Aula: crepantibus
Ecce te foribus vocat.*

Transfer aureolos pedes

Limen, omine fausto.

*Expectant Tyria tibi
Ut dent munera virgines.*

Moras corripe; posceris.

Transfer aureolos pedes

Limen, omine fausto.

Iam minor genibus suas

Tibi promet Arabs opes.

Moras corripe; posceris.

Transfer aureolos pedes

Limen, omine fausto.

*O qua gloria! quod tibi
Inde proueniet decus!*

Quamuis laus tua sat suis

Est contenta bonis, sat est

Morum dote beata;

Pluris hanc ego fecerim,

Quam, quas deproperat tibi

Telas Assyrius labor

Filis molliter aureis

Textas arte magistrâ.

I Virgo pede candido,

^b Vittatasque subi fores:

En Heroides affecla

137 ^a Omen
sic dictum.
quod ore
fiat, vt in-
quit Festus,
& Varro;
& Cicero
lib. 1. de
Diuinat.
Deorum,
ait, voces
obserua-
bant Py-
thagorei,
quas omi-
na vocabât.

Sed quod
illi super-
stitiosè, hoc
legitimè
obseruarût
Hebræi, os
veri Dei
consulen-
tes in nu-
ptijs, vt do-
cemur Ge-
nes. 24. cap.

En Rebec-
ca coram te
est, sit vxor
filij domini
tui, sicut
locutus est
Dominus.

^b Sponsi
postes vittis
corona-
bantur.

Afferentur in lætitiâ & exultatione : ad-
ducentur in templum ^a Regis.

^a Templi
nomen ge-
nerale est:
pro locis
enim qui-
buscumque
magnis an-
tiqui tem-
pla dicebāt.
Tēpla dicta
quasi tecta
ampla. Isid.
15. Etym.
c. 4.

Pro patribus tuis nati sunt tibi filij : con-
stitues eos principes super omnem terram.

^b Memores erunt nominis tui in omni
generatione & generationem.

^b Hierony-
mus, Sym-
machus,
Theodore-
tus legunt
numero sin-
gulari,
Memor
ero, &c.
Dicendum
itaque, ver-
ba hac esse
Vatis polli-
centis ater-
nitatem,

Propterea populi ^c confitebuntur tibi in
æternum : & in sæculum sæculi,

his nuptijs Sponsi, suis carminibus.
^c Observat Chrysostomus, Psalmum hunc desinere sicuti
ceptus fuerat per laudes Sponsi.

PSAL-

*Se vestigia post tua
Sistunt Regis ad aulam.*

*Qui plausus? quis iò fauor
Gratantis populi, sacra
Ad palatia prospero
Quando proueheris gradu
Tot stipata puellis?*

*O felix ter & ampliùs
Sponsa! quam sobolem tibi
Auguror fore, qua vice
Patrum per populos dabit
Olim iura volentes?*

*O par nobile coniugum!
Meo vos ego carmine
Numquam preteritos sinam:
Seris vestra nepotibus
Vsq̄ nomina tradam.*

*Gangis ultimis accola
Attentis bibet auribus
Hec, non interitura qua
Sponso carmina profero
Nuptialia Regi.*

PSALMVS LXXI.

TITVLVS

* In Salomonem.

* Hieronymus proprie
dixit ex Hebraeo, Salo-
moni: sup-
ple, dictus
aut con-
gruens
Psalmus.

DEus iudicium tuum Regi da : &
iustitiam tuam filio Regis:

Iudicare populum tuum in iustitiâ , &
pauperes tuos in iudicio.

Suscipiant montes pacem populo : &
colles iustitiam.

Iudi-

ARGUMENTVM.

Postquam rex DAVID filium SALOMONEM, MESSIÆ typum, summâ totius populi gratulatione, solemniter in Regem inauguratum vidit; illi spiritum Iudicij, ac fausta omnia à DEO precatur hoc septuagesimo primo Psalmo. Is præter ceteros visus est mihi opportunus, quem modò sub auspiciatum Serenissimi Cardinalis FERDINANDI Hispaniarum Infantis ad suos Belgas aduentum, pari lætitiæ sensu vsurparem, pari votorum ardore Optimo Principi consecrarem.

DA Deus, ut terris equali iura tenore
Rex plures dicat in annos.
Da quoque, per patrias ut Regis filius
artes

* Tenero formatus ab ungui
Fas aquumque colat. Tua sit sapientia præsto
Juveni quem mittis in amplum
Imperium: leges populis ferat ille salubres
Quibus aduenit omne fausto
Publica per procerum lectus suffragia Prin-
ceps.

O! mons dilecte Sionis
Excipe formosum plausu Salomona secundo,
Niveam simul excipe Pacem,

Regius Regū c.1.

* Salomon à pueritiâ sanctissimè educatus à Propheta Nathan: quo etiam adnitete, & alijs Regni Proceribus, designatus est à Dauide patre in successorem Regni. Lib.1. Paralip. c.29. & lib.3. Regū c.1.

Iudicabit pauperes populi, & saluos faciet filios pauperum: & humiliabit calumniatorem.

Et permanebit cum Sole, & ante Lunam, in generatione & generationem.

* Regem recens in auguratū describit, aduentu suo subditos recreantem, & benevolentissimè ab ijs exceptum, sicut imbrem serotinum ab herbâ de zonsâ, qua Hebrais est vellus.

* Descendet sicut pluuia in vellus: & sicut stillicidia stillantia super terram.

Orietur in diebus eius Iustitia & abundantia Pacis: donec auferatur Luna.

Et dominabitur à mari vsque ad mare: & à flumine vsque ad terminos orbis terrarum.

Coram

Regius hic blando iuuenis quam nomine praefert.

Hoc fretus Iudice pauper

Non metuet motas vicino à diuite lites,

Non exitiale tribunal.

Non gemet iniusto miserum sub fœnore vulgus.

En arbiter æquus egenos

Qui leuet, infontes absoluat, subruat astus

Quos dira Calumnia struxit.

Aurea prouenient illius sæcula regno:

Regno quod finiet idem

Terminus aternos Solis qui sopiet ignes,

Qui Luna lampada condet.

O qualem Solymæ se Princeps mœnibus infert?

Quas in spes erigit urbem?

Talis in arentes optatus decidit imber

Cancris sub sidere glebas:

Talis Ituræam transmissa canalibus unda

Riuo beat ubere vallem.

Dicite Iò uiuat! bis Iò Iò dicite uiuat!

Salomoni plaudite turba;

Auspice quo, terris Virgo redit arbitra le-

gum,

Redit almo Copia cornu,

Et Pax, non alio posthac turbanda tumultu

Quàm quo vaga machina cali

Soluetur, quo stellarum regina bicornis

Statione reuulsa fatiscet.

Illius Imperij, medium quod Tigris oberrat,

Prætexit & undique pontus,

Non

Coram illo procident Æthiopes : & inimici eius terram lingent.

* Vox Tharſis non mare, non Tharſum Cili- cia, ſed Hi- ſpaniam, & ultra eam Indias ſi- gnificat, quò fre- quens itio & reditio Phœnicum nautarum. Fuſius id probat no- ſter Pineda.

* Reges Tharſis & inſulæ munera of- ferent: Reges Arabum, & Saba dona ad- ducent.

Et adorabunt eum omnes Reges terræ: omnes Gentes ſervient ei.

Quia liberabit pauperem à potente : & pauperem, cui non erat adiutor.

Parcet

Non minor est toto modus aut angustior Orbe.

Par claudit limes utrumque.

Et quis huic armis certet? quis tantus, ut hostis

Possit Salomonis haberi?

Si tamen Æthiopes, illi si fusca Syëne

Ausint indicere bellum,

Protinus Æthiopes, & protinus atra Syëne

Vertent formidine terga;

Afflictique solo, proiectis turpiter hastis,

Ponent in pulvere collum.

Muneribus Reges quanto sapientius amplis,

Seu quos Hispania, seu quos

Tharsus habet, cupiet bene de Salomone mereri,

Et vectigalia pendent!

Mittet ab Eois Ophire fornacibus aurum,

Gemmas opulentus Hydaspes,

Indus ebur: venient Arabum de mollibus hortis

Crocus, & qui balsama stillat.

Leniter incisus pretioso vulnere cortex:

Myrrham donabit Orontes;

Dives ab Antarcto messem Regina Sabaam

Nabathæaque germina promet.

Denique quotquot erunt à Gadibus usque su-
premis

Ad Caspia littora Reges,

*Huius adorandis libabunt * oscula plantis:*

Huic seruiet ultima Thule.

Sic tamen à tumidis metui volet ille Tyrannis,

Vt longè malit amari.

* Hinc di-
cta adora-
tio, quòd
ore seu of-
culo fieret.

K

A tenui

viuet, accipi
potest nu-
mero plu-
rali viuent:

scilicet pau-
peres, qui-
bus Rex an-
nonam &

aurum A-
rabia dis-
tribuet.

b In nostrâ
lectione cõ-
positum ad-
orabunt,

accipi debet
pro suo sim-
plici: sic le-
git August.

& Hieron.
contra Io-
nian. ora-
bunt pro eo
semper.

c Chaldaeus
Paraph. le-
git, substã-
tificus pa-
nis; iuxta il-
lud Ps. 104.

Et omne
firmamen-
tum panis
contriuuit.

Parcet pauperi & inopi: & animas pau-
perum saluas faciet.

Ex vfuris & iniquitate redimet animas
eorum: & honorabile nomen eorum co-
ram illo.

a Et viuet, & dabitur ei de auro Arabia,
& b adorabunt de ipso semper: tota die bene-
dicent ei.

Et erit c firmamentum in terra in sum-
mis montium, d superextolletur super Liba-
num fructus eius: & florebut de ciuitate
sicut e fœnum terræ.

Sit nomen eius benedictum in sæcula:
ante Solem permanet nomen eius.

Et benedicentur in ipso omnes tribus ter-
ræ: omnes gentes magnificabunt eum.

d Hunc versum sic exponit Rabbi Ioseph apud Pagninum:
Seminabit agricola fruges etiam in vertice montium;
& spicæ trement & fluctuabunt vento in eas flante
sicut arbores Libani.

e Fœnum terræ, est herba; cuius instar germinabit
frequens ciuis in urbibus.

Bene-

A tenui (quæ Regis erit Clementia) plebe.

» *Ars est hæc scilicet illi*

» *Parcere pauperibus, frangoq; domare superbos.*

Patria Pater audiet inde,

Et statuis se subscribi patietur ahenis

Inopum commune leuamen,

*Quos dape, quos Arabum gazis cumulabit &
auro.*

O tali Principe felix

Pro Salomone manus celo plebs tolle supinas:

Caleant altaria thure.

Efficiet rata vota Deus; carumque Sioni

Caput hoc seruabit in æuum.

Abramidasque pios ubertas læta reniset

Spicis redimita capillum.

Farra metet summis in montibus orta colonus

Vbi senerat antè cupressos;

Intactosque prius splendenti vomere saltus

Flauis obducet aristis.

Cernere erit tremulum culmis undare Tabori

Dum sibilus instrepet Euri:

Qualiter aduentu Boreæ frondosus inhorret

Libanus, vel buxifer Hermon.

Faciam quanto sobolem mirabimur auctu

Asie crenisse per vrbes?

Non ita per virides adolescunt gramina ripas

Vitreum Iordanis ad amnem.

Tam fortunati quæ tellus Principis vsquam

Titulos nomenque tacebit,

K 2

Quod

Benedictus Dominus Deus Israël, qui facit mirabilia solus:

Et benedictum nomen maiestatis eius in æternum : & replebitur maiestate eius omnis terra: fiat, fiat.

*Quod nec longa dies poterit, nec linor iniquus,
 Nec edax abolere vetustas?
 Exoriare NEPOS mihi qui deberis ab illo,
 Ut libertate redones
 Humanum quandoque genus. Spes illa salutis
 Superest mortalibus agris.
 Hanc ego non-vanus populis denuntio vates,
 Mihi quam Deus indicat ipse
 Abramidum Deus; attonito qui talia solus
 Edit miracula mundo,
 Maestate sui qui numinis omnia complet,
 Terrasque æthramque liquentem.
 His mea pro meritis illius dicit honori
 Votivum barbytos hymnum.*

PSALMVS XIX.

TITVLVS

In finem Psalmus Dauid.

EXaudiat te Dominus in die tribulationis : protegat te nomen Dei Iacob.

Mittat tibi auxilium de sancto : & de Sion tueatur te.

Memor sit omnis sacrificij tui : & holocaustum tuum pingue fiat.

Tribuat

ARGUMENTVM.

Populi votum pro Principis Victoriâ. Votum
id esto Belgarum applaudentium Serenif-
simo Cardinali FERDINANDO Hispania-
rum Infanti, de Batavis, & alijs hostibus
Triumphanti.

A Nnuat quæ tu petis, aduocatum
Supplici voto tibi sæpè Numen.
Ille te Custos in acuta belli
Seruet euntem

Prosper Hebrais Deus: ille fidâ
Mittat aspirans ope prelianti
E Sionæâ tibi fulgurantes
Æde Cherubos,

Qui supinatas nimio timore
Hostium fundant acies: tibi que
De triumphali properent virentem
Fronde coronam.

Mente si castâ, manibusque puris
Creber ad sacras operaris Aras,
Si facis centum * redeunte Lunâ
Ritè iuencis,

O Dei, Princeps, amor! ire perge,
Perge iuratum Solymis in hostem:
Excubant pro te, vigilantque curâ
Fata perenni.

Quid times, celo tibi militante,

K 4

Exitus

* In diè
Neome-
niæ.

Tribuat tibi secundum cor tuum : & omne consilium tuum confirmet.

Lætabimur in salutari tuo : & in nomine Dei nostri * magnificabimur.

* Pro magnificabimur, Hebraea dictio magis significat vexilla erigemus; hoc est, triumphabimus.

Impleat Dominus omnes petitiones tuas: nunc cognoui quoniam saluum fecit Dominus CHRISTVM suum.

Exaudiet illum de caelo sancto suo : in potentatibus salus dexteræ eius.

Hi in curribus , & hi in equis : nos autem in nomine Domini Dei nostri inuocabimus.

Exitus ut res habeat secundos?

Consilii cur ambiguus retractas

Optima cœpta?

Perge per laudis iter institutum.

Aureis Victoria præpes alis

Te volat circum. ter Iô Triumphæ

Dicite ciues.

Vos, simul mecum iuuet ad Sionis

Templa solemnè properare pompâ.

Vos ego gratum Superis docebo

Reddere carmen,

Et modos sistro faciam loquaci:

Quem choris vates ego temperabo,

Virgines seruate pedem, meique

Pollicis ictum.

* *Nunc preces credam valuisse nostras,*

Sospitem quando, Deus alme, Regem

Asseris: vindex inimica quando

Agmina sternis.

Vt volet, turbâ numeroque fidat

Barbarus, per me licet: explicatos

Ordines binis eques hinc & inde

Vestiat alis:

Sit suis Ammon tumidus quadrigis:

Non equi, non tot vetuere currus,

Quin catenatos David in Triumphum

Duceret hostes.

Nos, quibus teli tuus instar omnis

Est fauor; pugna vehementioris

* Formula
actionis
gratiarum.

K 5

Inter

* *Gracis*
σωτηροδι-
αυσου,
quod est
compedi-
bus ligati.

Ipsi * obligati sunt, & ceciderunt : nos
autem surreximus, & erecti sumus.

Domine, saluum fac Regem : & exaudi
nos in die, qua inuocauerimus te.

Inter ardorem, medios tumultus

Inter, oramus.

Semper ut Regem tuearis, orant

Integris mista pueris puella:

Integris mistas pueris puellas

Commodus audi.

P S A L M V S X X.

DAVIDIS REGIS.

T I T V L V S

^a A principio Psalms
in finem,
perpetua est
ad Deum
Apostrophe.

^b Non ab-
sime metri
genus inue-
nies apud
Horatium,

Lyric. lib. 1.

^c Allusio
ad coronam
illam que
ablata de
capite Re-
gis Ammo-

nitarum,

imposita est

capiti Da-

uidis; ut

videre est

2. lib. Reg.

c. 12. cuius

& meminit

Flau. Iose-

phus.

^a In finem.

Domine in virtute tuâ lætabitur
Rex: & super salutare tuum ex-
ultabit vehementer.

Desiderium cordis eius tribuisti ei: & vo-
luntate labiorum eius non fraudasti eum.

Quoniam præuenisti eum in benedictio-
nibus dulcedinis: posuisti in capite eius
^c coronam de lapide pretioso.

Vitam

ARGUMENTVM.

Hic vigesimus PSALMVS, est gratulatio pro salute Regis, & victoriâ de Ammonitis & Syris obtentâ, si iuxta litteram accipias: sin verò iuxta sensum spiritalem magis placet intelligere; DAVID Psalmi auctor meritò dicendus est in CHRISTI victorias respexisse. Nobis certè sit idonea gratulandi formula, quâ pro relatâ nuper ab Inuictissimo Hungariæ & Bohemiæ Rege FERDINANDO ad Nortlingam de perduellibus Victoriâ, vota Deo exercituum persoluamus.

R Ege quòd incolumi letum Paana canamus,
 Cecidit quòd Barbarus hostis,
 Muneris est, Deus alme, tui: Te nempe secundo
 Rex ampla trophæa reportat,
 Appenditque tuam votorum compos ad Aram;
 Rata qui facis illa, priusquam
 Penè verecundo fuerint concepta labello.
 Dauidi Tu, quidquid honoris,
 Quidquid habet regni, patrio largiris amore.
 Illi tua dextera presens
 Gaudet Hydaspæis incendere tempora gemmis,
 Triplicique ambire coronâ.

Das

Vitam petijt à te : & tribuisti ei longi-
tudinem dierum in sæculum , & in sæcu-
lum sæculi.

Magna est gloria eius in salutari tuo :
gloriam & magnum decorem impones su-
per eum.

Quoniam dabis eum in benedictionem
in sæculum sæculi : lætificabis eum in gaudio
cum vultu tuo.

Quoniam Rex sperat in Domino : & in
misericordia Altissimi non commouebitur.

Inueniatur manus tua omnibus inimi-
cis tuis : dextera tua inueniat omnes qui te
oderunt.

Pones

Das super his annos, immortalēque senectam,
 Et inexpugnabile robur.
 Néve quid ad cumulum desideret ille fauoris,
 Certissimus efficis auctor
 Illius innumeris ut gloria fulta Triumphis
 Lauros consumpserit omnes;
 Nec satis inueniat palmarum diues Idume
 Regem quibus ornet ouantem.
 Quid sibi prætereà supplex Dauid ampliùs optet
 A te tot honoribus auctus?
 Aut noua cur poscat benefacta prioribus addi,
 Maiorave gaudia speret?
 Felix ô nimium felix, te semper in uno
 Quoniam spes collocat omnes!
 Non illum quatiunt creperi discrimina belli,
 Non acres undique motus.
 Sic Parani cautes ventorum obnititur ira,
 Tempestateſque sonoras
 Imperturbato secura cacumine ridet.
 Nec Arabs, nec belliger Ammon,
 Nec Dauidem contrà quidquam Syrus audeat
 hostis.
 Tuus hæc metet agmina mucro
 Barbaricis altè fibris inguloque receptus.
 Hæc est tibi debita laurus.
 O Pater! vsque tuo defensum Numine serua
 Per mille pericula Regem:
 Et coniuratas Solymam subvertere gentes
 Valido disperde lacerto:

Has

Pones eos vt clibanum ignis in tempore
vultus tui : Dominus in ira sua conturbabit
eos, & deuorabit eos ignis.

Fructum eorum de terra perdes : & se-
men eorum à filijs hominum.

Quoniam declinauerunt in te mala ; co-
gitauerunt consilia quæ non potuerunt sta-
bilire.

* Hierony-
mus legit,
funes tuos
præparabis
contra fa-
cies eorum,
vt velut
indagine
cingantur
impij, ne vl-
tionem di-
uinã possint
euadere.

Quoniam pones eos dorsum : in * reli-
quijs tuis præparabis vultum eorum.

Exaltare Domine in virtute tua : cantabi-
mus & psallemus virtutes tuas.

Has furor absumat tuus, inuoluatque perenni

Velox Vindicta ruinâ:

Ignis ut erumpens super exundante camino

Vorat, alta brachia siluæ.

Impia colluuiæ sic funditus exscindatur,

Vt semina nulla relinquat,

Nullam post aliquot stirpem quæ pullulet annos.

Horum sit nemo superstes

Qui tua consilio pessumdare sacra profano

Tentant; sed inanibus ausis.

Vltor ades! pharetraque habilem deprome sa-

gittam,

Fugiat tremefactus ut hostis:

Dum verso vitare volet tua spicula tergo,

Vitricem incurret in hastam,

Cedendamque tibi frontem dabit; undique

cinctus

Indagine more ferarum.

His quantus tibi surget honos, quæ gloria factis;

Deus ô supreme Deorum!

Nos fidibus, nos voce tuum cantabimus assâ

Mansurum in secula nomen.

CHRONOGRAPHICVM.

DoMIne In VItVte tVâ LætatVs est
reX nortLIngæ.

L

ARGV.

PSALMVS CXLIII.

TITVLVS,

Psalmus Dauid * aduersus Goliath.

* Titulus
hic qui in
Latinis co-
dicibus le-
gitur, ad-
uersus Go-
liath, pa-
rum qua-
drat mate-
ria Psalmi:
itaque nec
in plerisque
Graecorum
libris inue-
nitur, ut
testatur
Euthymius.

Benedictus Dominus Deus meus,
qui docet manus meas ad praelium,
& digitos meos ad bellum.

Misericordia mea, & refugium meum:
susceptor meus, & liberator meus.
Protector meus, & in ipso speraui: qui
subdit populum meum sub me.

Domine

ARGUMENTVM.

Solemne hîc canit Epinicium Rex DAVID ob
Victorias multiplices Diuinâ sibi virtute
collatas, redditam Imperio suo Pacem; in
cuius laudes excurrit, amœnâ & floridâ
digressione.

Ad crebras Augustissimi Cæsaris FERDI-
NANDI SECUNDI Victorias hic Psal-
mus referri potest.

O Ra quæ pridem tibi consecrari,
In tuas ardent, Deus, ire laudes:
Et manus, quæ te dociles magistro
Horrida primùm

Arma tractarunt, modò mitioris
Ad lyræ dulcem renocantur usum,
Par tuo (si fas erit) ut reponam
Carmen honori.

Te canam rerum decus ô mearum,
O Salus, ô Spes! mihi perduelles
Sub iugum mittens, minùs obsequentem
Subdis Idumen:

Nam quòd ignauo Pherezeus arcu
Abstinet campis; opis illud omne
Est tua, vultu propior simul me
Respicis æquo.

L 2

Qui

* *Hebraea* Domine quid est homo quia * innotuisti
habēt, quia ei? aut filius hominis, quia reputas eum?
cognoscis
eum. i. cur-
ram eius
habes.

Homo vanitati similis factus est: dies eius
 sicut umbra prætereunt.

Domine inclina cælos tuos, & descen-
 de: tange montes, & fumigabunt.

Fulgura coruscationem, & dissipabis eos:
 emitte sagittas tuas, & conturbabis eos.

* *Videtur* Emitte manum tuam de alto, eripe
hic Psal- me, & libera me de aquis multis; de manu
mus compo- * filiorum alienorum.
situs, cum
post multas Quorum os locutum est vanitatem: &
victorias dextera eorum, dextera iniquitatis.
postremam
de Ammo-
niis refer-
ret; ut opi-
natur Ian-
senius.

Deus

Qui fit ad paruos ut homunciones
Tantus accedas Deus; ut fauore,
Ut tuâ dignos Pater arbitreris
Optime curâ?

„Vmbra mortales sumus, aut inani
„Vanus si quid reperitur umbrâ.
Tu tamen gaudes caput hoc relicto
Visere celo.

Euge declini mihi lapsus æthrâ,
Et procellosis Boreæ quadrigis
Vectus, huc felix ades! huc tonantem
Dirige currum!

Te super summos equitante montes
Æstuans fumabit apex Orebi;
Et coruscanti pluet imbres diros
Fulmen in hostes.

Brachio, vindex scelerum, rubente
I Palæstinas iaculare turrets!
Barbarus passim tibi terga prædo
Vertex inaudax.

Cernis Hebræo Syrus ut colono
Miles insultet, sua fœderatus
Arma cui pactis sociavit Ammon
Nuper iniquis?

Hi tuum bello Dauidem laceffunt,
More torrentis violenter undæ.
Me, Pater, tutum tua sospitatrix
Dextera præstet.

Deus canticum nouum cantabo tibi : in psalterio , decachordo psallam tibi.

^a *In textu Hebraeo haec qua de felicitate Pacis dicuntur, tribuuntur populo Dei: unde &*

Hieronymus vertit, Ut sint filij nostri sicut nouellae plantationes, &c.

Filiae nostrae, &c. Promptuaria nostra, &c. Quod bene conuenit veteri Testamento, in quo pijs haec bona promittuntur, quae more Prophetico, tamquam iam praesentia Dauid hic describit

Qui das salutem Regibus : qui redemisti Dauid seruum tuum de gladio maligno : eripe me.

Et erue me de manu filiorum alienorum, quorum os locutum est vanitatem : & dextera eorum , dextera iniquitatis.

^a *Quorum filij, sicut nouellae plantationes in iuuentute sua.*

Filiae eorum compositae : circumornatae vt ^b similitudo templi.

Promptuaria eorum plena , eructantia ex hoc in illud.

^b *Similitudo templi, id est Idea, quam habuit Rex Dauid: cuius venustati comparat Virgines Sioneas, non alienigenas: nam praeter decorum filiae incircumcisorum templo Dei compararentur.*

Oues

Tunc nouam (si quid mea plectra possunt)

Ad tuas Oden modulabor Aras:

Teque bis-quinis resonare discent

Nabilia chordis.

Vt tuâ Reges ope roborentur

Ordiam grato memorare cantu;

Vtque seruaris Dauidem frequenter

Rebus in arctis.

Protinus dicam celebres triumphos,

Impio raptas & ab hoste palmas:

Nec bonæ, quam tu dederis, tacebo

Commoda Pacis.

Quanta Iudeas, referam, per vrbes

Ludat exultim plateis inuentus;

Vt frequens proles obeat paternam

Vespere mensam.

Sic Orontean sata propter undas

Laurus immenso sobolescit auctu,

Matris & sese sub opaciore

Subijcit umbrâ.

Enitet tali Solymæa cultu

Virgo, dum festa redeunt Calendæ;

Qualis arridet, tibi dedicanda

Ædis imago.

Melle decurrunt, oleoque riuu,

Horreum pergunt cumulare messes,

Et mero large locuples redundat

Cella quadrimo.

Oues eorum fœtosæ , abundantes in
egressibus suis ; boues eorum crassæ.

* Non est *interruptio.* Non est * ruina maceriæ , neque transitus,
neque clamor in plateis eorum.

Non per-
rumpuntur
mœnia ma-
chinis ho-
stium. Sic
interpreta-
tur Abra-
hamus Es-
dra hunc
locum.

Beatum dixerunt populum , cui hæc
sunt : beatus populus , cuius Dominus Deus
eius.

*Nec gregem nohnt numerare pastor
Mane balantes comitatus agnos;
Et recondendis queritur deesse
Vimina lanis.*

*Leta per Bethles sata, tollit hinnitum,
Aptus ad fruges equus euehendas:
Et boues vincunt grauido capacem
Ubere mulctram.*

*Non Sioneos furiosa crebris
Ictibus pulsat, catapulta muros:
Nec leues rumpunt, inimica nobis
Classica somnos.*

*Otio felix perhiberis isto;
Te tamen, Iudæa, beatiorem
Dixerim longè, quòd habere Numen
Detur amicum.*

PSALMVS LXVII.

TITVLVS,

In finem, Psalmus Cantici ipsi David.

*a Solemnis
formula
sacrorum.*

*b Epulentur, idem
quod sacrificent. Sic*

*Virg. Cui
Maurusia
pietis Gens
epulata*

*toris Le-
naum libat
honorem.*

*c Per Occasum hic
intelligitur
desertum. Sic*

*Isa. cap. 21.
In saltu ad
vesperam
dormietis,
id est, in de-
serto Cedar.*

EXurgat Deus, & dissipentur inimi-
ci eius: & fugiant qui oderunt eum,
à facie eius.

Sicut deficit fumus, deficient: sicut
fluit cera à facie ignis, sic pereant peccato-
res à facie Dei.

Et iusti *b* epulentur, & exultent in con-
spectu Dei: & delectentur in lætitia.

Cantate Domino, psalmum dicite no-
mini eius: iter facite ei qui ascendit super
c Occasum: Dominus nomen illi.

Exul-

ARGUMENTVM.

PSALMVM hunc sexagesimum septimum cecinit Rex DAVID in conspectu Arcæ fœderis, cùm illam ex ædibus Obededom in arcem Sionis solemni & planè triumphali pompâ traduceret; præeuntibus, chorosque ducentibus Hebræis virginibus. Tener est carminis character, genialibus pomparum choris attemperatus.

EN adest DEVS. *impios*
Hinc procul procul arceo.
Inuisum Superis genus,
Hinc abite profani.

Fumus ut fugit: obuijs
Cera cedit, ut ignibus:
Sic, intrante Deo, procul
Hinc abite profani.

Vos fauete pij sacris,
Et cæsis hilari die
Victimis, epulamini
Hanc Sionis ad aram.

Puella, & pueri integri
Leta dicite carmina:
Nablijs genialibus
Simul inngite voces.

Sternatur

a Turbabitur à facie eius.

Desunt hæc in Hebræo textu; addiderunt Septuag. Interp.

b Deus in loco sancto suo. *Desunt hæc etiam in Hebræo textu.*

c *Sub his metaphoris carceris & sepulchri adumbratur dura seruitus Hebræorum in Ægypto.*

Est enim in usu apud Hebræos geminare metaphoras, ut eadem res significetur.

Exultate in conspectu eius, a turbabitur à facie eius, patris orphanorum, & iudicis viduarum.

b Deus in loco sancto suo: Deus qui inhabitare facit vnius moris in domo:

c Qui educit vinctos in fortitudine, similiter eos qui exasperant, qui habitant in sepulchris.

Deus cùm egredereris in conspectu populi tui, cùm pertransires in deserto;

Terra mota est, etenim cæli distillaerunt à facie Dei Sinai, à facie Dei Israël.

Plu-

*Sternatur via frondibus
Mixto flore croci, Deus
Puro scandit ab Hespero
Dum Sionis ad arces.*

*Quo te nomine nuncupem?
Sen dici Dominus voles
Deum Maxime; quis tibi
Compararier ausit?*

*Andis siue libentiùs
Arbiter Vidua mala
Quam vexant fora; quis tibi
Compararier ausit?*

*Sine connubijs præes,
Orbos seu pueros regis
Parens Optime; quis tibi
Compararier ausit?*

*Sine ergastula te iuuat,
Sine claustra refringere
Dextrâ vindice, quis tibi
Compararier ausit?*

*Scimus ut Mareotica
Anos compede solueris;
Scimus ut per inhospitam
Triumpharis Idæmen:*

*Dum Sina tremaret ingum,
Et sub mole fatisceret
Insessus Paranus tibi;
Dum nutaret Orebus:*

Ipsè

a Dabit
verbum. i.

argumen-
tum carmi-
nis, euan-
gelizanti-
bus. i. can-
tatricibus:

est enim fe-
minea ter-
minationis
in Hebraeo
textu. Erat

proprium
puellarum
cātare Epi-
nicia & E-
pithalamia

b Vox hac
dilecti, ho-
monyma est
apud He-
braeos, signi-
ficās etiam

Sponsum. ut
sit sensus;
Rex virtu-
tum, qui so-
let videri
terribilis,

venit iam
blandus, ut
Sponsus ad
Sponsam,
diuidere ei
munera, ad
speciem &
ornatū eius.

Pluuiam voluntariam segregabis Deus he-
reditati tuæ: & infirmata est, tu verò per-
fecisti eam.

Animalia tua habitabunt in ea: parasti
in dulcedine tua pauperi, Deus.

Dominus a dabit verbum euangelizanti-
bus, virtute multa.

Rex virtutum b dilecti dilecti: & speciei
domus diuidere spolia.

Si

Ipse dum plueret polus
 Imbrem nectaris; & tuo
 Rores sponte peculio
 Dispensaret amicos.

Cura tanta fuit gregis,
 Amor tantus, ut inuia
 Inter resqua vago dares
 Vigil pabula Pastor.

Non minore nepotibus
 Nunc viam studio præs;
 Et Paratono nihil
 Debet iste Triumphus.

Doctæ psallere Virgines,
 Spiritum quibus & modos
 Carminis Deus annuit,
 Clarâ dicite voce:

Iò vinat! iò, iò
 Triumphet Deus! aspice
 Curru vectus ut aureo,
 Regaliq̄ue paratu,

Sionis subeat sacrum
 Dilectæ sibi verticem;
 Pompâ Sponsus adit pari
 Nouæ limina nuptæ.

Ut mentes rapit omnium
 Grandi munificentia!
 Quid moras trahis? obuiam
 Prodi Virgo Sionis.

Armillis,

^a Inter me-
 dios clericos
 dormire,
 est rusticā
 vitam age-
 re. Sic Iu-
 dic. 3. Ru-
 ben dicitur
 habitare
 inter termi-
 nos, & au-
 dire sibilos
 gregum. Et
 Gen. 49. Se-
 ptuag. In-
 terp. loquē-
 tes de Issa-
 char viro
 agricolā di-
 cunt: Issa-
 char dor-
 miens inter
 medios cle-
 ros. ubi
 vulgata
 versio ha-
 bet: Issa-
 char accu-
 bans inter
 terminos
 suos.

Si dormiatis inter ^a medios clericos, pennæ
 columbæ deargentatæ, & posteriora dorsii
 eius in pallore auri.

Dum discernit cælestis Reges super eam,
 niue dealbabuntur in ^b Selmon: mons Dei,
 mons pinguis.

Mons coagulatus, mons pinguis: ut quid
 suspicamini montes coagulatos?

^b Hic vox, Selmon, non est proprium nomen alicuius
 montis, sed significat montem obscurum in genere. Et ita
 vertit Theodotion. ut sensus sit: Mons Ierusalē, qui prius
 erat obscurus & nullius nominis, fiet clarus adificatio ibi
 Templo. Nam sub nomine Selmonis debet intelligi mons
 Ierusalem. Neque nouum est in sacris Litteris, ut nomina
 communia formam habeant priorum. Sic Septuag.
 Interp. montem Pharan, vertunt umbrosū.

Mons,

*Armillis, & inauribus,
Et donaberis annulo.*

*Quid moras trahis? obuiam
Prodi Virgo Sionis.*

*Quae vitam prius egeras
Ruri sordidulam; modò
Arrhis connubialibus
Exornata nitebis;*

*Qualis alba columbula
Solis ad radios mouens
Cervicem tremulam, vagà
Auri luce refulget.*

*Quos Reges tibi calitum
Indulgentia destinat?
O dies nine, secula
Auro digna notari!*

*At quem te memorem, quibus
Selmo concelebrem modis?
Mons lectissime, mons Deo
Sacer Bellipotent!*

*Mons candore coagulum,
Lactis equiparans: soli
Uberrate nec alteri.
Amans cedere cliuo.*

*Non est, Selmo, periculum
Ne quis se tibi montium
Præferat. Libani quidem
Collis audit amœnus;*

M

Sed

Mons, in quo beneplacitum est Deo habitare in eo: etenim Dominus habitabit in finem.

*a Sic Virg.
de templo
Iunonis:
Hic illius
arma, Hic
currus fuit.*

a Currus Dei decem millibus multiplex, millia lætantium: Dominus in eis in Sina in sancto.

b Luculentum testimonium de Christi Ascensione: ut observat ipse Paulus Apostolus.

b Ascendisti in altum, cepisti captiuitatem: accepisti dona in hominibus: Etenim non credentes, inhabitare Dominum Deum.

Benedictus Dominus Deus die quotidie: prosperum iter faciet nobis Deus salutarium nostrorum.

Deus

*Sed deformis erit tibi
Collatus Libanus, neque
Posthac ambitiosius
Cælo cornua tollet.*

*Mons ocellule montium!
Dei delicia! locum
Hic templo Deus eliget:
Hic oracula fundet:*

*Perennes alet hic focos:
Currus hic erit illius
Quem circum Aligera volant,
Sesquimille phalanges.*

*Vlla non alibi Deo
Gratior mora; non ingum
Sine, non ita lucidi
Placet Regia cæli.*

*Quò serus recipi volet
Postquam vicerit inferos,
Captivumque reduxerit
Stygis carcere vulgus;*

*Humaneque propagini
Largâ contulerit manu
Que vix inueniant fidem
Immortalia dona.*

*O felix ades! ô bonâ
Deus nos ope sospita!
Te via sequimur Ducem,
Auctoremque salutis.*

Deus noster, Deus saluos faciendi : &
Domini Domini exitus mortis.

Verumtamen Deus confringet capita ini-
micorum suorum : * verticem capilli per-
ambulantium in delictis suis.

* Verticem
capilli. i.
verticem
capitis se-
mirasi, re-
licto vno
aut altero
capillo pro
notâ igno-
minia.

Dixit Dominus : Ex Bafan conuertam,
conuertam in profundum maris:

Vt intingatur pes tuus in sanguine : lingua
canum tuorum ex inimicis, ab ipso.

Viderunt ingressus tuos Deus, ingressus
Dei mei; Regis mei qui est in sancto.

Praue-

*Tu nepotibus Ifaci
Imperator es vnicus:
Tu das vsque recentibus
Inclarescere palmis:*

*Tu Dux insuperabilis,
Tu dira domitor necis:
Iò dicat ouans, Iò
Iò, turba, Triumphè!*

*Hostis ante tuas, caput
Semirasus, eat rotas;
Nodo non resolubili
Manum vinctus utramque:*

*Illum de Basani ingo
Dabis præcipitem in mare.
Iò dicat ouans, Iò
Iò, turba, Triumphè!*

*Tantâ cede rebellium
Hæc Victoria constitit;
Vt crurum tenuis hostico
Perfundare cruore.*

*Barbarum properent canes
Rostris lambere sanguinem.
Iò dicat ouans, Iò
Iò, turba, Triumphè.*

*Pompa fit propior. tuum
Ferculum videor videre.
O Rex! ô Deus hanc veni
Aduocatus in adem!*

a *Intelligitur hic princeps cantorum, siue praeceptor.* Præuenerunt a principes coniuncti psal-
b *Vox ecclesijs pro cœtibus accipitur, qui conuocabantur tubis. sic* lentibus, in medio iuencularum tympani-
Psal 80. striarum.

b *Vox ecclesijs pro cœtibus accipitur, qui conuocabantur tubis. sic*

In *b* ecclesijs benedicite Deo Domino, de fontibus Israël.

Psal 80.

Buccinate

in Neome-

nia tuba.

c *Alluditur*

hic ad illud

Deuter. 33.

Beniamin

amantissi-

mus Domini

habitabit

confidenter

in eo: quasi

in thalamo

tota die

morabitur,

& inter hu-

meros illius

requiescet.

Templum

enim Do-

mini fuit

adificatū in

sorte tribus

Beniamin:

Ibi *c* Benjamin adolescentulus, in mentis excessu.

Principes Iuda, duces eorum: principes Zabulon, principes Nephthali.

Manda Deus virtuti tuæ: confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

A templo

*Præcentor faciat modos,
Psallens quos referat chorus.
O Rex! ô Deus hanc veni
Aduocatus in ædem!*

*Hinc & inde puellulæ
Palmis tympana temperent;
Et dicant: Deus hanc veni
Aduocatus in ædem!*

*Omnes admoniti tubis
Adsint, quotquot ab inclyto
Israële trahunt genus;
Loquantur bona verba.*

*In primis mihi Benjamin
Flosculus iuuenum canat,
Impotentius entheo
Mentem percitus æstro.*

*Addat se comitem volo
Iuda, & Nephthalidum manus:
Nec desint Zabulonio
Duces sanguine creti.*

*Si placent Solymæ, Pater,
Si David, tuus est amor,
Quem Bethles ab ouilibus
Hæc ad sceptrâ vocasti:*

*Hunc, ut es solitus, iuua;
Huic vires superadijce:
Non enim sine te. potest
Hostem fundere victor;*

a A templo tuo, id est, propter, Hebraismus.

a A templo tuo in Ierusalem, tibi offerent Reges munera.

b *Chaldaus paraphra-
stes hic de
dys Ægypti
agi putat,
& sic vertit:* Eij-
ce hastatorum
feras, animalia,
vitulum, &
taurum, &
Apim, cum
vitulis populorum,
quæ sunt
idola.

b Increpa feras arundinis, congregatio taurorum in vaccis populorum; vt excludant eos qui probati sunt argento.

Dissipa gentes quæ bella volunt: venient legati ex Ægypto: Æthiopia præueniet manus eius Deo.

Regna

*Te fauente tamen potest.
 Quòd si faueris ; offeret
 De captis spolia hostibus,
 Non inutile munus:*

*Vt suo tibi tempore
 Structa latipatientibus
 Aedes in Moria iugis
 Leui marmore surgat.*

*Quid suos mihi iactitat
 Fabulosa Pharus deos
 Natos inter arundines?
 Vt lubet, crocodilon*

*Aut Apim profugam bouem
 Sibi numina consecret:
 Si videtur, ahenea
 His ponat simulacra,*

*Vel argentea ; nil moror.
 Sit superba suis sinam
 Diuis ; ne tamen hos Deo
 Israëlis adæquet.*

*Hæc ludibria numinum,
 Quæ certare parant tibi
 Deus Maxime, dissipa
 Sicci pulueris instar.*

*Tunc Phari niger accola
 Accidet genibus tuis,
 Quem supplex volet Æthiops
 Antenertere cultu.*

Regna terræ , cantate Deo : psallite Domino:

Psallite Deo , qui ascendit super cælum cæli , ad Orientem.

Ecce dabit voci suæ vocem virtutis , dabo gloriam Deo super Israël ; magnificentia eius , & virtus eius in nubibus.

Mirabilis Deus in sanctis suis, Deus Israël ipse dabit virtutem & fortitudinem plebi suæ: benedictus Deus.

*Terrarum reliquis erit
Par sententia Regibus
Cernicem tibi subdere,
Tibi dicere laudes;*

*Qui curru quatis aetherem,
Qui celi super ardua
Elenas solium, diem
Quâ Sol parte reducit,*

*Si robusta tonitrua
Vocis audierit tuae,
Gens superstitiosior
Intimos tremet artus.*

*Nos gaudebimus interim
Qui tuâ sumus in fide,
Et festas Epinicium
Concinemus ad aras.*

PSALMVS LXXXIII.

TITVLVS,

Pro ^a torcularibus filijs Core.

^a *Materia
huius Psal-
mi valde
conuenit
hic Titu-
lus. Sicut
enim tem-
pore vinde-
mia musto
madidus
vinitor in
canticum
erumpit; ita
Propheta
ex amoris
Diuini tor-
culari hunc
Psalmum
expressit.
b Deum
vium ap-
pellat, ad
distinctio-
nem eorum
deorum
qui putan-
tur dij:
sed mortui
sunt, ait
Hieron.*

Quam dilecta tabernacula tua Domi-
ne virtutum! concupiscit & deficit
anima mea in atria Domini.

Cor meum & caro mea exultauerunt in
b Deum viuum.

Etenim passer inuenit sibi domum, &
turtur nidum sibi, vbi ponat pullos suos.

Alta-

ARGUMENTVM.

I. Exponit hîc DAVID flagrantissimum suum desiderium Ædem sacram adeundi, & ibidem commorandi, pluris æstimans vel infimum in templo Dei obire ianitoris munus, quàm habitare in palatijs impiorum. Mirificè conuenit hic Psalmus Religiosis.

T *Va quàm lubens frequento
Deus ô supreme templa!
Nihil Orbe par in omni,*

*Nihil est ijs secundum.
Aliunde nulla posthac
Veniet prior voluptas
Mihî, quàm tuis ab Aris.*

*Quibus ô quibus salit cor
Mihî gaudijs; pedesque
Quibus incitantur alis,
Tua quando Sancta viso?
Alijs colenda linquam
Simulacra surda diuûm;
Ego, semper audienti
Tibi ritè supplicabo.*

*Et habet cubile passer,
Et habet cubile turtur
Patule nucis sub umbrâ:
Ego sedis huius hospes,
Ego fretus hoc asylo,*

Neque

*a Impensè
aliquid de-
sideranti-
bus, valdè
congruit
Aposiope-
sis.*

a Altaria tua Domine virtutum : Rex
meus, & Deus meus.

Beati, qui habitant in domo tua Domine:
in sæcula sæculorum laudabunt te.

*b Disposuit
ascendere
ad eum lo-
cum, quem
constituit
Dominus
sibi in habi-
tationem.*

Beatus vir, cuius est auxilium abs te:
b ascensiones in corde suo disposuit, in val-
le lacrymarum, in loco quem posuit.

Etenim benedictionem dabit legislator,
ibunt de virtute in virtutem : videbitur Deus
deorum in Sion.

Domine

Neque passeri cubile,
 Neque turturi latebras
 Minimum vel innidebo.

Deus ô meus, meus Rex!
 Tua semper Ara, nidus
 Mihi sit, locem fouendas
 Vbi cogitationes,
 Vbi molliter quiescam.
 Ter & ampliùs beati,
 Tua quos domus sacratis
 Penetralibus recepit!
 Procul hi negotijsque,
 Strepituque curiarum,
 Eremituque praliorum,
 Tibi consecrantur vni;
 Tibi feriantur vsque,
 Genialibusque tollunt
 Tua facta semper hymnis.

Sed & est beatus ille,
 Ope qui tuâ leuatus
 Solymæa templa scandit
 Tibi vota redditurus;
 Iter & laboriosum
 Superans vigente plantâ
 Alacer subit Sionem;
 Ubi te palàm videbit
 Pretium suæ reportans
 Operæ, tuos Amores,
 Superùm perenne nectar.

Age,

Domine Deus virtutum exaudi orationem
meam: auribus percipe Deus Iacob.

** Observa-
re est hinc
Hyperba-
ton. Si enim
versiculus
Protecto-
r noster, præ-
ponatur
versui Do-
mine Deus,
commodior
erit sequen-
tium con-
nexio.*

* Protector noster aspice Deus: & respi-
ce in faciem Christi tui.

Quia melior est dies vna in atrijs tuis su-
per millia.

Elegi abiectus esse in domo Dei mei, ma-
gis quàm habitare in tabernaculis pecca-
torum.

Quia misericordiam & veritatem diligit
Deus: gratiam & gloriam dabit Dominus.

Non priuabit bonis eos qui ambulant in
innocentia: Domine virtutum, beatus homo
qui sperat in te.

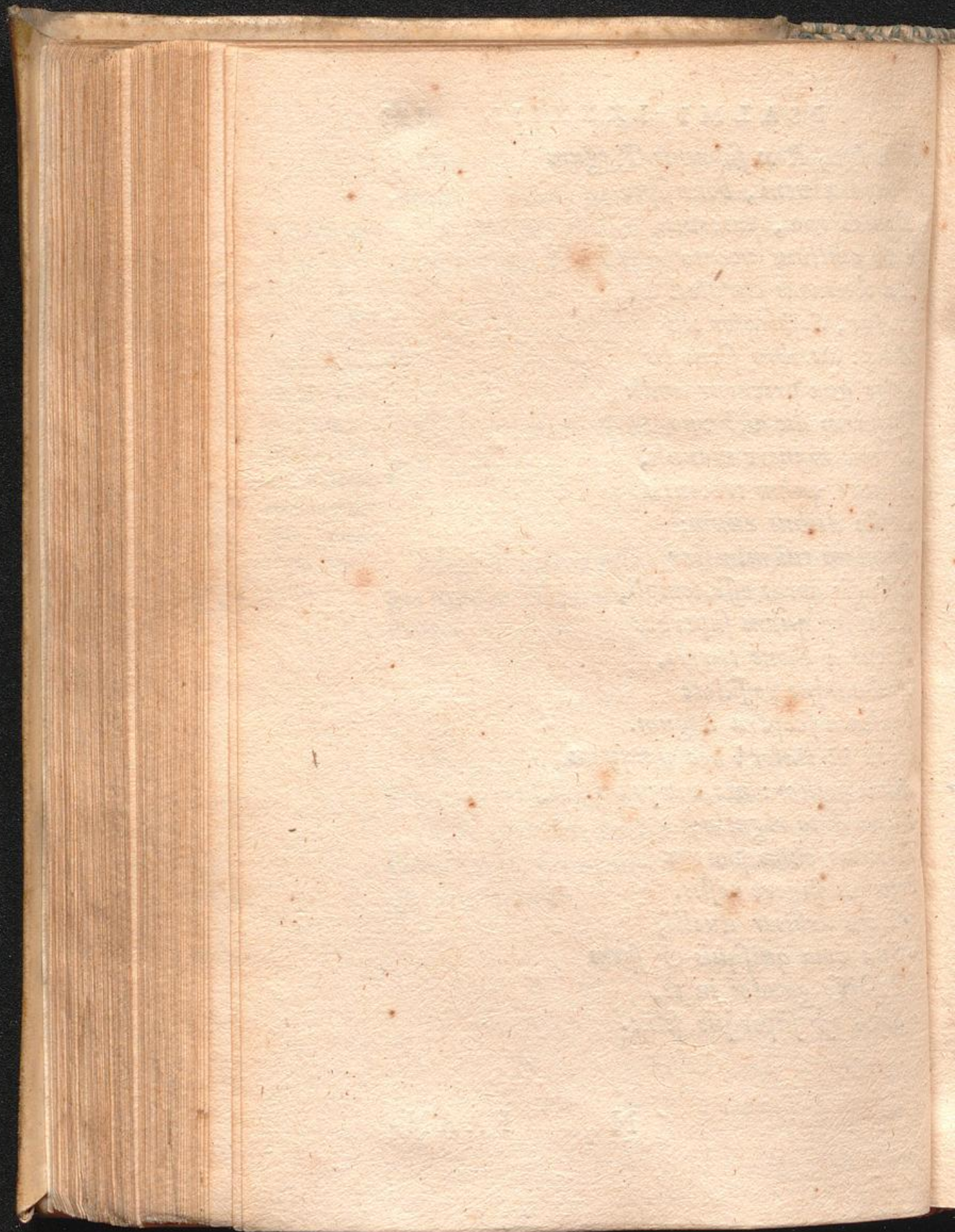
Age, Rex supreme Regum
 Placidus veni, bonusque
 Dauidi tuo, paternis
 Ab ouilibus vocato
 Ad eburneas curules!

Age, Sospitator illi
 Ades: auribus secundis
 Age quæ precatur audi:
 Quoniam die vel vno
 Solymis manere mauult,
 Agitare quàm trecentis
 Alibi diebus annum:

Quoniam tui minister
 Magis optat esse templi,
 Habitare quàm superbas
 Procul à Sione turres,
 Arabumque possidere
 Opulenta sceptrâ Regum.

Ita sit Pater! nec umquam
 Aliud petam: nec umquam
 Aliud dato rogatus;
 Tibi mos enim piorum
 Precibus fauere castis.

Deus arbiter duelli,
 „Sua vota quisquis est spem
 „Posuisse gaudet in te,
 „Satis est superque felix.

FRANCISCI
MONTMORENCII

E SOCIETATE IESV

PARAPHRASIS POETICA

DITHYRAMBICA

PSALMORVM IIII.

QVIBVS

DAVID EXILIVM SVVM

AVT POPVLI SVI

GEMIT

AC BLANDE SOLATVR.

N 2 GLA-

CLARISSIMO VIRO
 BALTHASARI MORETO
 ARCHITYPOGRAPHO REGIO
 C O L V M B A.

*Hac mea deserto gemebunda COLVM-
 BVLA nido,
 PLANTINI celebres gestit adire typos.*

Strophe.

L Acte lota Columbula
 Felix ardua nubium
 Ale remigio subis
 Longè nimbiferos antenolans Notos;
 Si prædo spatiantibus
 Pennis aëra circinans
 Imminet tibi Milvius,
 Aut si fortè tuis retia destinant
 Pedibus dolosa
 Aucupis artes.

Antistrophe.

*Cur non per digitos quoque
 Et laeues humeros mihi
 Duplex pinnula nascitur?*

Cur

Cur non Chaõniam mutor in alitem?
Plantis Galgala sub meis
Irent, & Libani nemus,
Carmeliq̃ue virens apex.
Clamosi strepitus effugerem fori,
Et amata segni
Oppida vulgo.

Epodon.

O si me, Pater, infimã
A tellure procul tui
Leuet obsecundans
Aura fauoris!
Calum magnanimus petam,
Nec vanas metnam minas,
Si demissa proteruior
Tempestas ab Iãpyge
Algã proluerit littus inutili.

^a Hi descen-
derunt ab
Asir, Elca-
na, & A-
biasaph,
(qui super-
stites man-
serunt, cum
pater eo-
rum Core
cum multis
à terrâ ab-
sorberetur)
& præerant
Prophetia,
in peritia
sua requi-
rentes mo-
dos Mu-
ficos, &
narrantes
(*ut verbis
Ecclesiasti-
ci utar*)
carmina
Scriptura-
rum.

^b *Diuus
Augustinus
legit, ad
Deum vi-
uum; omisso
epitheto
fortē: quod
additum est
è Græco
ἰσχυρῶς.*

P S A L M V S X L I.

T I T V L V S

Intellectus filijs ^a Core.

PRIMA PARS PSALMI.

Constat octo versibus.

Vemadmodum desiderat ceruus
ad fontes aquarum: ita desiderat
anima mea ad te Deus,

Sitiuit anima mea ad Deum ^b fortem vi-
uum: quando veniam & apparebo ante fa-
ciem Dei?

Fuerunt

ARGUMENTVM.

Dum exularet D A V I D trans Iordanem in terrâ Galaad, & reuifendi templi defiderio teneretur, hunc Psalmum XLI. composuit; præcepitque filijs Core, vt illi modos facerent idoneos. Commodè hic Psalmus in duas diuiditur partes, alternis Choris decantandas.

PRIMVS CANTORVM CHORVS

à dextris.

Vide cap. 6. lib. 1. Paralip.

*Sc ceruus, Libani ingis
Versant quem rabida canes,
Emicat aligero*

Quà via difficilis,

Quà via nulla pede:

Sic omnes superat moras,

Donec se gelidis aquis

Sublimi fugiens sistat anhelitu.

Cor ardore meum pari

Siccam per Galaditidem

Te, Pater alme, sitit:

Nam meus haud alio

Fonte leuatur amor.

O perennis aqua caput,

N 4

Quis

Fuerunt mihi lacrymæ meæ panes die ac nocte : dum dicitur mihi quotidie : Vbi est Deus tuus?

Hæc recordatus sum, & effudi in me animam meam : quoniam transibo in locum tabernaculi admirabilis, vsque ad domum Dei:

In voce exultationis, & confessionis : so-

* Vox epulantis sumitur hic pro sacrificantis seu immolantis hostias pacificas.

Quare tristis es anima mea? & quare conturbas me?

Spera

*Quis me, quis prohibet tua
Ne largis scatebra proluar haustibus?*

*Eheu flere magis libet
Quàm lautà refici dape;*

Dum petulante ioco

Hostis amarus ait:

Dic, age, dic ubi sit

Ille quem memoras Deus,

A quo nunc procul exulas?

Reddat te Solymis, si valet, arcibus.

Hæc ingesta frequentius

Vrunt bile mihi iecur:

Spes tamen est patrios

Rursus adire lares.

Iam mihi, iam videor

Pompis cum genialibus

Curru quadrijugo vehi

Ad delubra ingo structa Siönio.

Iam casas inuat omnibus

Aris cernere victimas.

Quàm placet hic populi

Dona ferentis amor?

Latitiã exiliunt

Omnes, sospite Principe.

En aures mihi personat

Pictis festa toris vox epulantium.

Tali solor imagine

Nigros exilij dies:

Sic adyti Solyme

Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor
illi: salutare vultus mei, & Deus meus.

Ad * meipsum anima mea conturbata est:
propterea memor ero tui de terrâ Iordanis, &
Hermonijm à monte modico.

* *Hyperbaton hic obserua. transponi enim debet hic
versiculus, & ultimo loco poni intercalaris: Quare tri-
stis es anima mea? & quare conturbas me? Spera in
Deo, &c.*

SECUNDA PARS PSALMI.

*Constat etiam octo versibus. & pro Catastro-
phe clauditur eodem intercalari versu, quo
prima pars Psalmi.*

A Byssus abyssum inuocat, in voce cata-
ractarum tuarum.

Omnia

Sum memor usque tui;
Ania dum peragro,
Trans Iordanis aquas, loca,
Qua cupressifer HermonI
Vertex se modico tollit acumine,
Posthac, ô anime, anxio
Cur te discrucies metu?
Auspibus Superis
Fit mihi certa fides:
Thuricremos iterum
Visendi Solymæ focos:
Votinis ubi VINDICI
Grates deproperem carminibus DEO.

SECUNDVS CANTORVM CHORVS

à sinistris.

Incipit à comparatione ; eodem modo quo
 primus Chorus, eodem versuum numero
 seruato, Amœbæi carminis lege,

Sic imbres amat humida
 Pleias imbribus addere;
 Sic aliæ ex alijs
 Eliciuntur aqua,
 Dum cataracta poli
 Procellis referat fores,
 Et * Seiris inhospita
 Cantes, assiduâ grandine vapulat.

* Seir,
 mons est
 in Arabiâ
 Ira desertâ.

Omnia excelsa tua, & fluctus tui super
me transierunt.

* Manda-
uit, pro
mandabit:
*Hebraei
enim usur-
pant pro-
miscuè pra-
teritum pro
futuro.*

In die * mandavit Dominus misericordiam
suam, & nocte canticum eius.

Apud me oratio Deo vitæ meæ, dicam
Deo: Susceptor meus es.

Quare

Ira non aliter tue
 Tela, præcipiti pluunt
 In caput imbre meum:
 Nec mora, nec requies
 His datur vlla malis,
 Me dudum quibus increpas.
 Ah! sempérne laboribus
 Exercere paras nos Deus asperis?
 Post longas hiemes humum
 Ver gratâ recreat vice:
 Post inamœna redit
 Nubila, Sol melior.
 Et mihi proueniet
 Olim candidior dies;
 Indulgens ubi me Deus
 In Iudæâ volet sceptrâ reponere.
 Illi semper apud pium
 Dauidem sua laus erit;
 Semper erunt lyricis
 Carmina danda modis.
 Pollice iam querulas
 Prætentare iuuat fides:
 Oden iam meditor nouam,
 Dum nox suadet adhuc alta silentium.
 O vitæ columen meæ,
 Custos ô Deus aspice
 Lumine me vigili!
 Dauidis argueris
 Inmemor esse tui,

Vera

Quare oblitus es mei? & quare contristatus incedo, dum affligit me inimicus?

Dum confringuntur ossa mea, exprobrauerunt mihi qui tribulant me inimici mei:

Dum dicunt mihi per singulos dies: Vbi est Deus tuus? quare tristis es anima mea? & quare conturbas me?

Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei, & Deus meus.

*Vera si mihi nuntiant,
Est cordi quibus impiâ
Insultare meis barbarie malis.*

*Nam quò me vehementiùs
Urget dura necessitas,
Hoc magis ingeminat
Turba profana sales:
Dic, age, dic ubi sit,
Ille quem memoras Deus,
A quo nunc procul exulas?
Reddat te Solymis, si valet, arcibus.*

*Posthac, ô anime, anxio
Cur te discrucies metu?
Auspiciis Superis
Fit mihi certa fides:
Thuricremos iterum
Visendi Solymæ focos;
Votivis ubi VINDICI
Grates deproperem carminibus DEO.*

PSALMVS LXXIX.

TITVLVS

* David
composuit
Psalmum,
Asaph ex
posteris Co-
re fecit mo-
dos.

* Pro ijs qui commutabuntur,
testimonium Asaph.

PRIMA PARS PSALMI

Allegoria est à grege sumpta.

Qui regis Israël, intende: qui deducis
velut ouem Ioseph.

Qui sedes super Cherubim, manifesta
coram Ephraim, Benjamin, & Manasse.
Excita potentiam tuam, & veni, vt sal-
uos facias nos.

Deu

ARGUMENTVM.

Præuidens DAVID Rex spiritu Prophetico defectionem Ephramitarum, & reliquarum decem tribuum, à sceptro IYDA, & DEI Lege; dolet transfugarum vicem hoc LXXIX. Psalmo, sub geminâ gregis & vineæ metaphorâ. Vnde hic Psalmus commodè diuidi potest in duas partes, alternis Choris Amœbæo carmine decantandas.

PRIMVS CANTORVM CHORVS

à dextris.

Vide cap. 6. lib. 1. Paralip.

I Sraëlitici gregis
 Pastor ô vigil excuba!
 Duc ad ouile vagam
 Rachelidis sobolem;
 Quæ velut agna fugit
 Palabunda licentiùs
 Siluas in Basanitides,
 Et querceta lupis feta rapacibus.
 Tu Sionis eam refer
 Ad tentoria sospitem:
 Est ubi perpetuo
 Quæ calet Ara foco;
 Et duo qui famulis

○

Te

** Interca-
laris versus
hic quater
repetitur in
Psalmo.*

* Deus conuerte nos : & ostende faciem
tuam , & salui erimus.

Domine Deus virtutum , quousque iras-
cêris super orationem serui tui?

Cibabis nos pane lacrymarum : & porum
dabis nobis in lacrymis , in mensura.

Posuisti

Te pennis super euehant,
Cherubes, inbaris tui
Præstricti radijs auricoloribus.

Custos ô Deus assere
Septis Benjaminum tuis:
Increpitosque pedo

Ad meliora moue

Consilia Ephramidas.

Errauit nimum diu

Manasses: age, denium

In caulas facili collige sibilo.

O si nos placido semel

Dexter lumine videris;

Error omnis abibit!

Sed quid, Ephramida, quid est,

Tuas quòd Deus ad preces

Surdior est pelago?

An, quia te Solymam

Deseruisse videt,

Per deserta finit loca

Cognato procul à grege

Exerrare gradu non-renocabili?

Quàm diuersus ab Isaco

In uepreta nepos abis?

Pro viridi cythiso,

Pro viola folijs,

Iam paliurus erit,

Asper iam tibi carduus

Qui ieiunia temperet;

O 2

Et

Posuisti nos in contradictionem vicinis nostris : & inimici nostri subsannauerunt nos.

Deus virtutum conuerte nos : & ostende faciem tuam, & salui erimus.

SECUNDA PARS PSALMI.

Continua est Allegoria Vineæ.

Vineam de Ægypto transtulisti : eiecisti Gentes, & plantasti eam.

Dux itineris fuisti in conspectu eius : plantasti radices eius, & impleuit terram.

Operuit montes vmbra eius : & arbusta eius cedros Dei.

Extendit

Et tristi cruciet, nec saturret dapes.

*Pro fontis scatebrâ sacri,
Iam limosa tibi palus
Pocula sufficiet.*

*Et lacrymæ vitrei
Instar erunt laticis.*

*Hunc vicina Tyros quibus
Nuntium excipiet iocis?*

Non impune, Pater, cedat id hostibus.

*O si nos placido semel
Dexter lumine videris;
Error omnis abibit!*

SECUNDVS CANTORVM CHORVS

à sinistris.

In Veteri testamento apud Isaiam, & Ezechielem, frequenter ECCLESIA designatur sub Allegoriâ Vineæ, vt etiam in Nouo, apud Euangelistas.

I Sraëlitica Sator
Vitis, hanc, Deus, vberi
Desuper imbregiga!
Et tua quos Pharijs
Transtulit è scrobibus,
Seruet dextera palmites;
Quales gleba feracior
Accepit domite iam Chananitidis.
Hæc iam vinea collibus
Umbras Assyrijs facit.

⓪ 3

Iam

Extendit palmites suos vsque ad mare: & vsque ad flumen propagines eius.

Vt quid destruxisti maceriam eius: & vindemiant eam omnes, qui prætergrediuntur viam?

* *Græcis*
μωρίς. genus
quoddam
porci sil-
uestris.

Exterminauit eam aper de silua: & * singularis ferus depastus est eam.

Deus virtutum conuertere: respice de celo, & vide, & visita vineam istam.

Et perfice eam, quam plantauit dextera tua: & super filium hominis, quem confirmasti tibi.

Incensa igni, & suffossa ab increpatione vultus tui peribunt.

Fiat

Iam mare, iam rapidi
 Tigris opacat aquas:
 Ipsa refert viridem
 Unda vitis imaginem:
 Hic depicta natant iuga,
 Hic absens tremit in flumine pampinus.

Cur vitis modo viluit
 Tam dilecta prius tibi?
 Cur spoliata suis
 Sepibus exuitur,
 Furibus ut pateat?
 En illudit ei caper,
 En dentes acuunt apri,
 Ut stirpes laceras funditus eruant.

O si nos placido semel
 Dexter lumine videris;
 Terror omnis abibit!

Vinea fer opem tuæ!
 Largis ambitiosior
 Si fluet illa comis,
 Luxuriam nimiam
 Tu mihi falce puta.
 His iuuanda modis erit.
 „Vellit non eadem bene
 „Olim quos posuit dextera surculos.

Cur incendia palmiti
 Moliris trifidâ face?
 Flamminomo cohibe
 Fulmina missa polo:

Fiat manus tua super virum dexteræ tuæ, &
super filium hominis, quem confirmasti tibi.

* Discedemus. frequenter Hebraei usurpant praesens pro futuro.

Et non * discedimus à te, viuificabis nos
& nomen tuum inuocabimus.

Domine Deus virtutum conuerte nos : &
ostende faciem tuam, & salui erimus.

*Si tuus illa furor
Pergat, spargere, si reo
Manassi veniam negas:
Omnes, heu! simili sorte peribimus.
„ Mortales ego nos scio:
„ Peccare, est hominum; Dei,
„ Parcere supplicibus,
Parce tuo generi!
Nam genus esse tuum
Nos, non dissimulas Pater.
Posthac fidus erit tibi
Israël, memori teque canet Lyrâ.
O si nos placido semel
Dexter lumine videris;
Terror omnis abibit!*

AMICO LECTORI.

Mirum tibi videri possit, Amice Lector, quòd has duas Dauidis Odas tribuam potiùs puellarum quàm Leuitarum Choris decantandas: mirari tamen defines, si memineris nouam hîc induci rerum faciem; & nouam scenam novos quoque Choros postulare. Captiuos apud Babylonem Israëlitas hîc damus: ideoque molliores exulum affectus, qui duobus his Psalmis exprimuntur, meliùs, & ex decoro magis sequiori sexui indulgendos mecum iudicabis. Iuuat hanc opinionem nostram sententia Platonis & Aristotelis, à quibus reprehenditur Homerus, quòd Vlysses in Scyllâ, contra decorum viri fortis, eiulantem ac flentem induxerit. Cautior inde Virgilius, C. Iulij Cæsaris (sub Daphnidis personâ) cruentam mortem lugeri voluit à Nymphis, in lacrymas suoapte ingenio procliuioribus.

*Extinctû Nymphæ crudeli funere Daphnim
Flebãt, vos coryli testes & flumina Nymphis;
Cum complexa sui corpus miserabile nati,
Atque deos, atque astra vocat crudelia
mater.*

Accedit quòd apud Hebræos in more fuerit, vt virgines non minùs Lessum in funeribus, quàm Epinicium in triumphis canerent. Vtri-
usque

usque rei passim exempla suppetunt in sacris Litteris, cum *cantatrices omnes*, discipulæ Vatis Ieremiæ, lamentari dicuntur Iosia Regis interitum, c. 35. l. 2. Paralip. Similiter *virgines, quæ conclusæ erant, procurrebant ad Oniam* in publico luctu, vt obseruare est in Principum Assamoneorum historiâ, c. 3. lib. 2. Machab. De Epinicijs porrò per virgines decantari solitis, manifestior res est, ex Dauidis, cæso Goliâ, reducis historiâ, quàm vt pluribus à me probari sit necesse. Quocircà rectè virginibus demandantur cantandi nonnulli Dauidis Psalmi, quorum præcipuè Titulus est, *Pro Occultis*. i. Adolescentulis conclusis: nam vocabulû Hebræum *Galamoth*, cum sit homonymum, peræquè significat & *Occultas res*, & *Adolescentulas*; illas scilicet, quæ vel publica lamenta exequiebantur, vel Choris festiuioribus triumphos celebrabant. Et quò propiùs accederem ad eiusmodi püellaris Chori speciem, nihil dubitavi sequentium Psalmorum Paraphrasim, in Strophen, Antistrophen, ac Epodon distribuere; pari propemodum œconomiâ, quâ plerique Dauidis Hymni diuiduntur in Diapsalmata: in quibus, iuxta B. Chrysostomi mentem, & sententiæ, & Musici concentus, & personarum totius Chori fiebat mutatio. Vestigium haud obscurum Odes Hebraicæ sic in tria (vt vocant) Stesichori com-
modè

modè distributæ, nuper obseruauit apud Ieremiam: qui cum duobus prioribus Threnorum capitibus ordine Alphabetico solitarias Strophas dedisset more Flacci; in tertio demum capite Threnum eodem Alphabetico ordine diuisum in Strophen, Antistrophen, ac Epodon, ad instar Stefichori nobis exhibuit. in quo tamen Cantico, Artis obseruantior fuit quàm Stefichorus. Nam cuiuslibet Strophen initium semper fecit, per numeralem illam litteram, quæ singulis præfixa est, percurrere uersibus Acrosthicus (quales nonnulli sunt * Sibyllini) totam Alphabeti seriem à primo elemento Aleph usque ad ultimum Thau, unam dumtaxat illius Threni Trigam, Latinis à me iunctam numeris suâ breuitate Melodiæ aptioribus, hîc subiiciam, ut tibi, Beneuolè Lector, certiore hoc exemplo fidem faciam non vulgaris artificij Poëtici, quo constant pleraque Vatum Hebræorum Cantica.

* Vide Euseb. in Vita Constant.

CAP. III. THREN. IEREM.

Aleph.

Ego vir videns paupertatem meam, in virga indignationis eius.

Strophe á.

*Abductus procul ille grex
Tuus à Sione,
Vbi manè claro,
Duce Te, solebat.
Ad letissima pascua
Sæclis ire prioribus:*

Cur

*Cur virgâ modo ferreâ
Tenebras sub ipsas
Noctis opacæ*

Aleph.

Me minavit,
& adduxit in te-
nebras, & non in
lucem.

Antistrophe á.

*A te ducitur ad truce[m]
Babylonis aram,
Ut inhospitali
Cadat immolanda
Belo victima flebilis?
Quò nos, Pastor, agis? tua,
Ah Pater, tua desinat.
Manus increpare
Quos regis Agnos.*

Aleph.

Tantum in me
vertit, & contuer-
tit manum suam
tota die.

Epodus á.

*Ah Pater! cohibe pedum,
Quo luce totâ,
Quo nocte totâ,
Miserum Israël
Tundis ovile.*

Beth.

Vetustam fecit
pellé meam, &c.

Strophe ß.

*Bidentum cutis aruit
Viden ut tuarum? &c.*

Non est mihi consilium ceteras huius
Threni persequi partes: ad institutam Psal-
mi cxxxvi. Paraphrasim redeamus.

Ignosce, mi Lector, modico isti diuerticulo.

PSAL-

PSALMVS CXXXVI.

TITVLVS

Psalmus Dauid, Ieremiæ.

SVper flumina Babylonis, illic sedimus & fleuimus: cùm recordaremur Sion:

In salicibus in medio eius, suspendimus organa nostra.

Quia

ARGUMENTVM.

Sedens in agro suburbano Babylonis in Euphratis ripâ chorus captiuarum Sionidum, deflet amissam libertatem hoc lugubri carmine. Ac primò per Strophem, conuertitur ad Patriam versus Orientem; deinde per Antistrophem contrario motu *flectitur* ad Chaldæos versus Occidentem. Postremò per Epodon sistit lamentum.

Strophe á.

Quà Chaldea perambulat.
Euphrates gelido rura fugax pede,
Hic sedete, Sionides:

Hæc augete pijs flumina lacrymis
Natalis memores soli.

Absens Patria lacrymas
Poscit, non citharæ modos:

Nam pensis ab herilibus

Seruili veniens dextera pollice

Horret tangere barbiton.

Infelix melius lyra

Posthac è salicum comis

Aut pendebris ab ilice:

Cum ventis ibi tu carmina diuides,

Tua si loquaci

Notus increpabit

Fila susurro.

Anti-

Quia illic interrogauerunt nos, qui captiuos duxerunt nos, verba cantionum:

Et qui abduxerunt nos: Hymnum cantate nobis de canticis Sion.

Quomodo cantabimus canticum Domini in terra aliena?

* Formula
iurandi,
familiaris
Hebrais.

sic 31. cap.
lib. Iob:

Humerus
meus à
iunctura
sua cadat,
& brachiū
meum cum
suis ossibus
confringatur.

Si oblitus fuero tui Ierusalem, * obliuioni detur dextera mea.

Adhæreat lingua mea faucibus meis, si non meminero tui:

Antistrophe.

*Quid frustra, Babylonij,
 Latos à miseris exigitis modos?
 Vestro nōne satis fuit
 Submisisse nurus Hebraidas iugo?
 Victis parcite, parcite
 Sæuo dicere cum ioco;
 Lyras eia resumite
 Puella Solymitides,
 Et nobis aliquid de popularibus
 Hymnis admodulamini,
 Quale sæpius audiit
 Aedes dum Salomonica
 Luxu regifico stetit.
 Illudat Solymis siccine canticis
 Babylon profana,
 Vetitosque discat
 Numinis hymnos?*

Epodus.

*O angusta Dei domus!
 O regina Sion, ô caput urbium!
 Nostris ullane deleat
 Vmquam vos animis dies?
 Hæc quam subrigo dextera
 Arescat prius, excidat
 Menti Patria quàm mee.
 Vox hæc faucibus hæreat,*

P

Lingua

Si non proposuero Ierusalem, in principio lætitiæ meæ.

Memor esto Domine filiorum Edom, in die Ierusalem:

Qui dicunt: Exinanite, exinanite vsque ad fundamentum in ea.

Filia Babylonis misera: beatus, qui retribuet tibi retributionem tuam, quam retribuisti nobis.

Beatus,

Linguae deficiant verba volubili,
 Nisi prima semper
 Mihi sit videnda
 Cura Sionis.

Strophe β'.

Orbis ô Deus arbiter,
 Armorum dubiam qui regis aleam!
 Siquid respicis exules,
 Impunita tuam ne precor impia
 Idume fugiat manum.
 Quae furens odijs, Nihil,
 Clamabat, nihil efficis,
 Ni Chaldaea Sionia
 Arcis reliquias funditus eruis:
 Res semper Solyme novas
 Tentabit. Segetes ibi
 Fac crescant, ubi marmore
 Surgebant Pario domus:
 Insultent temerè fac ouium greges
 Davidis sepulchro,
 Catulosque dama
 Celet inultus.

Antistrophe.

Tu sorti Babylon quoque
 Debes ludibrium. Tempus adest, graues
 Quo poenas Solyme dabis.
 Missos nonne vides Perside milites

Beatus, qui tenebit, & allidet parvulos
tuos ad petram.

PSAL-

*Murum scandere coctilem,
 Quem vinxisse bitumine
 Fertur prisca Semiramis?
 Heu quid mentis erit tibi
 Dum portas aries conteret hosticus?
 Pubis robora dum tuæ
 Medus sternet acinaces,
 Nec tardi iugulo senis
 Parcet vulnificus chalybs?
 Dives purpurei regia dum Nini
 Ruet; & tot annis
 Cumulata gaza
 Sidet in ignes?*

Epodus.

*Matronas eadem manet
 Quæ fortuna viros: Victor enim trahet
 Seruas trans mare Caspium;
 Coget relinquere pensiles
 Hortos, relinquere pignora,
 Quæ parentis ab ubere
 Dimonebit, inhospitis
 Allidens ea cantibus.
 Eelix! progeniem qui Babyloniam,
 Vitiosorem
 Proanis, in ipso
 Opprimet ortu.*

PSALMVS CXXV.

TITVLVS,

Canticum ^a Graduum.

^a Benè
Canticum
Graduum
inscribitur:
gradientes
enim canebant
huiusmodi Psalmos,
qui ascende-
bant ad templū
Ierosolymitanum.
^b In Hebraeo
legitur, sicut
somnia-
ntes.

IN conuertendo Dominus captiuitatem
Sion, facti sumus ^b sicut consolati:

Tunc repletum est gaudio os nostrum: &
lingua nostra exultatione.

Tunc

ARGUMENTVM.

Dum liber è captiuitate Babylonicâ puellarum Sionidum Chorus ad reditum in Patriam se accingit; carmen hoc Propempticon ad lyræ modos decantar. Ac primò per Strophen conuertit se ad DEVM versus Orientem: deinde per Antistrophen contrario motu flectitur ad gentes Barbaras versus Occidentem: postremò per Epodon sistit saltationem.

Strophe á.

Nunc humum pede libero
 Nos decet sociæ tundere virgines,
 Cùm Deus Babylonijs
 Vocat è catastis
 Ad auita sanctæ
 Regna Sionis.
 Ergone certa est nostra voluptas?
 An vanam leue somnium
 Portâ mittit eburneâ
 Libertatis imaginem?
 Vix est vix oculis fides.
 Agedam, Puella,
 Lepido labella
 Soluite risu,
 Soluite cantu.

P 4

Anti-

Tunc dicent inter Gentes : Magnificauit
Dominus facere cum eis.

Magnificauit Dominus facere nobiscum
facti sumus lætantes.

Conuerte

Antistrophe.

Persas ô quis habet stupor?
 Vt stant attoniti Medus & Ethiops
 Ad spectacula tam noua?
 Vt Arabs, Cilixque,
 Syrus ut vadosi
 Potor Orontis
 Pollice nobis plaudit utroque?
 Omnes, hæc Deus, inquit,
 Hebrais facit otia
 Largâ munificus manu:
 Dux est ipse Deus via
 Reduci Israëli
 Solymas ad arces,
 Pinguis ad arua
 Lata Segora.

Epodus.

Hæc, ut dicitis, otia
 Nobis ipse dator lætitiæ facit
 Largâ munificus manu,
 Adamantiniisque
 Deus expediuit
 Brachia nodis;
 Plectant ut modò liberi
 Argutas digiti fides.
 O saluè nimum diu
 Intermissa chelys! nouum

P 5

Age

Conuerte Domine captiuitatem nostram,
 * *Flante* sicut torrens in * *Austro*.
Austro.

Qui seminant in lacrymis, in exultatione
 metent.

Euntes ibant & flebant, mittentes semi-
 na sua.

Venientes

A
 Gen
 Ba

Pu

Qu

fte

Pa

Sic

M

Qu

Av

Sic

Co

Ru

Per

Av

Vin

» M

» f

» M

» V

» M

»

Qu

*Age profer hymnum,
Geniale profer
Barbite carmen.*

Strophe β.

*Iō dicite, Iō, Iō,
Puella celebri luce Siōnides,
Quā fatis melioribus
Fter auspicamur
Patrias ad vrbes.
Sic sua grandi
Murmure torrens gaudia prodit,
Quem vinctum rigido gelu
Austri dissoluit tepor:
Sic è montibus undique
Collectas glomerans aquas
Ruit ille prone
Per aperta vallis,
Ausus utramque
Vincere ripam.*

Antistrophe.

» Non est perpetuò tenor
» Idem sortis: amat nempe reciproco
» Mutari labor otio.
» Viden' ut secundis
» Mala temperentur,
» Tristia lætis?
Qualis arator semina sulcis

Credit

Venientes autem venient cum exultatione, portantes manipulos suos.

Cr
N
N
Int
N
N
Pe
Pe

M
Sen
Fe
Hi
De
Ta
De
Na
Tr
He
Coh
Fro

*Credit anxius, ac timet
 Ne putrescat ab imbribus,
 Neu sauis Aquilonibus
 Intercepta cadat seges:
 Neque lux diei,
 Neque noctis umbra
 Pellit ab agro
 Pectore curas:*

Epodus.

*Donec condat in horrea
 Messes; & Superis vota fauentibus
 Serto tempora spiceo
 Ferat impeditus,
 Hilarisque liba
 Dedicet ara.
 Talis Isacidum domus,
 Depulso veteri ingo,
 Natales redit ad lares
 Triumphans; & amaraco,
 Hederaeque festa
 Cohibens nitentem
 Fronde capillum.*

FRAN-

17

W. Z. 20. 111. 1. 1. 1. 1.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Prolog

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

FRANCISCI
MONTMORENCII
E SOCIETATE IESV
PARAPHRASIS POETICA
DITHYRAMBICA
PSALMORVM IIII.
QVI PROPRIE
HYMNI
APPELLARI DEBENT.

PRÆ-

P R Æ F A T I O.

Non abs re fuerit, si pauca, quæ super
artificio Poëtico Dauidicorum Hym-
norum obseruauit, tibi, Beneuole Lector,
breuiter aperuero; quibus aliqua lux & com-
mendatio sacris hisce carminibus accedat.
Nec enim in vltimâ Psalmorum laude re-
ponendum puto artificium quo constant sin-
gulare, omnibusque Poëticis numeris abso-
lutum. Deus siquidem Optimus Maximus
haud minori Prouidentiâ cauit, quàm in ce-
teris sui cultus ritibus, in ornamentis tem-
pli, victimisque sine maculâ immolandis,
ne quid etiam in carminibus illi consecratis,
inconcinnum, incohærens, aut mendosum
offerretur: sed, quemadmodum Rex olim
Macedo

*Edicto vetuit, ne quis se præter Apellem
Pingeret, aut alius Lysippo duceret ara
Fortis Alexandri vultum simulantia:*
ita quoque notus in Iudæâ Deus non alio li-
bentiùs quàm Dauidis ore passus est Hym-
nos honori suo dedicari. Egregius iste Psalmus
Israël, totus Deo consecratus, quasi ad se se-
paratus à carne (vt verbis Ecclesiastici vtar)
de omni corde suo laudauit Dominum, & stare
fecit

fecit cantores contra altare, & in sono eorum dulces fecit modos. Et dedit in celebrationibus decus, & ornauit tempora vsque ad consummationem vite, vt laudarent nomen sanctum Domini, & amplificarent manè Dei sanctitatem. Quàm paucis multa hîc complexus est Spiritus sanctus? Satis etiam dixero, si hunc ipsum Spiritum sanctum, qui omnia in pondere facit, & numero, & mensurâ, Dauidi auctorem Hymnorum horum fuisse affirmauero: nam superuacuum existimo eorum laborem, qui ad metri vulgaris rationem curiosiùs hos exigunt; cùm Cardinalis Bellarminus & Agellius ingenuè fateantur, Hebrææ Poëtas mensuram ignorari. Vnde non improbabilis mihi frequenter incidit suspicio, Dithyrambicis potiùs quàm alijs numeris hæc carmina à Dauide fuisse decantata. Quibus enim numeris viuus ille Dei Spiritus illigari (si fas est ita loqui) decentiùs potuit, quàm ijs qui lege metri ordinariâ soluti sint, qui liberrimè in varios Amoris, Spei, Timoris, Admiratio- nis affectus, modò remissis, modò incitatis pedibus excurrant, entheoque impetu deuoluantur? Hanc versuum liberorum rationem in Hymnis vsurpandam sibi duxit oris profundus Pindarus, Lyricorum Græcorum princeps; alijsque complures, Dithyrambico potiùs quàm alio metri genere Hymnos Libero

Q Patri,

Cap. 6. lib. 2 Machab. Patri, aram circumeuntes, hederâ coronati decantantur. Quàm porrò solemne fuerit Hebræis, Hymnos diuinos ad aram decantare, discas ex cap. 6. lib. 1. Paralip. neque enim hic pluribus commemorabo, quomodo Cantorum choros hinc & inde, ad dextrum & sinistrum altaris latus, Rex David ordinârit, quomodo victima, quomodo victimæ sanguis, quomodo Hymnorum præcentor aram circuiret; ne modum Præfationis excedam. Ab Hebræis igitur hunc morem acceperunt Græci in colendis deorum suorum simulachris, ut disertis verbis testantur sacræ Litteræ cap. 3. lib. 1. Machab. *Et expanderunt libros Legis quibus scrutabantur Gentes similitudinem simulachrorum suorum*: id est, ritus quibus colerentur. Ad exemplar Sioniorum Hymnorum suos quoque condiderunt Terpanther, Aristophanes in Irene, alijsque veteres Poëtæ. Orpheus ipse ante recitationem suorum Hymnorum, eadem pænè suffimenta præscribit, myrrhæ, calami, thuris, quæ in templo Ierosolymitano super Altari Thymiamatis adoleri consueuerant horâ Incensuræ matutinâ & vespertinâ, cum Hymni Deo persoluerentur quolibet die, sed maiori cum celebritate in Neomenijs, festis Scenopegiæ, Paschatis diebus; suauissimè tunc personantibus Musicorum omnium organorum Choris,

Psal. 26.

ris, nihil vt exactæ ad amuffim Harmoniæ in
 Hebræorum Canticis defiderari poffet. Hos
 Sionis Hymnos meritò Babylonij difcere cu-
 piebant, quos Dauid peritiffimus artifex con-
 diderat tanto pathematum ardore, tali senten-
 tiarum pondere, tam appofitis comparationi-
 bus, tam elegantibus Metaphoris, tanto deni-
 que lepore & Gratijs; vt præ illis Græcorum
 omnis Hymnodia merum fit frigus. Horum
 ego quoque delectatus venuftate, tres aut qua-
 tuor felegi, quos Latinis numeris Dithyram-
 bicis ad Hebraicæ melodiæ genium exprime-
 re conatus fum: Specimen qualecumque da-
 turus nouæ Odes; modos eius temperando
 partim Hemiftichijs Sapphicis, partim Gly-
 conio, partim Adonio metro Choris accom-
 modatiffimo, & puellis Sionidibus familiari,
 quo fæpiùs Adonim lamentabantur, vt patet
 ex Vaticinijs Ezechielis. Crediderim equi-
 dem (fi coniecturæ fit locus) delicatiores illos
 Adonios verfus ab Hebræis & Syris ad Græ-
 corum notitiam deueniffe.

Quominus plures huiufmodi Hymnos pu-
 blico darem, obftitit prostrata iam penitus &
 conclamata valetudo. Opto, mi Lector, vt
 fuauitè valeas.

PSALMVS CXXXVIII.

TITVLVS

In finem, Psalmus David.

Domine probasti me, & cognouisti me: tu cognouisti sessionem meam, & resurrectionem meam.

Intellexisti cogitationes meas de longe semitam meam, & funiculum meum inuestigasti.

Et omnes vias meas præuidisti: quia non est sermo in lingua mea.

Ecce Domine tu cognouisti omnia, nouissima & antiqua: tu formasti me, & posuisti super me manum tuam.

Mir

ARGUMENTVM.

Hymnum hunc DAVID Rex ante aram cecinit, & dicauit ÆTERNÆ DEI SAPIENTIÆ.

Strophe á.

Sic profunda-tuentibus
 Me signas oculis, Pater,
 Penitusque lustras
 Animi recessus;

Omnis ut tibi nuda sit
 Cogitatio, seu frequens

Iacet illa terris,
 Pede seu volucris
 Generosa surgit,
 Et inusitato
 Petit astra calle:

Tu Dux ipse mihi via,
 Hac intelligis antequam
 Tulerim silenti
 Vota labello.

Antistrophe.

Carmen anteuides, prius
 Longè quàm mediter nouum,
 Vetus aut recantem;
 Nihil interesse

Q 3

Ducens,

Mirabilis facta est scientia tua ex me
confortata est, & non potero ad eam.

Quò ibo à spiritu tuo? & quò à facie
tua fugiam?

Si ascendero in cælum, tu illic es: si de-
scendero in infernum, ades.

Ducens, sit vetus an recens
 Hymnus, quem recitauero
 Solymas ad aras.
 Tibi qualecumque
 Opus hoc placebit,
 Tua quod creatrix
 Manus excitauit

Arte non-imitabili.

Orbis ô faber! assequi
 Tua quis loquendo
 Facta valebit?

Epodus.

Quàm non-equiparabili
 Polles vi Sapiaentia!

Quis adumbret illam?

Mihi nec sat oris,

Nec sat suppetit ingenl.

Mens onus mea defugit,

Humeri quod agrè

Tolerare possint.

Sed cur defugio tuos

Vultus? effugium mihi

Ubinam locorum

Queat esse tutum?

Strophe β.

Si celo ferar, obuius

Fies: si inuet inferas

Habitare sedes,

Q.4

Ades,

Si sumpsero pennas meas diluculo, &
habitauero in extremis maris:

Étenim illuc manus tua deducet me: &
tenebit me dextera tua.

Et dixi: Forsitan tenebræ conculcabunt me
& nox illuminatio mea in delicijs meis.

Quia tenebræ non obscurabuntur à te, &
nox sicut dies illuminabitur: sicut tenebræ
eius, ita & lumen eius.

Quia tu possedisti renes meos: suscepisti
me de utero matris meæ.

Confitebor tibi quia terribiliter magnifi-
catus es: mirabilia opera tua, & anima mea
cognoscit nimis.

Ades, inferisque
 Praes sedibus. Alipes
 Si sub prima crepuscula
 Rosea diei
 Iter auspicabor
 Ad inhospitales
 Abiturus Indos,
 Bimarem vel Isthmum;
 Illuc me tua subuehet
 Aura, me tua diriget
 Cynosura vasti
 Per vada ponti.

Antistrophe.

Dixi: Forsitan occular,
 Si sub sera crepuscula
 Ineuntis umbra
 Repetam cubile.
 Quae nox officiet tibi,
 Qui non-occiduis vigil
 Radijs cornuscas?
 Tua lux refulsit
 Mihi, dum parentis
 Vtero laterem,
 Et adhuc perennat.
 „ Ah! quid consilij tuis
 „ Immortalibus impares
 „ Animos inani
 „ Vexo labore?

Q s

Epo-

Non est occultatum os meum à te, quod
fecisti in occulto: & substantia mea in in-
rioribus terræ.

*a Libro
predesti-
natorum.*

Imperfectum meum viderunt oculi tui, &
in *a* libro tuo omnes scribentur: dies forma-
buntur, & nemo in eis.

*b Clemens
Alexand.
Lyranus,
Burgensis,
hic signifi-
cari Ange-
los volunt.*

Mihi autem nimis honorificati sunt *b* ami-
ci tui, Deus: nimis confortatus est princi-
patus eorum.

Dinumerabo eos, & super arenam multi-
plicabuntur: exurrexi, & adhuc sum tecum.

Epodus.

Quamuis ossa mihi cutis
Tegat; non tamen hæc tuum

Fugiunt acumen:

Vt operta vitro

Clauditur rosa, nec latet.

Quamuis septa sit ossibus,

Tibi peruidetur

Sub ijs medulla:

Velut squammigeros greges

Prodit perspicuus latex,

Similisque gemma

Retegit natantes.

Strophe 7.

Me vili licet è luto

Finxeris; tamen eriges

Ab humo, tuumque

Referes in ALBUM,

Miles scribar ubi tuus.

O que bellipotentium

Tibi fulminatrix

Legio ministrat?

Quater ecce mille

Video * Cherubos,

Deciesque mille:

Erythraus erit prius

Pulvis dinumerabilis,

Tremulive sudis

Noctibus ignes.

* Quidam
Hebræum
verbum
CherubLa-
tinitate do-
netur, sicut
factum vi-
demus in
vocabulo
Sabbata?

Anti-

Si occideris Deus peccatores: viri sanguinum declinate à me:

Quia dicitis in cogitatione: Accipient in
* Allegori- vanitate * ciuitates tuas.

cè intelli- genda est Nónne qui oderunt te, Domine, oderant
& super inimicos tuos tabescebam?

ciuitas ca- lestis Ieru- salem: unde exclusi pro- fani perpetuò exula- bunt. Perfecto odio oderam illos: & inimici facti sunt mihi.

Proba me Deus, & scito cor meum: interroga me, & cognosce semitas meas.

Et vide, si via iniquitatis in me est: deduc me in via æterna.

Antistrophe.

*Districtus super impiâ
 Si cervice, nocentibus
 Tuus instat ensis:
 Veto sit sodalis
 Meus, quisquis erit nocens,
 Ne poenas pariter luam.
 Procul à Sione
 Volo sit profanus,
 Neque cuius umquam
 Mihi censeatur;
 Sed aquâ, sed igni
 Interdictus, & omnibus
 Execrandus, in ultimâ
 Glacialis Vrse
 Exulet orâ.*

Epodus.

*Explorator ut excoquit
 Braçteam focus auream:
 Mihi sic subactum
 Quoque temperabis
 Cor incude, Pater, tuâ;
 Et probabis, idoneus
 Videârne palmis,
 Quibus enitescent
 Fortes Indigetum manus.
 Sordent cetera, pra bonis
 Locuplete dextrâ
 Mihi qua repones.*

ARGV-

PSALMVS XXVI.
TITVLVS

** In Hebraeo
desunt haec
verba, pri-
usquam li-
niretur: sed
addiderunt
illa inter-
pretes Se-
ptuaginta
in versione
Graeca, &
retinuit
Vulgata
lectio.*

Psalmus Dauid * priusquam liniretur.

Dominus illuminatio mea, & salus
mea, quem timebo?

Dominus protector vitae meae, à quo tre-
pidabo?

Dum appropiant super me nocentes, vi-
edant carnes meas:

Qui tribulant me inimici mei, ipsi infir-
mati sunt & ceciderunt.

ARGUMENTVM.

Hymnum hunc DAVID ante Aram gratu-
labundus cecinit, vnctus recenter à SA-
MVELE.

Strophe 2.

DUm me presidio tuo
Prestas insuperabilem
Pater alme lucis,
Ego quid timebo?
Dum me fontibus hostium
Telis impenetrabili
Clypeo tueris,
Ego cur pauebo?
Tibi, Sossitator,
Inimica cedit
Acies retusa;
Qua mea sitientior
Cedis, exitialibus
Caput hoc laceffit
Usque sagittis.

Antistrophe.

En repente cadit retrò
Qui me cominùs vrserat
Propiore ferro
Metuendus hostis;
Abiectâ malè parmula
Et pilo, muliebriter

Medi-

Si consistant aduersum me castra, non timebit cor meum.

Si exurgat aduersum me praelium, in hoc ego sperabo.

Vnam petij à Domino, hanc requiram, inhabitem in domo Domini omnibus diebus vitæ meæ:

Meditatur antri
 Latebram subire,
 Simul ac trifulcum
 Valido lacerto
 Iacularis ignem
 Flammeis simul ac tonas
 Bigis, per liquidum tuo
 Opifer Davidi
 Aethera vectus.

Epodus.

Non, si castra Sochoteum
 Palestina tegant agrum in-
 numeris quadrigis,
 Animo monebor.

Non, si centimanus gigas
 Indicat mihi praelium
 Maceda sub urbem,
 Genibus fatiscam.

Nam Victoria candido
 Viset me pede; cui comes
 Volet esse pleno
 Copia cornu.

Strophe β.

Partâ Pace, quid ampliùs
 A te, Rex Superùm, petam?
 Aliudne malim
 Mihi provenire
 Tuâ quàm tegar ut domo?

R

Tuo

Vt videam voluptatem Domini, & vis-

* Allegori-tem * templum eius.

*cè hîc intel-
ligendum
est tem-
plum Dei
caeleste.*

Quoniam abscondit me in tabernaculo
suo: in die malorum protexit me in abscon-
dito tabernaculi sui.

In petra exaltauit me: & nunc exaltaui
caput meum super inimicos meos.

* Solenne
erat, hym-
nos ante
Dei aram
decantare.

* Circuiui, & immolauit in tabernaculo eius
hostiam vociferationis: cantabo, & psalmum
dicam Domino.

Exaudi

Tua quàm laquearibus
 Ut agam sub adis,
 Vbi nuncupata
 Tibi, stante bello
 Dubijsque rebus,
 Mea vota soluam?

Inter linigeros ubi
 Mystas, albus & ipse, te
 Venerer Sabæi
 Thuris acerrâ?

Antistrophe.

Hic alto fruam otio:
 Sedes hac adamantina
 Erit instar arcis,
 Ubi delitescam.

Non securior undique
 Prærupto scopulo Tyrus
 Pelagoque fudit.
 Tibi nempe fido,
 Moderator orbis:
 Ab ouilibus tu
 Mihi sublenato

Permutas diademate
 Pastorale pedum: sacro
 Mihi verticem tu
 Tingis oliuo.

Epodus.

Verbenis age pinguibus
 Hac altaria cingito.

R 2

Age

Exaudi Domine vocem meam, qua clamaui
ad te : miserere mei, & exaudi me.

Tibi dixit cor meum, exquisiuit te faciem
meam : faciem tuam Domine requiram.

Ne auertas faciem tuam à me : ne declina-
nes in ira à seruo tuo.

Adiutor meus esto : ne derelinquas me,
neque despicias me Deus salutaris meus.

Quo-

Age ritè Sacris
 Operans minister
 Flores quare mihi rosa:
 Caput sutilibus rosis
 Redimitus, aram
 Volo circumire:

Deo munus idoneum
 Meo carmina Vindici
 Volo grandiore
 Reddere voce.

Strophe γ.

Linguis turba faue, nouam
 Oden dum Superis cano:
 Nec enim bidentis
 Cruor immolata

Illis gratior accidit,
 Blanda quàm fidibus Lyra
 Modulatus Hymnus.
 Deus! hoc benignâ
 Bibe carmen aure:
 Hilariq̃ue semper
 Mihi fronte fulge;

Vt nitet medio die,
 Ut Sol nubila discutit
 Radiorum acuto
 Verbere victor.

Antistrophe.

Si presens tua suscipit
 Me Tutela, nihil moror

R 3

Ope

** Id est, ope
parentum
destituor.*

Quoniam pater meus & mater mea ^{*}dere-
liquerunt me: Dominus autem assumpsit me.
Legem pone mihi Domine in via tua: &
dirige me in semitam rectam propter inimi-
cos meos.

Ne tradideris me in animas tribulantium
me: quoniam infurrexerunt in me testes ini-
qui, & mentita est iniquitas sibi.

Credo videre bona Domini in terra vi-
uentium.

** Ex mu-
tatione per-
sona, agno-
scuntur hac
esse Dei
verba con-
solantis
Davidem.*

Expecta ^{*}Dominum, viriliter age: &
confortetur cor tuum, & sustine Dominum.

Ope quòd parentis
 Vtriusque frauder.
 Rumpantur licet inuidi,
 Ringantur licet improbi,
 Decus ad supremum
 Mihi prouolanti
 Dabis, institutum
 Iter expedito
 Superare gressu.
 Donec auspicijs tuis
 Beatos adeam locos,
 Vbi sempiterno
 Viuitur aeo.

Epodus.

Spes certas refero domum.
 Allabens mihi nam Deus
 Geminâ Cherubi
 Famulantis alâ,
 Clarâ luce ter adstitit;
 Clarâ voce ter, anxio
 Mihi sic locutus:
 Quid inane rerum
 Te, dilecte mihi puer,
 Turbat? euge viriliter
 Mihi mente totâ
 Semper adhere.

PSALMVS VIII
TITVLVS,

In finem pro torcularibus, Psalmus
Dauid.

* Sic Or-
pheus alijs
veteres
Poëta Hym-
nos suos or-
diebantur à
varijs Dei
nominibus.

Domine Dominus noster, quàm ad-
mirabile est * nomen tuum in vni-
uersa terra!

Quoniam eleuata est magnificentia tua se-
per cælos.

Ex ore infantium & lactentium perfecit
laudem propter inimicos tuos, vt destruas
inimicum & vltorem.

Quoniam

ARGUMENTVM.

Hymnum hunc Rex DAVID ante Aram cecinit, & dicauit IMMENSÆ DEI POTENTIÆ & LIBERALITATI.

Strophe á.

O Rex! ô meus Arbiter!
 Non enim tibi proprium
 Reperire toto
 Licet orbe nomen!

Sis quocumque voles mihi

Sanctus nomine; sis fauens!

Ego quî pusillus

Homo, nulliusque

Pretij, capaces

Tibi comminisci

Titulos valebo;

Celi Regia si tua

Impar magnificentiæ

Super incubantis

Mole fatiscit?

Antistrophe.

Quî laudes memorem tuas?

Infans te melius puer,

R 5

Et

Quoniam videbo cælos tuos, opera digi-
torum tuorum : lunam & stellas, quæ tu
fundasti.

Quid

Et adhuc ab ipso
 Rubicundus ortu,
 Lallatu celebret suo;
 Quam facundia barbyti
 Operosioris:
 Temerè ut profano
 Modulata Vati
 Chelys erubescat;
 Sileantque lingua.
 „ In fibris tua laus mihi
 „ Malim quam sonet in labris.
 „ Speciosa quid te
 „ Verba iuuabunt?

Epodus.

Vt præconia dem tibi;
 Me non utiliùs pij
 * Liber ipse Mosis
 Queat erudire;
 Quam septemplicis atheris
 A te scripta volumina:
 Ubi signa mille
 Tibi gratulantur:
 Præcentrix ubi siderum
 Singulis noua mensibus
 Tibi Noctiluca
 Meditatur hymnos.

* Penta-
 teuchus.

Stro-

Quid est homo, quòd memor es eius? an
filius hominis, quoniam visitas eum?

Minuisti eum paulò minùs ab Angelis; glo-
ria & honore coronasti eum: & constituisti
eum super opera manuum tuarum.

Omnia subiecisti sub pedibus eius, oves &
boues vniuersas, insuper & pecora campi;

Volu-

Strophe β.

*An mortale caput facis
 Tanti, sis memor ut mei?
 Ut ab arce cali
 Mihi deuoceris?
 Natum siccine feminā
 Ad summos, Pater, euehis
 Apices honoris?
 Et ut apparatu
 Opulentiore
 Niteam, micantem
 Mihi das coronam?
 Non, si promeruit locum
 Cherubus tibi proximum,
 Hominis putetur
 Gratia vilis.*

Antistrophe.

*Illum nempe Vicario
 Sceptro conspicuum, facis
 Dare iura ponto,
 Dare iura terris.
 Illi plurima pinguibus
 Bos lactaria pascuis
 Vitulusque mugit;
 Equus hinnit illi;
 Niveumque pictis
 Pecus omne balat,*

Leo

Volucres cæli, & pisces maris, qui
ambulant semitas maris.

Domine Dominus noster, quàm admi-
bile est nomen tuum in vniuersa terra!

*Leo rugit aruis.
 Illi portat AVE loquax
 Coruus : hunc volucres herum
 Reliquæ canorâ
 Voce salutant.*

Epodus.

*A mutis quoque piscibus
 Cultu suspicitur pari
 Sacer uniuersi
 Maris Imperator.
 Dum tantis hominum genus
 Auctum miror honoribus,
 Datus in stuporem in-
 gemino subinde:
 O Rex ! ô meus Arbiter!
 Non enim tibi proprium
 Reperire toto
 Licet orbe nomen.*

LECTO-

LECTORI S.

NE forsan desideres, Amice Lector, in his Hymnicis & Dithyrambicis, Parallelum aliquod Græcos inter & Latinos, subiicimus exemplum in huius Psalmi x. Paraphrasi; quam Græcam fecit eruditissimus in eâ linguâ Federicus Iamotius, & eandem nos Latinis totidem versibus exprimere tentauimus, non tamen eâdem metri lege, nec omnibus orationis formis, verbis, sententijs, ad religiosè seruatis; nec enim huius Græca Paraphrasi nudum interpretem agimus.

PSALMVS XC.

TITVLVS,

Laus Cantici Dauid.

Qui habitat in adiutorio Altissimi, in protectione Dei cæli commorabitur.

Dicet Domino: Susceptor meus es tu, & refugium meum: Deus meus sperabo in eum.

ΕΙΔΟΣ ΠΙΝΔΑΡΙΚΟΝ

Στεροφή α. κώλων ια.

ΙΣτω σαφανές ἀσεβῆ
Πυργὸν ἄρων, ὀρθοπέλοις
Ἐλπίσιν εἰ πρὸ ἰσότητος

Κίονα δαιμονίαν. εἰ

Καλκὸν χρυῶν σφετέρων δόμων ἐρείσῃ

Ἀγκυραν χειρῶν μέδοντῶ

Τῆς ψιτίμου, κυμάτεσσιν

Θαυρέων ἀντιξέσει

Λάβροισι, ἀκίνδυνόν τε Θεῶν πίσω

Ἀϊῶνα πένεσσιν, ἀντίτεινε

Παμφόρων ῥιπαίῃσιν ἀμράν.

Quo

ARGUMENTVM.

Hymnum hunc Rex DAVID ante Aram
cecinit, & dicauit EFFICACI DEI PRO-
VIDENTIAE.

Strophe á.

* **Q**uotquot, alme Deus, tui
Sumus Numinis in fide;
Benè protegemur.
Non, si pontus inhorreat
Cauris nocticoloribus,
Vaga fluctuabit
Quæ nos accipiet ratis:
In tuâ sita Spes ope
Fundat instabilem; tenax
Velut obstinato
Anchora morsu.

* Græca &
Hebræa
habent par-
ticipium,
habitans in
adiutorio.
hîc David.
de se lo-
quitur, vt
explicat sic
Targ. Di-
xit David:
Dicam Do-
mino: Tu es
fiducia
mea.

S

Anti-

Ἀντιερση κώλ. ια.

Quoniã ipse
liberavit me de
laqueo venan-
tium, & à ver-
bo aspero.

Scapulis suis
obumbrabit ti-
bi: & sub pen-
nis eius spera-
bis.

Δεινῶν γὰρ ἐκ κυναγχεῶν,
Δικτύων δόλω πεδᾶσαι,
Καὶ σκοτόεντα φυτῶν ἐκλήρω
Μαιομένων θάνατον, λύ-
σει μάκαρ, ἐλομέναν χερῶν ἄλεθρον
Πρὸς τεᾶς ψυχᾶς ἀμύναν,
Καὶ τανυπῆροις ἐρέφει
Ἀσκίων ὤμων πῦχαῖς,
Ἀνδρῶν ἐπόπῃας, ἀμβροσίαν πῆρυγαν
Ὑπὸ σκιᾷ δρακέντα πάμπαν
Ἀσφαλῆς. κρύφει δὲ, σερρᾶς

Ἐπωδὸς κώλ. ια.

Scuto cir-
cumdabit te ve-
ritas eius: non
timebis à timo-
re nocturno,

A sagitta vo-
lante in die, à
negotio peram-
bulante in te-
nebris: ab in-
cursu, & da-
monio meri-
diano.

Ὡς ἀσπίδ' ὀμφαλοέσας,
Ἐμπέδων μύθων καλύπτρα.
Οὔτε φόβος νέφος ἐν δυσμαῖσιν αἰγῶν
Σοὶ κενιδωδόμενον
Πλάξει φρένας, ἔτε ποτανόν
Ἐξ ἀνικαίου βέλ' ὀ
Πτάξις φαρῆβας ὀρνύμενον σωφροσύνης
γῶ γλοφεραῖς ἐν ἀμέραις,
Οὐ μὰν δολόεντος ἀτέκμαρτον λυγρῶν
Ἐν κελαινῶπει βρότεον δέμας ἀ-
περιδῆ τύψασαν ὄφρα.

Antistrophe.

Non si lina tetenderit
 Venator pedibus, dolum
 Meditatus; vllas
 Nobis iniiciet moras,
 Quos alis spatiantibus
 Humerorum inumbras.
 Dabisque ut teretes plagas,
 Ut scatens laqueis nemus,
 Ut prædonis inutiles
 Fugiamus artes
 Præpete pennâ.

Epodus.

Non, si spicula torserit
 Hostis, nos feriet: quibus
 Velut alter umbo
 Excubat tua Veritas,
 Nocturnos prohibens metus.
 O quot funera * Barbarus,
 Quas strages medio die
 Fetâ vulnificis daret
 Pharetrâ sagittis;
 Nisi tu iuberis
 Cedere campis!

* Quilibet
 hostis hîc
 intelligen-
 dus est; sed
 accommo-
 dat Alle-
 goricè ma-
 lo dæmoni
 Chaldæus
 Paraphra-
 stes, sic ver-
 tens; A sa-
 gitta an-
 geli mortis,
 quam emit-
 tit inter-
 diu.

S 2

Stro-

Cadent à la-
tere tuo mille,
& decem mil-
lia à dextris
tuis : ad te au-
tem non appro-
pinquabit.

Verumtamen
oculis tuis con-
siderabis : & re-
tributionē pec-
catorū videbis.

Quoniam tu
es Domine spes
mea : altissimum
posuisti refu-
gium tuum.

Non accedet
ad te malum : &
flagellum non
appropinquabit
tabernaculo tuo.

Quoniā An-
gelis suis man-
davit de te : vt
custodiant te in
omnibus vijs
tuis.

In manibus portabunt te : ne fortè offendas
lapidem pedem tuum.

Super aspidem & basiliscum ambulabis : &
conculcabis leonem & draconem.

Στεροφή β. κώλ. ια.

Μεσαμβρινόν ὃ ξυμφορὰν
Μηκέτι ρίγει βιαιὰν
Καὶ σαμασίμβροτον. ἀνδρῶν χροῖς
Ἐν νεκύεσσι κημόντων
Τετάρκισ ἀμφοτέρως ἰὼν χροῖς, πρ-
λυφθόρε νήποινο ἄτας
Ὁψαί ποιανὴν λαχόντας
Ἐργμάτων ἀταδάλοισ,
Ἀρχῶ πεποιδῶς ὀρσνεφεῖ, σφετέρῃ
Αὐτὸν πιδεῖς οἰκῶν ἔρεισμα
Καὶ τυχαῖν ἄδματον ἔρηθ.

Ἀντιστεροφή κώλ. ια.

Ψυχὰν ἀπερωτῶ ἔσσεαι
Οὐτ' ἀκάρδειν λελόγγη
Δῶμα πρέφαντον. εἰς ἐντειλε
Ἄφθιτῶ ἀγγελιώταις,
Ἐν φυλακῇ χεδέμεν τεὰς ἀταρπῆν
Καὶ σὲ χερσὶ βασάσαι, μὴ
Τὰν ποδῶν αἴγλαν ἀμύξης
Προσκοπῶν τεραχεῖ λίθῳ.
Αἰνὰν πείσσεις ἀσπίδα ποσὶ, ποσὶ
Λύσαν δρακόντων, ἢ λέοντας
Ἐχέοις φλάσεις ἀπήμων.

Quo-

Strophe β'.

A dextro vident' ut cadant.

Cornu millia bis decem,

Totidem à sinistro?

Merces hæc manet impios.

At nulli-violabilis

Erit inter arma

Quisquis, te Duce, militat.

Et quis perniciem creet

Illi, quem tegis, ac tui

Pater alme civem

Scribis Asyli?

Antistrophe.

Immortalis eum comes

Gestabit Genius; pedem

Via ne tenellum

Ladat. cernis ut horridam

Terat calcibus aspidem

Sine fraude nudis?

Si processerit obuiam,

Erit regulus innocens;

Et non-ante-domabilis

Lea silicultrix

Exuet iras.

Ἐ'πωδὸς κώλ. ια.

Quoniam in
me speravit, li-
berabo eum :
protegam eum,
quoniam cog-
nouit nomen
meum.

Clamabit ad
me, & ego ex-
audiam eum :
cum ipso sum
in tribulatione:
eripiam eum, &
glorificabo eū.

Longitudi-
ne dierum re-
plebo eum : &
ostendam illi
salutare meum.

Ὡς εἶπεν ἄναξ, ἐμὲ πάντα
Ἐξόχως πηρῶ, φιλεῖ δ'
καὶ ψείδημα σέβας. τῷ καρτερίῳ
Πενδέων ἔσαι λύσις.
Κεῖνον γὰρ ἐγὼ ὠθεύω
Δυσσρόνων, δεινέσι
Τιμαῖς ἀέζων, καὶ ἀπόμενος δόμων
Ἄνδρὸς ἐφετμαῖς νόδων
Θάσω κάματον, καμάτου ζωὴν
λαμβάνων, δώσω τε βίην καὶ
Πέρας, ἀλληκτόν τε μάχῃ.

Pro
Ha
Sp
Te
Em
Sic
A

Epodus.

*Præfens ipse Deus, mihi
Hæc oracula reddidit.*

*Age, quas locasti
Spes in me, assiduo fove.
Te custos vigil asseram.
Euge, quo studio soles,
Sic semper mihi * supplica:
Ænum nam diuturnius
Tibi prorogabo;
Superisque demum
Arcibus addam.*

* Septua-
ginta In-
terpretes
vtuntur hîc
verbo fu-
turi tem-
poris *νεκρο-*
ζωωντων.

I N
FRANCISCI
MOMORANTII
E SOCIETATE IESV
PARAPHRASIM POETICAM
PSALMORVM XV.

Quæ nona Iesseis aspirat gratia chordis,
Tactis Latino pectine?
Quam Lyra fatidici Regis placet, ista decent
MOMORANTIANO pollice?
Dulce caput seri seu denocat illa Nepotis
Ab ardui folio atheris
Virginis in thalamũ, modica ad mapalia Bethle
Connubiali carmine:
Seu fide solemnes celebrat graviore Triumpho
A morte quos victã tulit
CHRISTVS, Amor Superũ, Mundo latã
fidus:
Seu Dithyrambicos modos
Ante Siõneas Vates canit entheis Aras,
Hymnosque sacrat Numini

Mell

Mellea deuoluens de pectore verba profundo:

Ut spumat albus nectare

Ille latex, qui quadrifidis ^a Edenia riuis

Intersecat pomaria.

Turba licet Vatun Davidis de fonte frequenter

Fauces rigarit aridas;

Non tamen à crebro sensit dispendia potu,

Adhuc perennat hic liquor.

Cur ea tam parco libat ^b MOMORANTIUS ore,

Summisque labris pocula?

Exhaurire quidem poterat, sed maluit esse

Non inuerecundam sitim.

^a Eden est
Paradisus
terrestris,
quatuor
fluuijs irri-
gatus.

^b Quinde-
cim dum-
taxat Psal-
mos, deci-
mam totius
Psalterij
partem, in-
terpretatus
est Momo-
rantius, &
Deo velut
decimas sa-
cras libauit.

ANTONIUS STRATIUS
ex eadem Societate.

FRANCISCI
MONTMORENCII
E SOCIETATE IESV
IDYLLIA
SACRA.

Egrediamur in agrum, com-
moremur in villis.

Cant. Cant. cap. 7.

PRÆFATIO.

Titulæ Libelli huius est Idyllia antiquæ
 appellationis. Idyllion enim species est
 Bucolici carminis, quo nullum inter omnia
 genera carminum aut vetustius, aut venu-
 stius. Tantum siquidem genuinâ gratiâ cete-
 ris Poëmatis præstat, quantum natiuus oris
 color fucis omnibus antecellit. Huius porrò
 certior origo, missis Græcorum fabulis, mihi
 videtur repetenda paullò altiùs, à primis vs-
 que Patriarcharum Hebræorum temporibus.
 Pastoralem illi vitam coluerunt; pastorali
 cantu potiùs quàm scripto carmine, sæculi,
 quo viuebant, aurei felicitatem, ludos, nu-
 ptias, funera celebrarunt; agrorum secessu pa-
 stores illos ad meditandum carmen inuitan-
 te. Quin & pastrices puellas legimus, quoran-
 nis in vnum conuenire solitas; vt per dies qua-
 tuor filiam Iephtes alternis versibus plange-
 rent. Id enim sonat vox Hebræa *thannoth*;
 quæ, non tam plangere, quàm alternis dicere
 significat. Innuit hoc verbo sacra Iudicum
 Historia, poëtrias illas in agresti scenâ filiam
 Iephtes annuo Dramate repræsentasse; quò
 commiserationem & planctum in auditori-
 bus excitarent, eorumque mentibus varias in-
 clytæ

clytæ virginis virtutes in miscellaneum velite
 vnguentum artificio poëtico colliquatas per-
 mixtasque, subodorandas exhiberent. Et hæc
 nihil opportunius; immortalis vt Heroine
memoria in compositionem odoris facta opus pig-
mentarij, iucundè non minùs quàm vtiliter
 ad posteros dimanaret. Hoc Hebraidum ex-
 emplo, Phœnissas opinor & Ægyptias mulie-
 res, Hebræis cōfines, Adonia canere instituis-
 se, nobile Bucolici carminis genus. Excepe-
 runt veterum hunc vatium morem aliquanto
 pòst interuallo Dauid, Salomon, Isaias. At
 quales hi cantores? Quid, quæso, tenerius Epi-
 cedio, quo Saùli Regi Dauid gener parenta-
 uit? Quàm molles in eo affectus, quàm de-
 center recurrens intercalaris versus? Quid fe-
 stiuius Genethliaco illo carmine, quo faustos
 Mundo Emmanuelis ortus prosequitur Isaias,
 vaticiniorum suorum capite vndecimo? Eò,
 nisi fallor, allusit Virgilius Eclogâ quartâ;
 quam in gratiam proximè nascituri Messia,
 non Salonini pueri, cōscripsit: vt fusiùs inter-
 pretatur Diuus Constantinus Cæsar, cap. 20.
 Orat. ad Sanct. Quid excellentius denique
 Salomonis Epithalamio, cui Titulus Canti-
 cum Canticorum? Quanta in eo vis, gratia,
 indoles, Bucolici carminis? qui loquuntur,
 Vpiliones sunt; pathemata, dicendi character,
 miræ simplicitatis & candoris; comparationes,
 non

*Vide Euse-
 bium.*

non nisi de rebus rusticis mutuata. Laudant se Amantes de formâ, consuetudine inter Bucolicos poëtas receptâ: sunt officia, sunt zelotypiæ, sunt in Amore vicissitudines; cuius vis, tam indomita quàm Mors; cuius æmulatio, sicut infernus; cuius lampades, lampades ignis atque flammarum mirâ describuntur energiâ. Sub huius Amoris pastoralis typo, sapientissimus virorum Salomon, Ecclesiam à Christo in Sponsam electam, Deum hominem factum, maxima denique sapientiæ cælestis arcana priscorum Theologorum ritu solerter adumbravit. Sic Ægyptij sacerdotes sacratiora Mysteria non vulgaribus litteris, sed Hieroglyphicis figuris exprimebant; ac proinde Sphinges ante templa collocari iuebant, vt intelligerent adoratores, quæ in cærimonijs traderentur, ea sub symbolis & ænigmatibus, altiorem sensum includere. Velatur hîc Allegorijs Diuina sapientia; nec tamen vsque adeo latet, quin illam perspicax Lector deprehendere valeat, si mentis aciem trans extimum litteræ corticem acriùs intendat, & quasi per minutos calathi cancellos rimetur *mala aurea in argenteis lectulis*, id est canistris, asseruata. Totus operis ordo planè poëticus est, qui à medijs colloquia pastorum inchoet. Nihil hîc exegematicum, omnia Dramatica. Quatuor in totum sunt personæ; Sponsus, Sponsa,

Sponsa, & vtriusque comites. Sed quarta persona (quod & monet Horatius) numquam in his Diuerbijs simul cum alijs loquitur. Deinde, si audiendi sunt Grammatici, qui volumus Poëma Bucolicum vnico constare debere argumento in plures Eclogas diuiso; quanto inferior erit hac in parte noster Salomon Bionne, Theocrito, Marone, & alijs qui sibi legem hanc seruandam non putarunt. Omnibus igitur numeris absolutum hoc Salomonis Epithalamium velut exemplar sibi Theocritus imitandum proposuit in eo, quod Helenz scripsit, Epithalamio; in quo non obscura Salomonici huius vestigia passim est obseruare. Vterque enim, in consimili Nuptiarum argumento, Sponsæ quam celebrat pulchritudinem æqualium Adolescentularum comparatione extollit; quarum certus & definitus numerus apud vtrumque exprimitur. Ac rursum simili modo suam vterque Sponsam exorienti Auroræ, cupresso in horto, equo in curru comparat. Nam Græca septuaginta Interpretum versio habet: *Equæ meæ in curribus Pharaonis assimilauit te.* Quam septuaginta seniorum versionem in Alexandriae bibliothecam relatum Theocritum legisse, ex eo fit mihi verisimile, quòd Callimachus illi bibliothecæ post Demetrium Phalereum præfuerit sub id tempus, quo Theocritus, Lycophron, & alij ex famo-

mosâ illâ poëtarum Pleiade, Regi Ptolemæo Philadelpho familiariter adhærebant. Nec dubium est quin illi poëte, è sacris Litteris iam in Græcum sermonem conuersis, plurima in suos vsus deriuarint. Disertè id affirmat Tertullianus in Apologetico cap. 47. *Quis poëtarum, inquit, qui non omnino de Prophetarum fontibus potauerit?* Ad illos te fontes, Christiane Lector, compendio ducimus, dum hos omnes Hagiographos Bucolici carminis scriptores, tibi, in hoc Idylliorum Libello velut sub vnum aspectum exhibemus. Erit vnus & alter fortassis in eo numero, qui sublimi genere dictionis interdum assurgere videatur: sit ita, vt videretur; non ideò tamen eum mihi prætereundum putauit. Vt nec Theocritus à ceteris Idyllijs submouit illa quæ prolixius in laudes Hieronis & Ptolemæi Regum grandiori scripserat caractere: nec ipse Virgilius Bucolicis suis excludere voluit Silenum, Gallum, Pollutionem, Eclogas grauioris argumenti, quàm vt merè Bucolicæ dici possent.

Boni consule, candide Lector, & his frueri.

T R E-

REVERENDO PATR
FRANCISCO
MONTMORENTIO
IDYLLIA SACRA
SCRIBENTI.

H *eroum FRANCISCE genus, cui pre-
mia Virtus
Illo, quo satus es, sanguine digna
dedit;*

*Præcipuè tot cùm titulos in tædia vertit,
Et tibi pro titulis omnibus ipsa fuit.
Quàm iuuat umbrosos tecum conscendat
colles,*

*Caraque Calicolis, & tibi, rura sequi?
Et fontes lustrare sacros, lucosque sonantes
Diuùm carminibus, carminibusque tui*

*Sed mihi Bethlemî placeant ante omnia val-
les,
Et que Iessides per loca duxit oues.*

Allusio ad
duo Idyll.
PASTOR-
BONVS &
BETHLE.

Hic inter nemora, & gratas pastoribus umbras,
Cantando tenuit, demeruitque Deum.

Tantaque maiestas calamis & arundine parua,
Et stipula potuit simplicitate capi.

Hic, dum manè nouo stabulis educeret agnas,
Ipsa simul Pietas manè petebat agros.

At non sacra pecus loca tangere passus, & olim
Conscia nascentis tecta futura Dei.

Quamuis æstus erat, quamuis grex languidus
umbras

Quereret, & medio frigora grata die,
Et Bethleæa gregem traheret specus: attamen,
Umbram

Hic captare mea parcite, dixit, oues.
Religiosus inest qui vos hinc arceat horror,
Rupe sub hac infans vagiet ipse Deus.

O quoties, paruus caneret dum talia Vates,
Amemor ardoris substitit omne pecus.

Sapè etiam Superi puerum cinxisse feruntur,
Cantusque ad pueri continuisse suos.

Parte aliâ ante pedes Salomoni æterna canenti
Fœdera mirantes procubuerunt fera.

Impauida circum vitula taurique iacebant,
Et lupus attento mixtus & vrsa gregi.

Allusio ad
Idyll. SAL-
LOMO.

T 2 Fallor?

Allusio ad Idyll. IESVS-AMISVS.
*Fallor? an his etiam in siluis quæsivit & amnis
 Sollicito natum cum sene diua Parens?
 Et fas hunc, inquit, certis deprendere signis
 Esse aliquem è Superis arguit ipse decor.
 Quæ referat violas est vestis, eburnea cernix,
 Aurea casaries, matris in ore color.
 Hac ibi me FRANCISCE iuuet memorare,
 tuosque*

Allusio ad Idyll. THIRANTHROPIA.
*Quamuis dissimili voce referre modos.
 Assyrijs ô qui modò lucis inferat! ô qui
 Me modò Chaldaei sistat ad amnis aquas!
 Fusus ubi in musco Daniel ad flumina, Regem
 Ire boues inter vidit, & esse bouem.
 Ut videt, ut plorat, dum quâ modò frontis
 coronam,*

*Hac Dominum spectat cornua ferre suum.
 Ferreus est lacrymis, si quis non tangitur istis
 Ipso qui fletur plus feritatis habet.
 Ferreus est etiam quem non Hebronia Tempus
 Nec Libani valles plus Helicone iuuant.
 Huc feror. his primùm calo delapsa Poësis
 Montibus erravit, cultaque diua fuit.
 Non petulans oculisve argutans mollibus ignis,
 Nec miscens numeris verba pudenda suis.*

Qualem

*Qualem Cecropia mox prostituistis Athena,
Romaque dein mundi, nequitiaque caput.
Sed penitus formosa, suoque simillima celo;
Blandaque, sed quamuis blanda, pudica
tamen.*

*Cingebat castam Pudor & Sapientia Dinam,
Castus cum telis ad latus ibat Amor.*

*Vatibus hæc primis iunctas ostendit avenas,
Suggestit numeros, materiemque dedit.*

*Fluminaque & silvas cantare, & numen in illis
fussit; & Hoc Divinum credite, dixit, opus.*

*Fortunate senex, per te redit illa voluptas,
Seque iterum nasci sæcula prisca vident.*

*Illa tuis tota est, cantatque in versibus atas;
Totque simul Vatum quod fuit, unus habes.*

*Vnde, precor, tantus vigor est agroque se-
nique?*

An labor ipse tuis est medicina malis?

*An tibi dilectis venere è montibus herba,
Instaurare annos qua potuere tuos?*

*An potius Dea qua primos docuisse Poetas
Creditur, has vires ingeniumque facit?*

Sic est, illa tuum caelesti nectare pectus

Imbuit, & docuit numine digna loqui.

*Et manibus modò plectra dedit , gracileque
cicutas,*

Aptaque temporibus laurea ferta tuis:

*Et modò , qui Superos traherent , dictas
amores,*

*Et modò qua possent verba domare feru.
Non finit hæc eadem longos sentire dolores;*

Non finit annorum , non meminisse tui.

*Ergo licet morbiq; premant , morbosq; senectus
Ipsa grauet , numquam te sinet illa mori.*

*Nam quemcumque semel placido Dea lumi-
ne vidit,*

(Hei mihi! quàm paucis cuenit iste fauor)

Ipsè sibi superest , viuitque à funere Vates,

Et mors , illius nil nisi corpus habet.

SIDRONIVS DE HOSSCHE
è Societate IESV.

APES IDYLLION.

ARGUMENTVM.

Hoc Idyllio sub APVM SAMSONIS typo,
S.D.N. VRBANI VIII. Pontificis Maxi-
mi gentilitiæ APES adumbrantur.

Ex cap. 14. Lib. Iudic.

RCET ab VRBANI me laudibus
emula celo
Maiestas. Sed & has aliquâ tamen
annue parte

Musa verecundis mihi delibare cicutis.

Alter erit maiore tubâ qui regna Pisauri

VRBANI canat auspicijs adiecta recenter

Imperio veteri: meus hanc pudor impare versu,

Et tentare leui formidat arundine Laurum.

Argumenta mea minus ambitiosa Thalia

Donet APIS, sancto qua nectare largius ora

Imbuit VRBANI, quam nobilis antè poëta

Cuius Agonales Thebe vetus audijt Odas.

Tu mihi progenies ades ô certissima cali

BARBERIDVM gentilis APIS, paullumque
relictô

Colle Quirinali, nostras inuise myricas,

Dum cano Bucolicum, sed non ignobile, carmen.

Carmen ab intonso primùm Samsone repertum,

Quodque sub obscuro prudens Enigmate textit;

T 4

Ne

Ne foret *Allophylis* interpretres in omnibus
Carminis erueret qui *sensa latentia*; donec
Vxor id *arcanum* *simulato* *perfida* *fletu*
Eliceret, *facili* *sic* *adblandita* *marito*:

THAMNITIS.

Si *qua* *foret*, *Samsō*, *noſtri* *tibi* *cura*; *latere*
Non *ſineres* *arcana* *tuam*, *reor*, *iſta* *puellam*.
Quid *prodeſt*, *ini* *quod* *ſacra* *ingalia* *tecum*;
Si *mens* *non* *eadem*, *non* *eſt* *par* *ſenſus* *utrique*,
Si *qua* *ſcis*, *ego* *ſcire* *vetor*? *cur* *ſingis* *amare*?
Ah *nimiūm* *sunt* *facta* *tuis* *pugnantia* *dictis*.

SAMSO.

Parce *queri*. *Non* *ſi* *mater* *que* *pater* *que*
garent,
Hec *arcana* *velim* *matri* *vel* *credere* *patri*.
Vtilius *neſcire* *tibi* *eſt*. *Sine*, *qua* *ſo*, *fatiget*
Hoc *alios* *quibus* *eſt* *Enigma* *reſoluer* *cordis*.

THAMNITIS.

Cauſſando *gravius* *noſtros* *accendis* *amores*.
Septima *lux* *teritur* *precibus* *mibi*, *nec* *tamen*
audis
Crudelis ! *per* *ego* *has* *lacrymas* , *per* *ſi* *tibi*
quidquam
Dulce *meum*, *precor* *hac* *ne* *me* *celaueris* *ultra*.
Cur *retices*? *num* *noſtra* *tibi* *ſuſpecta* *fides* *eſt*?
Num *metuis* *ne* *forte* *meis* *ea* *ciuibus* *edam*?
Sed

*Sed prius excindi linguam radicitus istam,
Quam secreta mihi patiar commissa renelli.
Tuta times. Si te fallo, me numina fallant.*

S A M S O.

*Fasne puellarum promissis fidere quemquam?
Viscus aues, calamus piscem, venatica cernas
Lina, viros capiunt iurantis verba puella.
Improbitate tui vincor, non pondere voti.
Nec quia commissum sperem te posse tacere,
Sed quia cogit Amor, nodum tibi carminis huius
Expediam, primam repetens ab origine. mecum
Hic simul interea viridi succede salicto,
Dum media frangat sese calor iste diei.*

*Ibam forte meos visens te nuper amores,
Iamque propinquabam Thamne; ferus ecce
repente*

*Se Leo proripuit latebris, rugitibus implens
Omne suburbanum, meque in certamina poscens.
Quid facerem? pudor hinc & virtus conscia
turpi*

*Me dare terga fugae prohibebat; inermis at illinc
Qui poteram monstro concurrere, quale nec
umquam*

*Decolor in vastis aluit Gætulia campis?
Non iaculum, non ensis erat, non spicula:
verum*

*Adfuit in tanto presens discrimine Numen,
Et dedit aduerso securum pectus ut hosti*

T S

Obijce-

Obijcerem, qui supremos arrectus in unguis
 Insiliit, totâque ruens me mole petiuit.
 Ipse steti fidente gradu, contraque tetendi
 Brachia librati pondus subitura leonis,
 Atque lacertorum firmis hunc nexibus urgent
 Affixi violenter humo, faucesque prehensum
 Discerpsi tribus his digitis in frustra; cadaver
 Ocyus abijciens inter vineta, propinqui
 Incipiunt Thamnæ quâ se subducere colles.
 Ponè sequebantur senio tardante parentes;
 Non tamen hæc illis superata pericula dixi.
 Quanto sit satius non te quoque plura docere?

THAMNITIS.

Imò age Sponse, mihi dulcissime Sponse
 rorum,
 Ordine cuncta refer, nec spes intercipe nostras.

SAMSO.

Iam solidum noua Luna quater reparauerit
 orbem,
 Condictamque meis tulerat sponsalibus horas
 Ingredior cum rursus iter, paulisper ab alto
 Aggere deflectens ad amœna vireta, Leonis
 Funus ubi nudâ lacerum tellure iacebat.
 Hæc examen Apum video crudelis in ore
 Mellificasse fera; sedem sibi legerat ales
 Nectaris hæc opifex, & cerea castra locarat,
 Vis ubi barbariesque prius regnare solebant.

Quis dulces exire fauos à Rege ferarum
 Credat? ab immiti speret quis mella Leone?
 Auguror & terris nunc aurea saecula redibunt,
 Atque iterum dura sudabunt balsama quercus;
 Aërij quando mellis vindemia fluxit
 Faucibus è medijs, rictuque Leonis aperto,
 Vnde fauum legi: pars cessit utrique parenti,
 Altera missa tibi est; & me pars tertia pauid.

Altrices mihi semper Apes saluete! Labori
 Astra precor faueant sic conspirantia vestro,
 Sic lacrymas Aurora suas dispense, in usus
 Sic pateant vestros liquidi commercia caeli;
 Perpetuam fundat messem sic diues odorum
 Hortus, & irrigui circum violaria fontes.
 Hoc quod agreste cano vobis, ne spernite
 carmen.

Vester ego Vates (Vatem nam me quoque
 dicunt

Pastores, quamuis timidè sim credulus illis)
 Semper ad astra feram diuini mellis honores;
 Semper A P V M pangam lepidò praconia versa.
 Ne tamen ignauo sit peruia cuique poëta;
 Dissimulata mihi sub Grippho Musa latebit.

Talia Samsouem meditantem Thammis, &
 omne
 Vicinum stupuit nemus. Hæc precor aura Fa-
 non I
 Deferat V R B A N O dextram reuerenter in
 aurem.

A D-

ADMODVM REVERENDI
 PATRI NOSTRO
 MVTIO VITELLESCO
 SOCIETATIS IESV
 PRÆPOSITO GENERALI

H *Æc mihi disparibus nuper tentis
 cicutis
 Carmina Thesbite, Pater, ex
 fronte serenâ,*

*Tot curas inter tantæque negotia molis,
 Commissos tibi dum Socios moderaris IEST
 Sic Israëlem Thesbites magnus habenis
 Continuit, Patria solers auriga quadrige:
 Sic animis adiit Superos fidentibus, audax
 Non rescindendas calo præscribere leges.*

ELIAS IDYLLION.

*Quà propè littoream spectat Carmelus Iopp
 Pumiceo latuisse specu perhibetur Elias;
 Has ubi submisso dedit olim poplite voces:
 O vos antè meo suspensa carmine nubes,
 Sat vetitos clauso tenuistis in athere nimbos,*

Et fonti pluuias interdixistis Achabo:

Nunc aperite sinus ; nunc surge procellifer
Eure,

Aëris en vitio moriens tibi supplicat herba.

Iam mea iam pluuiam deducite carmina
calo.

Tertius hic miseris September agrestibus exit,

Immodicis ex quo nemus omne caloribus, omnis

Aret ager. Languent Sabama vineta supina,

Rore nec assueto recreatur oliuifer Hermon,

Areaque elusas suspirat Ephratea messes.

Iam mea iam pluuiam deducite carmina
calo.

Non Achoritane cytisum, non gramina valles

Vlla ferunt : passim pecus interit ; ipsaque
nudos

Flumina destituunt in ripa margine pisces.

Omnis abest pridem riuus & fontibus humor.

Iam mea iam pluuiam deducite carmina
calo.

I nunc, funde preces Belo, peregrine sacerdos,

Si tempestiuos segeti det forsitan imbres.

Quid surdo canis ? ille tuâ nil voce mouetur.

Sed mihi qui castè colitur Deus, applicat
aurem,

Pectus & humanis gerit exorabile votis.

Iam mea iam pluuiam deducite carmina
calo.

Ecce mari nubes effert se parua. Bonum sit.

Ecce

Ecce alias alijs è partibus Eurus & Ausus
 Agglomerant, aliasque super conuoluit Ictus
 Noctem hiememque ferens. propior sonat
 procella.

Iam mea iam pluuiam deducite carmine
 celo.

Curre puer, Regi responsum perfer Achillem,
 Curru iungat equos, & iter voret ante, tu-
 mescens

Quàm subitis Cisson vetet auctibus. Aspice
 latis

Totus ut in terras descenderit imbribus aether,
 Versicolorque boni processerit ominus arcus.

Quot Samaritanis hic gaudia nuntiat hortis.

Quas in spes residem Chananitidos erigit vnum.

Pergite de glebâ, nubes, sitiente mereri,

Pergite fecundos inuergere largius imbres:

Nondum prata satis, nondum satis arua bi-
 berunt.

A N T O N I O
 D E M O N T M O R E N C Y
 A B B A T I S . A N D R E A E E T F I D E M I I
 F R A T R I S V O
 P A S T O R - B O N V S I D Y L L I O N .

A R G V M E N T V M .

Puerum Dauidem gregi suo præficit Parens
 IESSE. Sub DAVIDIS autem personâ VE-
 RVS ECCLESIAE PASTOR designatur.

L Anigeri qua cura gregis, qui cultus ha-
 bendo
 Sit pecori, Dauidem Pater erudiebat
 Iesse,

Dum puero mandaret oues. Tu sine Fidem I,
 Seu regis Andreae Germane libentiùs agnos,
 O ades; & si quid potes hac cessare sub umbrâ,
 Obediden audire inuet, cui plaudit Ephrata
 Et nemus & tali pulsatus carmine collis.

O puer alme tuis placeant, sine, fratribus
 vrbes:

Tu mihi pasce gregem. vocat hac te blanda
 venustas

Ruris, & irrigui gelidis in vallibus amnes.
 Sume pedum, tibi gratatur canis ecce magistro,
 Stant

Stant & oues circum, pueri nec poenitet illi,
 Nec te poeniteat pecoris puer auree; Patri
 Paut & ipsa gregem quondam formosa
 becca:

Ille grauem gestans humeris candentibus
 nam

Ad puteos ducebat oues, plenisque iubebat
 Sedula currentem potare canalibus undam.
 Incipe care puer placidas mulgere capellas,
 Lactea cerne tuis demittunt ubera palmis,
 Incipe care puer: teneri puerilibus agni
 Imperijs gaudentque regi, saliantque per
 bam

Latitiã implentes late balatibus agros.
 Dum cytisum lati per pinguia pascua carpens,
 Tu densas inter corylos laurove sub alta
 Disparibus magnum calamis imitabere Mops
 Qui gracilem primus labris admouit auenam.
 Et tua Legifero certabunt carmina vati,
 Quamuis ille senex, quamuis sis paruulus ipse.
 O felix nimum grex te pastore futurus!
 Si lupus insidijs, leo vi grassetur aperta;
 Nec puer insidias, nec vim curabis apertam,
 Certus ab articulis praedam extorquere leoni.
 Sed neque turpe tibi duces languentibus agni
 Supposuisse humerum, si quos procumbere cap
 Videris oblitos sera decedere nocti.

At si tentet oues scabies aut arida febris,
 Principijs vigil occurre; damnosa priusquam
 Per

Per reliquum serpent temerè contagia vulgus.
 Dulcibus idcirco flumijs quandoque lauabis
 Omne pecus; missusque secundo defluet amne
 Dux aries, donec ripas enadat in altas.

Indole matre puer tali! sic gloria surget
 Aqua tuo, sic par merces pretiumque labori.
 Vimineis quàm munda tibi quàm mollia qualis
 Vellera condentur, Tyrios potura rubores?
 Quàm largè fetura tuum supplebit ouile?
 Omne gemelliparis stabit tibi matribus agmen.

Qui Libani frondes, Libya numerarit arenas;
 Nouerit is Bethles quot ages in montibus agnos.
 Sed nec ager quamuis pateat Bethlemius ample,
 Teque tuumque gregem capiet. Pomœria profer
 Latius ô Superis puer acceptissime; funes
 Tere tibi longos, ut dum metabere campum
 Sufficiant septis: nec enim satis vllus alendo
 Limes erit pecori, sed succedentibus annis
 Extremum implebis solis utriusque cubile,
 Et quàm manè recens rubicundo surgit Eoò,
 Et quàm fessus aquas subit occubiturus Iberas.
 O quæ frigoribus medijs pendentur ab Arcto
 Pascua, discussis tibi iussa virere pruinis!
 Auster & ipse nouas reteget sub sidere Cancri
 Quæ non immodico valles vrantur ab aestu:
 Ethiopumque volent scatebris deserta rigari,
 Ut tua suppeditent vinos ad pocula fontes;
 Si mihi non vanus dedit hæc responsa Sacerdos.

BETHLE IDYLLION.

ARGUMENTVM.

Fortè grex IESSE ad declinandum æstum
cautiùs se admouerat antro BETHLEHEM.
cùm puer DAVID pastor oues submouit
longiùs à loco sacro, vaticinans olim
nasciturum CHRISTVM.

Æstus erat, medioque die grex languidus
umbras
Querebat gelido Bethleæ rupis in antro
Cùm David admonuit sic (fati conscius)
agnas:

Parcite oues propiùs sanctas accedere rupe,
Relligiosus inest qui vos hinc arceat horror:
Sicut ab ardenti reuerentia Numinis olim
Submouisse greges Mosis perhibetur Orebo.
Ter Veneranda mihi salue Bethlemia cauta,
Et specus; inuideat meritò cui Regia calis:
Linet enim calum Deus, hoc stabuletur
antro,

Suspendunt humili quod agrestes fornice topili
Usque ad eòne Deus sese demittit, ut astris
Præferat in nudâ durum sibi rupe cubile?
Ite precor celeres, onium properate magistri
Mollia diuinis substernere vellera membris:
Concubiâ vos nocte monent sine corpore Mentis
Æthe-

*Aetherea; vos ipse polus vocat: ocyus ite.
 Felices quos hoc Superi dignantur honore
 Pastores! hominum primi spectabitis ergo
 Pusio mortales quos heic Deus induet artus?
 Vos pia figetis caelestibus oscula plantis?
 Vos Pueri dabitur facili munuscula cultu,
 Mitia poma, nuces, spumantia cymbia lactis;
 Quae puer arridens, quamuis sint rustica,
 sumet?
 Non thus, non aloë, non illi gratius aurum
 Adueniet; procul Eoë quod ab Orbe, vocati
 Prodigijs, sistunt submisso poplite Reges.
 Quae tibi Virgo-parens mulcebunt gaudia
 pectus,
 Purpurei quando ponent diadema Tyranni
 Ante tuos Natiq̄ue pedes? hos excipe vultu
 Diua bono: tollant Puerum sine, Mater, in
 vlnas,
 Quamuis ille tuis pugnabit abesse papillis.
 Trade sacrum pignus: discent. Infante ma-
 gistro
 Fallaces contemnere opes, contemnere luxus.
 Fasne sibi posthac ducant dormire sub ostro,
 Nascenti cum sint Domino praesepia cuna?
 Excipiátne Deum nudus lapis, aula superbos
 Aurea mortales lani laqueata cupresso?
 Regibus incipiet paupertas sancta placere
 Numinis exemplo. Calo Deus abstinet, antra
 Ut colat, & vini nativos pumicis arcus.*

Pro foribus longo non excubat ordine miles,
 Nec vigil hac armis sepit cunabula lictor.
 Cur timet Herodes? quid ab hoc Infante
 uendum?

Cur necat insontes per Ephratea rura puellas
 Ab fuge Virgo-parens, pete littora tutam
 Cypri,

Eripe te cedi, sanguis meus, eripe Natum.
 Tempus erit, Solymo veniet cum victima matrem.
 Ite mea vos hinc, audax pecus, ite bidentem.

GALADITIDES
IDYLLION.

ARGUMENTVM.

Mos inter ISRAELITAS receptus, vt quot-
annis puellæ GALADITIDES filiam Ieph-
tæ per dies quatuor plangerent, huic Eclo-
gæ argumentum fecit.

I A H E L.

E *Vigila: quid stertis Hylax, dum parua
puella
Pascis oves tecum? quid si lupus irruat
agnis?*

*Sed venit ecce Thamar lepidi quid nescio por-
tans.*

*Vnde, aut quò Thamarilla? potè sne quiescere
paullum*

*Hic, ubi se molles substernunt graminis herba,
Et teres inuitat decedere palma calori?*

T H A M A R.

*Nil magis optarim. Quis te mea dulcis Tale
Intempestiuus labor hic tenet, otia quando
Quatuor hæ suadent festæ tibi ducere luces?*

I A H E L.

*Otia sunt alijs; numquã mihi. Namque nouerca
V 3 Imperat*

*Imperat iniustum, festâ quoque luce, labores,
Has ut agam (quod nō illi benè verterit) agam.*

T H A M A R.

*Infelix! hanc qua pompam non videris, ô qui
Iephtiadi ludos chorus instaurauimus omnis
Nympharum? qua vota pia persoluimus um-
brae?*

*O quale alternis cecinerunt carmen, Elisa,
Et Marie nostris famosa poëtria siluis?*

I A H E L.

*Tu memora, pompa leuiorem feceris huius
Iacturam, mihi si referes, qua videris ipsa.*

T H A M A R.

*Hoc ago, si meminisse queam. Latissima Maestiba
Est in conspectu vallis, quam scena coronat.
Desuper ilicibus densis, multa que cupresso.
Huc simul ad tumulum Iephtea Heroides
omnis*

*Turba puellarum quouis concurrimus anno.
Pars calathis violas & candida lilia plenis
Expediunt, cumulantque rosis halantibus or-
nam;*

*Pars pedibus plaudunt choreas; pars carmina
dicunt,*

*Et pastoralem dant in proscenia Musam.
Sunt quoque victrici sua premia, simplice textus
Vimine*

*Vimine reticulus, detrita pendulus ansâ,
 Garrula cancellis ubi clausa tenetur acanthis.
 Sorte prior certamen inuit, meditataque paulùm
 Cœpit Elisa suos liquido sic gutture cantus:
 Ecce Galadinis velox tulit Hora puellis
 Annua plangoris simulamina Virginis almæ
 Ad tumulum. Vos ô Nympha plorate sodales
 Iephtiadem, Nympha mecum vos iungite
 planctus.*

*Iephtias instituit fieri sibi talia: carmen
 Exequiale sibi cecinit moritura per altos
 Iephtias Hermonis lucos, vallesque profundas,
 Plangorisque sui voluit meminisse minores.
 Heu Virgo miseranda! tuæ quo vota parentis
 Quò recidunt? Heu infelix, te calibe, mater!
 Infelix mater magis, an miseranda puella?
 Et miseranda puella, infelix tu quoque mater,
 Vnica nubilibus cui filia deperit annis,
 Spes generis tanti. Tua nunc erit orba senectus.
 Heu! apium quoties aut brassica vilis in horto
 Intereunt, alium toties nascuntur in annum;
 Et succisa redit, seseque reseminat arbor:
 Tu decus Hebraidum Virgo, cui nulla tulerunt
 Sacla parem, primo calebs extingueris ævo,
 Et pariter tecum Iephta domus interit omnis.
 O dolor æternus! sæclis ô flenda futuris,
 Nec tamen Hebrais satis umquam fleta puella!
 Quantas ista bibent lacrymas tua busta quot-
 annis?*

Quanta puellarum nemus hoc lamenta videtur
 Non reor ad tumultum formosa plura Rachel
 Temporibus Bethle spectavit Ephratea prius
 Hec libasse tuo nos qualiacumque sepulchro
 Nunc sat erit; redeunte iterum lugeberis annis
 Finierat. Favor excepit motusque corona.

I A H E L.

Et me nescio quã dulcedine carmen Elise
 Mulsit; apum veluti lenes astate susurri,
 Aut salices inter crepitantis sibilus aura.
 Dic modo quæ contra Marie responderit illi
 Non equidem facilis, me iudice, palma factu-
 ra est.

T H A M A R.

Cespite de viridi surgens, philyraque reinventa,
 Hæc Marie tactis subiunxit carmina nervis
 Parcite lamentis sanctos offendere Manes:
 Mascula namque coli virtus Heroïdos odit
 Talibus officijs, & degeneri ululatu.
 Deuotam patriæ pro libertate puellam
 Cur gemitis? Quid tum si caelebs egit? & amplexus
 Indelibatos commendat gratia flores.
 » Casta placent Superis. Hac virginitate sancta
 Filia demeruit Iephtha sibi numen amicum,
 Isacidiisque. tibi, Virgo, debere fatemur
 Quod lupus à nostris Ammonius abstinet agnis
 Quod nec Idumæos metuant armenta leones.

A[ss]y-

Assyriá sive feras. hæc tu facis otia nobis.
Ergo redux formosa tuo Pax munere terris
Fundit opes pleno per rura virentia cornu,
Lacte fluunt fontes, Arnon tibi nectare currit,
Galgala melle natant, stillat Carmelus oliuo:
Saniris ipse tuos vertex nemorosus honores
Sentit, & ediscunt ipsa tua nomina cedri,
Ipsa sonant arbusta. Mihi saluete beati
Iephtiada Manes! & candida virginis umbra
O ades, & tua vise fauens pede festa secundo!
Hæc tibi de platano suspendimus ecce corollas,
Cuius id in laui legitur breue cortice carmen:
Hospes, Iephtiadi platanum venerare di-
catam.

Unguentis illam, liquidoque rigamus amomo
Multa tui memores, coluit quam Debbora
palman
Laudabunt alij: platanus tua, maxima semper
Dicetur nobis, & erit quoque maxima semper.
Hæc memini. Sed tempus ones te cogere septis:
Aspice, iam soluit fessis iuga bobus arator.
Et satis hæc referet tibi sæpe disertior Agle.

N V P T I Æ R V T I
IDYLLION.

A R G V M E N T V M.

Deducitur sponsa R V T H Moabitis ad domum B O S I, mariti futuri, à decem virginibus Ephrateis sponsam more prisco comitantibus. Non dissimilem parabolam habes Matth. 25. cap. vbi decem Virgines noctu cum lampadibus exierunt obviam Sponso & Sponsæ; & apertâ ianuâ, quæ paratæ erant, introierunt ad nuptias.

Extulerat celo incundos Hesperus ignes
Qui de sponsa suo connubia perficit ortus;
Cum simul innuptæ, Bethles è flore,
puellæ

Conuenere decem: Tyrio par omnibus ostro
Cultus, & in flauis hyacinthina ferta capillis:
Leua manus festâ spargebat compita fronde,
Altera sublato quatiebat pollice tedas.
Hoc ibat comitum genialis pompa paratu,
Ad nitidas Bosi dum sponsam duceret ades:
Interea tenerum, quo prospera fata precetur,
Coniugibus carmen sic est exorsa futuris:
Quæ bona Sors huc ex Arabum te pauper
campo

Elimela peregrina nurus concedere iussu?

Fortis

Fortunata nimis! quam præ popularibus unam
 Mille suis locuples Salmonis filius ambit;
 Quam facit Hebraidem non sanguis, at inclyta
 virtus.

Sicut adoptivam viridaria pingua myrtum
 Accipiunt, à littoreis qua transit arenis
 Divitis in domini rorantes fontibus hortos;
 Aut velut areolis infertur rasile buxum,
 Quod super inculti stetit antè cacumina montis:
 Sic merito iam nostra tuo censebere civis.

Non animi dotes, sed nec tibi corporis absunt;
 Forma bona est, tamen haud sequitur lascivia
 formam.

Testis Ephrata tuum deprædicat usque pu-
 dorem,

Et sublime vehit niveos ad sidera mores.

Quæ tua sit qualisque modestia, vidimus ipsa,
 Dum legeres spicas alieno nuper in arvo,
 Pauca loquens, oculos in humum deiecta ni-
 tentes.

Fortè superueniens Herus ut te vidit, amavit.

Ergo tui fient tabulis dotalibus agri,

Ergo tibi cedent tam pingua culta, legebas

In quibus exilem nobiscum pauper aristam?

Scilicet Isacidum Deus hæc tibi commoda fecit.

Boscè novas incide faces, suspende corollas

Postibus: ecce Deo tibi ducitur auspice coniux.

Talis ab extremo veniens Euphrate Rebecca

Isacios fausto tetigit pede sponsa penates:

Sic

Sic Lia, sic formosa Lia germana, Jacobi
 Fundauere domum numerosâ prole. nec illis
 Inferior dabit hæc hilari matrona marito
 Pignora pulchra, suam referent si pignus
 matrem.

Lanificas age linque colos & pensa Noëni,
 Jam noua proueniet tibi cura. Senilibus annis
 Disce manu cunas rosei versare nepotis:
 Namque nepos decimo nascetur mense, receptus
 Qui genibus dilata diu tibi gaudia portet,
 Incipiens auiam molli cognoscere risu:
 Ipsa crepundiolis dulcem mulcebis alumnus,
 Donec in optatos componat lumina somnos.

Talia solemni canerent dum more puella,
 Vestibuli patuere fores; introque recepta,
 Festinas thalamum circa duxere choreas.

SALOMO IDYLLION.

A R G V M E N T V M.

Hoc Idyllio laudatur & profanis aliorum
Eclogis præfertur sacrum SALOMONIS
Bucolicum Poëma, cui Titulus CANTI-
CVM CANTICORVM: quo, sub Pastora-
libus scenis, IMMORTALI DEO, morta-
lem nostram Naturam, atque aded ECCLE-
SIAM sibi despondenti, Epithalamium
cecinit.

Quod nemus, aut quæ vos habuerunt pa-
scua, Muse
Bucolica, molli Salomo dum lentus in
umbrâ

Pastoris caneret Sponsalia fausta Theandri?
Namque nec Alpei ripa, nec Menala vobis
Iniecere moram, nec opaci silua Lycei,
Tonſave tercentum Cæa dumeta iuencis.
Fama est vos Tegea natali rure relicto
Corripuisse gradum lucos Gabaonis ad altos:
Pulcher ubi Salomo calamos non passus inertes
Siluestrem tenui pangebatur arundine cantum,
Ante pedes illi vitula taurique iacebant,
Lanigeroque lupus pecori permixtus, & vrsæ,
Cum catulis docile pariter præbentibus aurem.
Venit & vpilio, robustus venit arator,

Venit

Venit Idumei lignator & accola saltus;
 Omnes, ad Solymi numeros, saliere Poeta.
 Aspiceres ipsas sua prodere gaudia pinus,
 Summaque coniferas motare cacumina caeli.
 Dum canit afflatus diuino numine Vates
 Connubium, caelo terras quod foedere iungit.
 Arcades usque sibi placeant, cantare peritis
 Arcades; at tantum cedunt Salomonis auro.
 Gracculus arguto quantum si certet olori.
 Multa Sionaeum commendat gratia cygnum,
 Seu trepidantis aquae riuos, seu mollia cantat.
 Prata, vel halantes depingit floribus hortos:
 In medijs ubi Sponsa rosis sibi nacta cubile
 Oscula sollicitat teneri, sed casta, Theandri;
 Quae licet & placitis indulget amoribus.

quos

Principio dulces habet, experietur amarus
 In viduis ab amante thoris deserta Theandri.
 Quos non est animo, non corpore passa doloris,
 Erronem per cuncta suum dum rura requirit.
 Ah virgo infelix te saxa per inuia durus
 Raptat Amor, donec fessos sopor obruat artus.
 Sed bene, sopita quod Amans superaduenit
 altam.

Virginis & miserans prohibet turbare quietem
 Vos o per capreas Solymitides, oro, puella.
 Mos quibus est humero pharetram gestare
 comanti,
 Sectarique lenis vestigia flammae ceruae;

Ne

*Ne clamore feras in retia vestra prematis,
 Néve quiescentem somno fraudetis Amicam:
 Dormiat, & donec volet ipsa sopore fruatur.
 Sic etiam sopita mihi placet. Vnicus iste
 Lactea neglectim qui pendet in vbera cirrus,
 Cor mihi surripuit. & quid non cetera possint?
 Me sibi sexdecies optarunt sepè puellæ;
 Sola tamen Sulamitis habet. Sic Astra latere
 Cuncta iubet, simul ac oriens Aurora resulsi;
 Cedaris in saltu sic palma, cupressus in horto,
 Eminent in Pharijs equa sic Phœnissa quadrigis.*

*O varias in amore vices! amat ecce vicissim
 Ecce Theander amat. Nūc expergiscere Virgo:
 Te, tuus ille, vocat. Pariter rus ibitis unâ;
 Et noua visetis Sabamæ vineta supina.*

*Num gemmas ibi palmes agat rescire iuuabit,
 Punica num passim se floribus induat arbor.
 Hinc ad aromaticos Libani transibitis hortos,
 Tondeat areolas ut olentis Sponsus amomi,
 Assyriumque metat calamum, casiamque, cro-
 cumque;*

*Addet Orontea lacrymas super omnia myrrha,
 Undique conquirens dignū Sulamitide munus.*

*Pulchra quidem sunt hæc à pulchro dona
 Theandro,*

*His tamen est quanto donis pretiosior ipse?
 Candidior totus niuibus, folioque ligustri;
 Hunc nisi candorem confini diluat ostro,
 Mala coloratis rubicundior utraque pomis*

Pinxit

Pinxit in aprico quæ Sol pendentia ramo,
 Ut nitet intonsis illi caput omne capillis,
 Qualis oliuarum flauescit frondibus Heri
 Ut gingiua pares seruat, candore niuali,
 Et retegat pulchro digestos ordine dentes,
 Perspicuus soluat si labra decentia risus?
 Hac fluit eloquium vel melle suauius ipso.
 Quid digitos, tornoque manus radente politas,
 Quid memorẽ Parias referẽtia crura columnarum
 Est alius qui colla magis miratur eburna,
 Prædicat hic oculos: ego cerea brachia laudo,
 Et mihi par cedris aut latior esse videtur
 Hic habitus teres, hæc species procera Theandri
 Vertice sic toto medijs in millibus extat.
 Denique quidquid agat rerum, quidquid
 loquatur,
 Illecebris scatet omnis, & omnẽ spirat amorum.
 Hunc sortita virum fortunatissima Virgo,
 Ne qua caue tibi vis, ne quis dolus auferat
 umquam.
 Hic erit ambabus gestandus semper in vlnis,
 Fascis ut apprimitur fragrantis ad vbera
 myrrhæ:
 Hic tibi seruandus Cypriã vigilantius vna,
 Qualis in Engaddi mitescit vertice collis.
 Omnia Davidides Salomo quæ iactat fidi
 Montibus, agresti dignatus ludere versu:
 Moxque repercussa valles & concava, celo
 Demissos cantus supera ad conuexa remittunt.

IOB IDYLLION.
 PHILIPPO
 COMITI DE GOMICOVRT
 GVBERNATORI
 BETHVNIENSI
 CONSOBRINO MEO
 SALVTEM.

His ego patientissimi virorum carminibus solatus sum luctum, tibi mihi que communem; quem mors nupera ROBECAE PRINCIPIS germani mei utriusque attulerat. Lege, si placet, & faue.

N *Vlla, PHILIPPE, meo medicina
 reperta dolori
 Aptior, Huffsita quam vatis nobile
 carmen.*

*Non aloës pretiosus onyx certauerit illi,
 Non Ierichuntinis stillantia balsama virgis.
 Diuini nam mella fluunt pastoris ab ore,
 Dum canit hec tristes pellunt que carmina
 curas.*

X

Quis,

Quis, pueri, vos huius amor, qua tanta cupi
 Lucis habet? ritu fugit illa volatilis umbra;
 Aut velut in pratis primo flos ortus Eoò
 Antè cadit, surgat quàm roscidus aut
 Vesper.

Vsque ad eòne placet brevis hæc vsura diei?
 Pluris abortiuum duco. non ille malorum,
 Vita quibus scatet infelix, examina vidit.
 Ve mihi! cur hausi vitales luminis auras?
 Cur genibus sum susceptus? cur vbera suxi?
 Nonne mori satius fuerat? nunc altus habere
 Me sopor, æternâ tegerer nunc lumina nocte.
 Heu quot in ærumnas seruor? qui nuper ha
 bebar

Inter Idumeos fortunatissimus omnes,
 Dives opum, pecorisque; fimo nunc agri
 inopsque

Incubo. non mecum veteres mansere sodales
 Fortunâ mutante fidem. non uxor adhaesit
 Ipsa, meos aliquâ saltem miserata dolores.
 Vndique destituor. Spes tu mihi rebus in artibus
 Sola super, quem das finem, Deus alme, la
 borum?

Non ita calcatis fessus vindemitor uuis,
 Non sic impatiens aspirat ad otia messor;
 Ut pigros queror ire dies & tempora, donec
 Me tuus immiti furor increpat vsque flagellus
 Quando erit optatâ fruar ut post fata quietus,
 Membraque non ulli posthac obnoxia morbo
 induat?

*Induar? illa manet cineres spes una sepultos.
 Quis det ut in tiliæ molli mea carmina libro,
 Aut ut Ophireo potiùs scribantur in ære?
 I puer; hæc cedri tabulis oracula manda.
 Credo quòd è celo mihi sit natalis origo,
 In calum reditura: simul dabit ænea signum
 Buccina, supremusq̃ue dies illuxerit Orbi;
 Tunc ego de tumuli rediniuus puluere surgam,
 Obducetq̃ue meos pellis, velut antè, lacertos:
 Accipiter veterem reparat quo more senectam,
 Exnuisq̃ue nouus positis plumescit, & alas
 Exploraturus madidos se librat ad Austros.
 Ipse Deum clarâ præsens in luce videbo
 His oculis. Sedet hæc altè fiducia menti;
 Hac ego spe gelidam didici contemnere mortem.*

SOMNIVM IDYLLION

A R G V M E N T V M.

Dum pasceret gregem vnà cum fratribus fuit
 IOSEPH adhuc puer, plus ceteris à patre di-
 lectus; visum sibi somnium candidè & sim-
 pliciter retulit. Quæ causa maioris odij se-
 minarium fuit apud fratres inuidos. Hæc
 Ecloga, Theocriteo est & tenui caractere.

R V B E N.

M *Arè nouo, nobis nouus hic quoque sit
 labor agnas*
*Impressis signare notis, & inuere
 tonso*

*Nomina nostra gregi. Paruus mihi discit
 Ioseph,
 Depulsos à lacte recens, inscribere fetus.*

D A N.

*Huic manda, si quid curatum nauiter optas.
 Cernis ut in musco iaceat, securus ouilis?
 Vespere quid faciet, cessat si manè remissus?*

I O S E P H.

*Parcius ista tuo, frater, tamen obijce fratri
 Si nescis, animo non me finit esse remisso
 Cura grauis. Numquàmne tibi dant somnia
 curam?*

DAN.

D A N.

*Ne mihi dent, caueo. Tu desidiosus in umbrâ
Somnia vana foues. Ego sedulus otia vito.*

I O S E P H.

*Non ego (quod reris) sequor otia : sed mihi
presens*

*Heret adhuc vigili semperque recurſat imago
Quæ fuit in ſomnis immiſſa. Quis obtulit illam,
An ſopor, an certè Superi? dum ſingula narro,
Vos animis (res eſt non parua) reponite veſtris.*

*Panè ſub Auroram dubiaque crepuſcula
noctis,*

Cùm minùs aſtringunt leniores lumina ſomni;

Nos ego biſſenos vidi per ſomnia fratres

Triticea curuam ſegeti ſupponere falcem.

Omnibus abiecta tunica: pat omnibus ardor

(Tamquam ſuſceptum nobis mercede diurnâ

Eſſet opus) ferro denſos proſternere culmos.

Campus erat, plenoque ſeges latiffima campo.

*Ut meminiffe iuuat? quis erat mihi ludus,
aceruos*

Stringere demeſſi per lata noualia farris?

Sed noua ſubiecit res prodigioſa ſtuporem.

Namque meus reliquos inter conſurgere merges

Viſus, & huic cultum veſtri deſerre manipuli

Humano velut ingenio. Sic corpore proni

Numen adoramus ſacram reuerenter ad aram.

X 3

Indole

Indole regali merges meus ire sub auras
 Gaudebat, caloque caput sublime ferebat,
 Cum mea deficiens abruptit gaudia somnus,
 Heu fugitiua nimis, volucrique simillima sum.
 Tu, Deus, hac auspex insomnia porro secunda.

D A N.

Anne erit, in fratres, puer ignauissime, regnum
 Ut teneas? sceptrone pedum mutabis eburno?
 Hoccine fallacis spondent mendacia somni?
 His adhibes, malesane, fidem? Quid vise
 iuuabunt,
 Aurea si quando miser inter somnia fias?
 En quò te pepulit patris indulgentia! fecit
 Hos animos toga versicolor, croceique cothurni.
 Hinc tibi regnandi venit, peruerse, cupido.

I O S E P H.

Quisquis ero, fortuna tibi mea seruiet omnis.
 Nunc, olim, quodcumque dabunt hac somnia
 fausti,
 Id fieri commune mihi cum fratribus opto.

D A N.

Ista tua potiùs nutritici somnia narra,
 Vespere fabellis captet si fortè soporem.

PAX

P A X I D Y L L I O N.

A R G V M E N T V M.

Apud Byblum peractâ vindemiâ, Virgines
Hebrææ ducunt choros de more, & can-
tu celebrant PACEM quâ fruebantur tem-
poribus IOSIÆ Regis; in cuius etiam lau-
des excurrunt.

Q Vâ Bybli vineta iugis latissima sur-
gunt
Hebraides olim choreâ duxere puella,

Puniceis omnes eninctæ crura cothurnis:

E quibus agrestes inflare perita cicutas

Debbora grandævi neptis sic cœpit Onia.

Linquite iam, Socia, calathos, quibus antè
tulistis

Calcandam prælis musto spumantibus vuam.

Linquite iam calathos. Acta est vindemia vobis.

Sumite palmitibus redimitos sumite thyrsos.

Sic pater Jâpeti, incunda consitor vna,

Instituit festis thyaſos vestire corymbis,

Pampineisq̄ue leues inducere frondibus hastas.

Sumite palmitibus redimitos sumite thyrsos.

Ipse senex agili docuit sola tundere plantâ;

Repperit ipse choros, salijt quoque primus in
illis,

Numine placato donis, & Pace redemptâ.

X 4

Sumite

Sumite palmitibus redimitos sumite thyrsos.
 Nempe chori sunt Pacis opus. Celeberrimos
 nores

Pacis: ego Paci praecentrix ordiar hymnum
 Nec reor alternis vos respondere pigebit.
 Sumite palmitibus redimitos sumite thyrsos.
 O bona Pax! opifex rosea formosa corona,
 Palmitis inuentrix, olea mitissima custos;
 Nomine siue voles alio quocumque vocari.
 Sumite palmitibus redimitos sumite thyrsos.
 Ad Nomadas Bellum procul hinc eat. Au-
 rea nobis

Pax ades. Armorum non sit laus ulla,
 usus;

Aut si quis fuerit, solos seruetur in apros.
 Sumite palmitibus redimitos sumite thyrsos.
 In galeis posthac distendat aranea telam,
 Et caua scuta virum pueris cunabula fiant,
 Inque laboriferos abeat lorica ligones.
 Sumite palmitibus redimitos sumite thyrsos.
 Rus colito, Nabothe, tuum. pone ordine vitas;
 Inde suo carpes speratos tempore fructus:
 Nec tua vastabit peregrinus pradia miles.
 Sumite palmitibus redimitos sumite thyrsos.
 Agricolis pleno redijt iam Copia cornu;
 Ampla nec immensas capiunt satis horrea
 messes:
 Uberibusque boues gravidis mulctralia vin-
 cunt.

Sumite

Sumite palmitibus redimitos sumite thyrsos.

Scilicet hæc nobis IOSIAS otia fecit

Purpureas primâ signans lanugine malas,

A tenero Superis puer acceptissimus ungui.

Sumite palmitibus redimitos sumite thyrsos.

Sextus ab undecimo vix illum ceperat annus

Cùm Solymâ ritus proscripsit ab Æde pro-
fanos,

Et patrijs veteres aris renocavit honores.

Sumite palmitibus redimitos sumite thyrsos.

Ergo prius falsa dulcescent æquoris unda,

Byblina vel blandum mutabunt vina sapo-
rem,

Quàm nostro illius labatur pectore nomen.

Ponite (nox celo venit humida) ponite thyrsos.

THIRANTHROPIA
IDYLLION.

ARGUMENTVM.

Videns DANIEL Propheta iuxta ripam Euphratis NABUCHODONOSOREM Chaldaeorum Regem inter boues pascentem communes cum ijs herbas; hoc Pastoralis carmine eius deflet infortunium, spondetque deinceps, expletis septem ærumnarum annis, omnia meliora.

Ex cap. 4. Danielis.

R *Vra meis semper placeant ante omnia
Musis;
Semper amem silvas: & amarunt haec
quoque Reges,
Regius & sanguis Daniel. ô qui modo lucis
Inferat Assyrijs! ô qui me sistat ad amnem
Precipiti Chaldea secat qui pascua cursu!
Fusus ubi in molli Daniel ad flumina musco,
Armentum cum fortè inter regale videret
Armenti dominum pasci communibus herbis;
Hos dedit ex imo suspirans pectore questus:
In bouis indignam visum transisse figuram
Luxerunt dominum Babylonides inde puel-*
la,

Hinc

*Hinc iuuenum chorus. Ecquis enim non fleuit
acerba*

Fata vicesque tuas, infelicissime rerum?

Te veteres etiam palme, torrentibus undis

Quas rigat Euphrates, etiam fleuere myrica;

Nubiferi vertex etiam te fleuit fmai,

Te rigida Tauri silices, te Caspia claustra,

Cum falsis primum impleres mugitibus agros,

Infelix! cum cervici inga dura timeres.

Quis te mutauit tantus Deus? ullane ludos

Fortuna similes patrum vetus audiit etas?

*Hoc tamen ante malum memini predicere
missa*

Somnia de caelo, nisi mens tibi ceca fuisset.

Hinc adeo generis magnorum oblitus auorum,

More fera, solis quadrupes in montibus erras,

Et gemina in leui fangis tibi cornua fronte.

*Heu miserande Nini pronepos! non murice
vestis*

Tincta, Semiramiâ nec acu variata, cubile

Iam tibi consternit: sed sub Ioue degis aperto,

Membra super nudis sed proijcis hispida saxis,

Quo te cumque loco nox interceperit atra,

Ah vespertinus ne te lupus, ah leo ne te

Excipiat (stabulatur enim leo plurimus istis

*Saltibus) ah! moneo procul ah fuge lustra
ferarum!*

*Quin ades huc potius. carpes hic plena se-
cundum*

Flumina

Flumina Luciferi primo cum sidere gramen,
Colludit viridi dum ros argenteus herba.

Mox ubi quarta sitim collegerit hora diei,
Ad gelidos ego te latices, ad pocula ducam.

Inde sub ilicibus nigris, in valle reductâ,
Floribus effultus frigus captabis opacum.

Ipsè tibi intereâ meditabor arundine carmen,
Si quâ fortè tuum valeam mulcere furorem.

Ah Daniel, Daniel, surdo canis! in nemus ille
Emicat, abrumpens medio tua verba boatu.

Mène fugis? per ego & salebras, & confraga
silua

Te sequar, & caro capiti comes usque manebit.
Stat mihi velle pati tecum non antè soporem.

His oculis tribuam, prius aut ieiunia solvam,
Quàm Deus, humanis solitus mitescere panis,

Propietate meâ posthac tibi fiat amicus.

Audior? an qui amant fingunt sibi prospera?
certè

Audior. en dextram Deus en mihi personat
aurem,

En monet, in melius mutatâ sorte locandum.

Te veteri rursus solio: septennia postquam

Integra transferint, postquam pernôris, in
ipsos

Esse Deum qui ius exerceat acre Tyranno.

Signa quid obseruas Chaldaee? quid aspicias
ortus

Astrorum? nihil ista dabunt, quae consulis, astra
Scire

Scire futurorum, sibi quæ Deus abdita seruat.
Et mihi fatorum, cum vult, tabularia pandit.

Hinc, pueri, vobis oracula fausta reporto.

Ergo alacres silvas pridem desueta voluptas
Iam teneat, silvæ domino gaudete recepto.

Mens illi redit, & maiestas pristina vultus.

De boue nil superest. sed adhuc tamen edere
prima

Verba timet, ne mugitus pro voce sequatur.

Plura locuturum properavit cingere Vatens

Ilicis agresti pastorum turba coronâ,

Et rigidam iussit violis mollescere quercum.

VULPES IDYLLION.

ARGUMENTVM.

Cant. Cāt.
cap. 2.

Capite nobis vulpes paruulas, quæ demoluntur vineas.

Duo vindemiatores, Naboth & Zebul, in suburbano Iesrahelis agro, de capiendis & extinguendis vulpibus quæ vineam demoliebantur, ineunt consilium. Per Vineam, ECCLESIA CHRISTI; per Vulpem HÆRESIS representatur.

ZEBVL.

T*V simili mentitus aues, Naboth, furro,
Credula suspendis viscatis agmina
ramis:*

Sector ego canibus visa vestigia vulpis.

NABOTH.

*Zebule, ter denas hoc cepi manè volucres,
Quæ rapuere meis mites è vitibus vnas.
Aucupium tabulâ nunc digero: primus opimis
Enitet alitibus, stat macris ultimus ordo,
Vt minus offendat macies subiuncta sagina.
Ista seni referam sub cœnam munera nostro.*

ZEBVL.

*Damna tuis tulerit ficedula fortè racemis;
Sed longè graniora mea vulpecula viti.*

Frigora

*Frigora non tantum matutinaeque pruina
 Palmitibus, quantum dentis nocet illa veneno.
 Heic ubi provenit talis mihi saepius vna,
 Qualis ad Hebronis natale gigantibus aruum
 Exploratori fuit olim visa Calebo,
 Nunc lego corroso turpem de palmitibus botrum.*

N A B O T H.

*Et mihi non unâ nocuit vulpecula fraude:
 Nil prohibent sepes, pictis quin irruat vuis.
 Quam benè præda tibi cadet! at quibus oppri-
 mis illam
 Artibus, heic inter filices mihi, Zebolè, narra.
 Interea maculis ego texam retia raris,
 Quae vespertinam fluitent nebuloſa sub horam,
 Turdorum celeres interceptura volatus.*

Z E B V L.

*Cui non calliditas est cognita vulpis? hirundo
 Non fugit instantem vigilantius aduena bru-
 mam,
 Quam versuta sibi structos vulpecula casses.
 Si quando tamen in laqueos incautior illa
 Incidit, & duplici sentit se fune teneri,
 Tunc meminit captiva sui; pedicasque re-
 fringens
 Dentibus, implicitos absoluit nexibus artus.
 Unde dolis hanc credo feram vix posse pre-
 hendi.*

N A-

N A B O T H.

*At, vulpinandum vulpes aduersus, & aru
Audieram variâ fallendam sapiens artem.*

Z E B V L.

*Audieras; vulgoque ferunt: & me quoque
Nasson,*

*Nasson Idumaei conterminus accola saltus,
Ungere lina fimo docuit; ne funis odorem
Callida percipiat pecus, & declinet ab ipsis
Decipulis. Ego non aliter Samsona putarim
Rure Palaestino vulpes cepisse trecentas.
Has alius pernae tractas nidore suilla
Post dumeta latens inopino conficit arcu.
Est qui precipites scrobibus det cespite tectis.
Mille alias usus venandi repperit artes.
Sed mihi non aequè placet ars, ut odora ca-
num vis
Per iuga dum versat trepidam Gabaonia
vulpem.*

N A B O T H.

*Non huic vlla, reor, venatio Zebole praestat:
Sed multâ catuli curâ sunt antè docendi
Vestigare feram, fortiq̃ue laceffere morsu.*

Z E B V L.

*Est quoddam canis acre genus; ut corpore
paruum,*

Sic

*Sic animis ingens & robore: subniger illi
 Est color, os simum, pendens prolixius auris;
 Hirsutis duo sub cilijs caua lumina, dentes
 Conferti rabidiq̄ue, brevis pes, longior unguis:
 Indole tam docili, per agros ut sponte feratur
 Deprendat profugæ si quæ vestigia vulpis.
 Mille per anfractus dextrâ lenâque vagatur,
 It, redit, explorat prono loca singula naso;
 Inq̄ue cani penetrat perfossa cubilia montis,
 Feta quibus sese latebris amat abdere vulpes.
 Hæc simul ac illi notas odor attulit auras,
 Letitiâ fremit; & saltu se librat in hostem
 Par iaculo, cacasq̄ue domos latratibus implet.
 Turba canum respondet: abit baubatus ad
 astra.*

*Non ita me blandis mulcet philomela querelis,
 Ut iuuat hic, Nabothe, canum gannitus; acutos
 Ipsa sonos reddit nemorum vocalis imago,
 Siluaq̄ue venantum reboat clamoribus omnis,
 I Theron, i Carilax, i Celanor; euge Me-
 lampe,*

*Nostra fera est, iam nostra fera est. Iam capta
 tenetur.*

*Omnis io captâ gaude vicinia prædâ.
 Tu venatori, de more, colona repone
 Oua. Tue perijt pestis vulpecula cortis.*

N A B O T H.

Quas ego pro tali reddam tibi carmine grates,

Y

Ant

*Aut qua dona feram? geminos, en sume, et
nistros*

Zebote, collectam condas ubi molliter uan

E P I L O G V S.

*Vulpis adumbratam sub imagine lusimus ipsa
Heresin, extremum bello dum Caesar ad Albin
Fulminat, hanc certus terris exscindere pe-
stem.*

*Forstian assurgent olim grauiore cothurno,
Et mea Cesareas equabunt carmina lauros.*

NILVS IDYLLION.

A R G V M E N T V M .

Thermvtis, filia Pharaonis, ad Nili crepidinem ludibunda cum puellis suis deambulans, innantem flumini fiscellam iuncea ripæ admotam excipit, aperit; in eâ expositum (crudeli Regis edicto) puellum Hebræum reperit, miserata tolli iubet, Moysen vocat.

S *At virides lusi tecum, mea fistula, siluas:
Flumina nunc cantare libet. præconia
Nilo*

*Carmines sunt facienda. Neget quis carmina
Nilo,*

Qui calamos Musis, qui donat habere papyrum?

*Laudabunt alij, sua quòd cunabula celo
Debeat ignotis veniens hic fontibus amnis;
Quòd Meroen Blemysque riget, Libycosque
nonales*

Findat, & Ægyptum nigrâ fecundet arenâ:

Plus ego me Nilo fateor debere, quòd olim

Extulerit placido seruatum gurgite Mosem.

Incluta seruato dicamus flumina Mose.

Tertia iam solida fuerat pars acta dièi,

Et Sol maiores decliuis fecerat umbras;

Y 2

Cum

Cum thalamo digressa suo Thermutis ad oras
 Se fluij lotura tulit. Latus ilicet illi
 Bis septem cinxere pares atate puella:
 Quales è pastu ninei referuntur olores
 Ad vitreas Iordanis aquas, & longa canoros
 Dant per colla modos. Latè sacer assonat
 amnis.

Pompa puellarum Thermutim talis obibat.
 Ipsa chori princeps spatiata crepidine ripæ
 Præterlabentis nullo propè murmure Nili
 Despectat pigro dubios in flumine cursus.
 Dumque videt pictos vltro citroque phaselos
 Occursare sibi, quisnam fluat amne secundo
 Ambigit, aduersis aut quisnam nauiget undis.
 Lumina sic fallit tacitarum lapsus aquarum,
 Credat legitimos vt segnius ire meatus.
 Huc illuc oculos Nymphæ per cuncta ferenti,
 Fluminis in medio fiscella apparuit alueo,
 Mobilibus scirpis & læui texta papyro:
 Hanc iubet ad ripam missos aduertere nautas.
 Iussa citi faciunt. Studio Regina videndi
 Ocyus oblatam resupinis excipit vlnis:
 Nève manus niueas inducta bitumine foedet
 Arca, cauent famula substratis molliter
 herbis;

Sic oneri timida subeunt: audacior vna
 Vincla picata secant digitis, cistamque recludit.
 Ecce latens sese vagitu prodidit infans,
 Aureolo talos à vertice pulcher ad imos.

Qualis

Qualis Amor pingi tabulâ solet. Utraque mala
 Suauè rubet, guttis aspersa recenter ab amne.
 Stare cacuminibus florum sic manè pruinas
 Aspicimus, teretesque rosis colludere gemmas.
 Detergit pueri Thermutis ab ore madorem.
 Quod potuit, dulci mouet ille labellula risu,
 (Officium sensisse putes) & tendit eburnos
 Simplex blanditijs in regia colla lacertos,
 Utque suam niçtans inuitat ad oscula matrem.
 Mota (volente Deo) Nympha est, mentemque
 benignam

Accipit in puerum, lacrymisque ita fatur
 abortis:

Heu puer infelix, ipso moriturus in ortu!
 Viuere dignus eras, nisi lex tibi dura noceret.
 Sed mihi cur nimium lex in te dura videtur?
 Est quoque dura nimis. Pereas, viuâsne, quid
 ad me?

Vive tamen. Sancti cui fluminis vnda pepercit,
 Cur ego non parcam? Quid? siccine iussa
 parentis

Despicias, Thermuti, reus seruetur ut infans?
 Vnde sed iste reus? scelus hæc ætatula nescit.
 Somnia porro patrem terrent; at somnia nullum
 Pondus habent. Potior mihi sit sententia Nili,
 Qui puerum noxâ miserans absoluit ab omni,
 Et sibi depositum nostras porrexit in vlnas.
 Num dabo precipitem rursus fluminalibus vn-
 dis,

Obijciámve feris crocodili dentibus escam?
 Dî meliora! Dea sed dicitur Isidis unus
 Nescio quis mystes predicere, magna Canopi
 Rebus ab Hebræo portendi damna puello.
 Scilicet in nigrum puer hic quandoque cruorem
 Carminibus vertet septemplicis ostia Nili?
 Et dabit immundo ranas pro piscibus amni?
 Hâsne timet totâ Rex cum Mareotide cunâ?
 Quin (quod ego potius reor) hæc infantis in ortu
 Indolis eximia species, hæc gratia vultus,
 Sæcla Paratonijs promittunt aurea regnis.
 Et certè fortuna mihi non obtulit illum;
 Consilio res gesta Dei est. Stat tollere nobis.
 Audijt ut Marie (nam post carectâ late-
 tebat.)
 Mène iubes, inquit, nutricem sistere? Siste
 Ocyûs, accelera, Regina subintulit: ambas
 Præmia digna manent. At tu, formosule,
 posthac
 Noster eris; & aquis subducte vocaberis
 Moses.

TOBIAS IDYLLION.

A R G V M E N T V M.

Angelus RAPHAEL ad ripam Tigris fluij
puerum TOBIAM timore consternatum, &
sibi à carniuro pisce malè metuentem
hortatur vt piscem exenteret, fel & iecur
ad medicamenta seponat.

C *Uter ubi? cultro piscem fode. Cetera
mergis*
Extá dato: tantùm iecur & fel conde
canistro.

*Namque valent medicos ea, plus quàm credis,
ad vsus.*

*Fortunate nimis quot te puer inde manebunt,
Commoda? sed quâ sint ratione paranda, docebo.*

*I Tobia, medicas i me ductore per artes.
Sara tibi dabitur. Debent hæc pharmaca Sa-
ram.*

*Hanc pridem petiere proci sibi iungere septem,
At septem periere proci, quos improbus omnes
Sustulit Asmodes, fatoque extinxit acerbo.*

*I Tobia, medicas i me ductore per artes.
Iuris in hos aliquid demon sibi sumpserat hircos,
Ambierant turpi castam qui mente puellam:
Tu patribus puer orte bonis, tu sanguis Abra-
mi,*

Consilij Sarae thalamos melioribus opta.

*I Tobia, medicas i me ductore per artes,
Dum tibi legitimo tradetur foedere coniux,
Nocte Deum primâ supplex in vota vocato:
Carboneſque adole vinos, & sulphura pura.*

*I Tobia, medicas i me ductore per artes.
Ter prunis superimpones à pisce reuulsum
Donec eat iecur in cineres. His demona sacris
Aggredere: ille licet Superos & carmina tem-
nat,*

Terga tamen solo vertet nidore fugatus.

*I Tobia, medicas i me ductore per artes.
Collige sopito si quid superabit ab igne;
Elatosque foras cineres da pellere ventis,
Pellere da ventis: & dic, A smodea pello.*

*I Tobia, medicas i me ductore per artes.
Néve parum possint haec pharmaca, tunc ego
carmen*

*Auxiliare canam; quod demona, compedis
instar,*

*Alliget, & vinctum sitienti damnet arenâ,
Quâ vetus est altis Thebe tumultata ruinis.*

*I Tobia, medicas i me ductore per artes.
Quanta vides ex hoc miracula pisce sequantur,
Vnde tibi, puer, exitium mortemque timebas:
His potiora dabo, quando Deus annuit auspex.*

*I Tobia, medicas i me ductore per artes.
Hoc si felle litos oculorum ter seris orbis,
Restitues pulsâ cacis albugine lucem.*

Inde

Inde tuo facies collyria certa parenti.

*I Tobia, medicas i me ductore per artes.
Ex oculis si sponte fluet membrana ; bonum
sit:*

*Hanc lege. Mox viuo pupillâ flumine lotâ
Aspiciet rursus genitor spirabile lumen
Ætheris, & vitulo faciet pro luce receptâ.*

*I Tobia, medicas i me ductore per artes.
Gratatum veniet senior Nabathaus utrique;
Præque rei nouitate stupens, Puer optime,
dicet*

Quis medicâ tam solertem te fecit in arte?

DAVID GIGANTICIDA
IDYLLION.

ARGUMENTVM.

Flavius Iosephus hoc Epinicium alternis cantatum fuisse tradit; ut nupta mulieres praeferrent, succinerent virgines.

Cæso GOLIATH, obuiam prodeuntes SAULI, & DAVIDI victori hinc nuptæ mulieres, inde virgines Hebrææ, canunt Epinicium.

VIRGINES.

Pompa venit: pompa matrum chorus obuius exit.

*Tympana iam manibus, iam sistra loquacia sumunt;
Iam canere incipiunt, & respondere iubemur.
Alternis quoniam vult hæc Victoria dici.*

NVPTÆ.

*Hunc purum sine nube diem, Sol alme, reducis
Isacidis, sudiq̄ue renident cærulea cali.
Scilicet arridet nitor ætheris ille Saüli,
Dum remeat patrias palmis insignis ad arces.
Nos decet insignem palmis celebrare Saülem:
Mille Saül, patriæ Servator, sustulit hostes.*

VIRGINES.

*Hoc melius viret herba die, pratumque puellis
Sufficit*

*Sufficit vberius violas in ferta, crocumque,
Parthenicemque: legi florum cupit obuia messis:
Nempe suo properant Dauidi rura coronam;
Huic quoque Victori nos carmina lata ca-
namus.*

Mille Saül, decies sed David mille peremit.

N V P T Æ.

*Testis Asecanâ terebinthus consita valle
Quantus in arma Saül rueret, quo turbine tela
Nuper in Allophylos curru torqueret ab alto;
Puniceis galeam cristis indutus, & auro
Loricam, auratis & fulgida cingula bullis.
Mille Saül, patria Servator, sustulit hostes.*

V I R G I N E S.

*Testis Asecanis Torrens qui vallibus errat,
Flauus ut hinc David collectos quinque lapillos
Miserit in peram. Moturus bella giganti,
Esse satis fundam sibi duxit. Ab ethere tanta
Nimirum puero fiducia venit inermi.
Mille Saül, decies sed David mille peremit.*

N V P T Æ.

*Quot peditum cuneos, equitum quot miserat
alas
Gaza potens? in nos Chananitis denique tota
Contulerat iunctas iniusto fœdere vires.
Has tamen, ut messor flauentes sternit aristas,
Diruit*

*Diruit ense Saül; sparsitque volucris escam,
Mille Saül, patriæ Servator, sustulit hostes.*

V I R G I N E S.

*Quid, quòd ab Enachiâ Titanum stirpe pro-
fectus*

*Par Libano Goliath monti, Dux agmen agebat,
Ipse Palaëstinis vnus magni agminis instar?
Hunc, velut aëriam resupinat turbo cupressum,
Exanimem mediâ David porrexit arenâ.
Mille Saül, decies sed David mille peremit.*

N V P T Æ.

*Arboribus gestanda Saül suffixit opima
Denictis spolia Allophylis. Sublimia ramos
Æsculeos curuant ingenti mole trophæa:
Tota Palaëstinis Ephronia silua superbit
Exuuijs, Macedaëque nemus Victoria vestit.
Mille Saül, patriæ Servator, sustulit hostes.*

V I R G I N E S.

*Postibus arma sacris David suspendit, & ensens
Votiuum Golia veteres Silonis ad Aras.
Nos ibi grata Deo bisquinis carmina chordis,
Voce vel argutâ, quouis cantabimus anno,
Vsque tui memores, David formose, triumphis.
Mille Saül, decies sed David mille peremit.*

FAMIANO STRADÆ
SOC. IESV SACERDOTI
SVLAMITIS IDYLLION.

A R G V M E N T V M .

ECCLESIA, nomine SVLAMITIDIS rustica-
næ puellæ designata, CHRISTVM DEI
FILIVM assumptâ iam carne fratrem suum
compellat.

Ex cap. 8. Cant. Cant.

Iste labos Hebræa manet te Musa supremus.
Pauca velim properes Famiano carmina
Strada,
Dum tibi tantisper se commodat. En age dulci
Dic calamo, fratrem Sulamitis ut arserit olim;
Ut nemus his errans impleuerit omne querelis.
Qui procul aspectu montes, qua pascua,
nostro,
Te germane tenent? quâ te regione requiram?
En celi medio nunc Sol altissimus arua
Puluerulenta coquit, tua dum vestigia lustro.
En captant nunc frigus oves, oniumque magistri
Turba molesta rogant: Quò te Sulamiti per
astum,
Quò Sulamiti pedes? quis te malus abripit error?
Turba

*Turba molesta file. Fateor, mihi frater amatum,
Et cur dissimulem? non est amor iste pudori;
Ecquis enim culpet fratri quod in oscula cur-
ram?*

*Luce palam te, frater, amem; coramque severam
Matre sit amplexu mihi fas te stringere casto.
Huc ades, in thalamum volo te deducere
Matris.*

*Ipsi te postes, ipsum te limen, & amba
Sponte sua moto suspirant cardine valvae.
Tota tuo domus aduentu ridebit, & ultrò
Candida cum violis redeunti lilia fundet;
Mixtaque substernet molli colocasia iunco.
Ipsa ego cana feram tenui lanugine, nuper
Sepibus in nostris quæ poma Cydonia legi:
Præterea tibi bina dabo diversa sapore
Pocula; nectareis arbor hoc Punica granis
Condit, Engaddi vindemia miscuit illud.
Nullus adhuc admonit ijs labra: sed tibi seruo.
Tu dilecte, rudem rerum me multa docebis,
Frater; ut hæc discam, quid non faciamve,
feramve?*

*Cura tibi tantum sim mutua: pectore tantum
Vsq̄ tuo maneat defixa sororis imago,
Annulus ut digito (nostri tibi pignus) inhaeret
Vtve tuis apprima tenax armilla lacertis.
» Res Amor est æterna: dies nec longa, nec illum
Vincere mors poterit: quamvis mors omnia
vincat.*

Sed

*Sed nec aquis aboletur Amor. turbata procellis,
 Ceca nocte natat tutus freta: quem super hostis
 Ipse tonat polus, & nimbis stridentibus urget.
 Non tamen id mersare caput queat omnibus
 undis*

*Oceanus, non Oceano violentior aether
 In medium foedis descendens imbribus equor.
 Excubet in Scythicis puer hic si forte pruinis;
 Absumet rabido Scythicas ardore pruinas;
 Intacta s'que nives Soli, potiore resoluet
 Igne; mihi sensim fibras qui gliscit ad imas.
 Sancte puer! tota me lampade fortius ure.
 Fratre calere iuuat. Quid enim formosius illo?
 Dulce tepor vernus violis, flauentibus aestas
 Messibus, autumnus botris, mihi Fratris
 amores.*

*Mille (nec inuideo) Thamar è praesepibus
 agnos*

*Ducat & innumeras in pascua manè capellas:
 Lac astate recens, & frigore suppetat illi:
 Ut volet, Assyrio tingat sua vellera fucis;
 Cogat opes, nullumque modum sibi ponat ha-
 bendi.*

*Semper ego te frater amem. Nil cetera curo.
 Hec properasse meo munuscula rustica
 Strada*

*Musa, sat est. Ea Strada precor non impro-
 bet: illi
 Sic ferat eternam Farnesias edita famam.*

FLO-

FLORENTIO
DE MONTMORENCY
SOC. IESV SACERDOTI
FRATRI MEO GERMANO
EX VISITATIONE
BOHEMIÆ ET AVSTRIÆ
PROVINCIA RV M EIVSDEM SOCIETATIS
IN BELGI VM REDVCI
INEVNTIS ANNI M. DC. XXXIII.
FELICIBVS AVSPICIIS
HOC IDYLLIO GRATVLABAR.

Incolumem qui te, Germane, reduxit ab
Arcto
IESVS noster amor; festis feret ista Kalendis
Nomine dona meo. Tu quo decet accipe vultu.

Similis est
argumenti
E'gas d'ga-
nérns
apud Mos-
chum.

IESV SAMISSVS
IDYLLION.

A Missum Genitrix-virgo dū quærit IESVM
Mœsta, Siõneas sic est affata puellas:
Ite, vias Urbis mihi vestigate per omnes,
Erronemque sue, populares, sistite Matri.
Parta repertrici sunt munera binus apud me
Turtur, & eximio totidem candore columbi.
Fas erit his porro puerum deprendere signis:
Ore

Ore notas præfert quales mihi conspicias esse.
 Aureus in nuceâ ludit cervice capillus
 Ut facile intonso Nasarenum vertice noris:
 Lumina sideribus certant, minioque labellum.
 Vestis eburneos amethystina contegit artus,
 Non tenui telas inter spectabilis auro,
 Non imam Phrygijs oram circumdata limbis;
 Odit enim Phrygios simplex puer iste paratus:
 Hanc ego plebeio textam de vellere, tali
 Arte laboravi Nati crescentibus annis,
 Crescat ut illa simul, nec damnum sentiat aui.
 Luteolis alij suras includere foccis,
 Ingenuoque solent bullam suspendere collo:
 Nil meus à teneris illorum gestat IESVS;
 Sed cultu, pueros inter bis mille, modesto
 Enitet, & miti plus se commendat ab ore.
 Obuius in triuijs hic cum tibi venerit erro,
 Te volo, te, dices; mecum fugitiue reuerte.
 Brachiolum si fortè teres tibi tendet, ineptus
 Ne pudor impediât candentibus oscula libes
 Quominus articulis: nil corpore sanctius isto,
 Non alium spirat quàm Virginitatis amorem:
 Ne dubita conferre manum. Sitiâtne, rogato;
 (Nâ tribus his errat iam solibus) offer & haustu
 Dulcis aqua, puerum lymphæ deuinxeris haustu.
 O quas ille tibi grates aget! aurea verba
 Puberis admirans, caeleste fatebere nectar:
 His vereor ne te capiat, quem ducere captum
 Debueras, & sollicitæ redhibere parenti.

Z ISAIE

I S A I Æ

CAP. XLII.

Cantate Domino canticum novum.

Laus eius ab extremis terræ : qui descendit in mare, & plenitudo eius ; insulæ, & habitatores earum.

Suble-

CEDAR IDYLLION.

A R G V M E N T V M .

Hoc Idyllio ISAÏAS Propheta, miram apud Barbaros morum conuersionem, postquam Euangelij luce perfusi fuerint, sub * Cedareni pastoris iam cicuris facti tro-
po luculenter adumbrat.

* Vetus apud Hebræos Pro- uerbum erat, quo per Cedarum significabatur quemuis Barbarum. Alludit ad illud toto passim hoc Poëmate profundus noster Pro- pheta.

Intermitte graues tantisper, Musa, co-
thurnos;

Non omnes gaudent grauibus, mihi crede,
cothurnis.

Quin leniore sono potius vulgaris auena
Cedaris intonsas liceat mihi dicere siluas.

Si canimus siluas, siluæ sunt Numine plenæ

Quas canimus. Deus omne nemus mihi Cedaris
implet.

Dic age deductos illi mea tibia versus;

Nam tenui calamo non inuicundius audit,

Quam grandi commissa tuba sua facta referri,

Seque Dei nostro Maiestas temperat ori.

Fontis in angusto veluti cratere videmus

Tres cæli spatium pandi non amplius vlnas:

Forsan & hæc latè rotum quandoque per Orbem

Qualiacumque mea spargentur sibila canna.

Audiet & si qua procul his est insula terris,

Qua facimus Superis bifori præconia buxo.

Ecquis iò siluæ vos cultus amœnior ornat

Z 1

Ceda-

Subleuetur desertum, & ciuitates eius:

in domibus habitabit Cedar.

Laudate

Video huiusmodi
verborum
transposi-
tionem

Lucretio &
Virgilio
placuisse.

b Vallis A-
chor ea-
dem quæ
Engaddi.

c Diuersi
ab Afris hi
Nomades
Arabes.

d Cedare-
norum fe-
rociã notat
Rex David
Psal. 119.

Habitu
cum habi-
tantibus

Cedar, cum
his qui ode-
runt pacem.

e Vox Ce-
dar, He-
braicè ni-
grorẽ signi-
ficat: quæ
significatio
ad mores
transfertur.

Cedarides? solito vultus cur latior hic est?
Nempe Dei vestros hilarat presentia saltus,
Ingeniumque loci cicurat siluestris. heriles
Qua fert cumq; gradus, casiam calcata crocumq;
Fudit humus. Legere est ipsis a ex thura myricis.
Ipsæ iam filices nardi mutantur aristâ,
Carduus Assyrio calamo, serpylla rosætis.
Denique tophus ubi fuerat scaber hætenus; illuc
Iam migrasse putes Nabathæi germina ruris.
Quisquis ad hos posthac incerta mapalia saltus
Pastor ages; tecum miraberis ipse frequenter
Cedaris antè feros tractus, desertaque vasta
Numinis aduentu veterem posuisse rigorem,
Et didicisse nouo passim mitescere cultu.
Pinguior ut non sit bifera iam gleba Segora
Non b Achoritana mollissima pascua valles.
Hic stabiles tibi fige lares; hic oppida conde
Si sapias vpilio (nec enim tentoria tanti
Sunt tua) dispersos huc undique coge sodales,
Et noua conscriptis pomæria ciuibus imple.
Crescere post aliquot tua regna videbis aristas.
Ergo domos vagus ille c Nomas colet? & colet
urbes?

Ergo ferox, d pridem consuetaque viuere raptò
Cedaris e atra volet pubes iam cuius haberi,
Et sinet ignavos famulari legibus arcus?

Z 3

Nunc

Vulgò notum est, hominem nigrum, hominem infidum dici; contra
hominem candidum, vocari eum qui verax & ingenuus est. Adeò
omnium ætatum & gentium consensu, summa semper fuit coloris
nigri infamia; ut contra, candoris summus fauor.

* Cedar,
pars Ara-
bia Petraea.

Laudate habitatores * Petrae, de vertice
montium clamabunt.

Ponent Domino gloriam, & laudem eius
in insulis nuntiabunt.

Nunc & oui lupa foeta teget latus, vrsaq; damae
 Et modo cum vitulis stabulo claudetur eodem
 Hospitij condocta fidem seruare leana;
 Pastor Arabs iaculis quando exarmatus & arcu
 Mitis ad urbana recipit se munia vite.

Non struet insidias, nec in antris vlla reductis
 Damna viatori posthac meditabitur. Ite

* Ite bonis anibus quicumque per ania tesqua
 Cedaris, ad lauta merces properatis Erythrae:
 Cedaris infamis non est modo silua rapinis.

Petricolas Arabes iam Pax habet. Omnia rixae
 Semina sunt sublata. Manet certamen id vnum
 Quis melius votina Deo iam carmina dicet.

Vndique diuinis resonant iuga Cedaris hymnis.
 An Muse, Nomades etiam fecere poetas?

Non equidem Muse, Nomades fecere poetas;
 Fecit Amor: caelestis Amor sic omnibus afflat;

Hic Elegos ut fundat, ut ille libentiùs Odas,
 Populeis alij mandent Epigrammata truncis,
 Lanigeras pars inter oues Idyllia pangant,
 Alternoque vocent sese in certamina cantu.

Arbiter huic aliquis ludo victoribus aqua
 Premia, gramineas donabit habere coronas,
 Et fuscas hederâ frontes circumdabit albâ.

Hec fuit exili non dedignatus auenâ
 Ludere, Musâ, tuus pastoria carmina vates
 Dû sedet ad tremulâ * pecorosi Cedaris umbrâ.
 Surgamus: nitidos en extulit Hesperus ignes,
 Et gelidus noctis iam gramina proluit humor.

* Propheta
 alloquitur
 hic Sido-
 nios augu-
 rijs addi-
 ctos.

* Vniuersi
 Principes
 Cedar, cum
 agnis, &
 arietibus,
 & hœdis,
 venerunt
 ad te nego-
 tiatores
 tui. Ezech.
 c. 27. Omne
 pecus Ce-
 dar congre-
 gabitur ti-
 bi. Isaia
 cap. 60.

ARCVS
Titulus est
huius Poë-
matis (ex
Mariana
nostri sen-
tentiâ) ab
auctore

Daide in-
ditus; qui
præcepit
Chonenis
Principi
Prophetia,
ut doceret
ARCVM
cantores
quos Rex
instituerat.

Idem est
Princeps
Prophetia,
quod P in-
ceps cantus,
prophetare
enim pro eo
quod canere
frequentif-
sime in sa-

crâ Scripturâ usurpatur: nec solum Prophetæ vocabulum ad Mo-
sicos & cantores traduci video, verum etiam ad ipsos Poëtas Can-
torum artifices. Quo sensu Apostolus Paulus, Prophetæ vocabulum
pro Poëtâ usurpauit, sic ad Titum scribens de Epimenide Poëtâ Cre-
tensi: Dixit quidam ex illis, proprius ipsorum Prophetæ.

LIB. II. REGVM

CAP. I.

PLanxit autem Dauid planctum huius-
cemodi super Saül, & super Ionatham
filium eius (& præcepit ut docerent fi-
lios Iuda ARCVM, sicut scriptum est in Li-
bro iustorum.) & ait:

Considera Israël, pro his qui mortui sunt
super excelsa tua vulnerati.

Inclyti, Israël, super montes tuos interfe-
cti sunt: quomodo ceciderunt fortes?

Nolite annuntiare in Geth, neque annun-
tietis in compitis Aſcalonis: ne fortè læten-
tur filia Philisthijm, ne exultent filia incir-
cumcisorum.

Montes

ARCVS IDYLLION.

A R G V M E N T V M .

DAVIDIS Cantores , SAVLE & IONATHA
interemptis , hoc Epicedium Amœbæo
carmine cecinerunt.

P V E R I .

Nuntius è castris nostras perucnit ad
aures.

Nuntius Hebræis quantum fert iste
dolorem?

Quot properat lacrymas ? Gelboæ in montibus
ergo

Heroës duo Beniamida, duo fulmina belli,

Oppetiere necem ? flos Israëlis acerbo

Ergo iacet fato ? Prò lux feralis & atra!

Siccine Beniamida cecidere Heroës inulti?

P V E L L Æ .

Nuntius illa tuas qui funera vulgat ad aures,

Ne ferat hæc etiam Tyrijs, Hebræe, caneto.

Nesciat ô Sidon, ô nesciat Ascalus istud!

Ne Chananea tuis insultent oppida damnis;

Nève Palæstina sibi plaudant fortè puella,

Et salibus te proscindant petulanter amaris.

Siccine Beniamida cecidere Heroës inulti?

Montes Gelboë, nec ros nec pluuia veniant
super vos, neque sint agri primitiarum:

quia ibi abiectus est clypeus fortium, cly-
peus Saül, quasi non esset vnctus oleo.

A sanguine interfectorum, ab adipe for-
tium, sagitta Ionathæ numquam redijt re-
trorsum, & gladius Saül non est reuersus
inanis.

Saül & Ionathas amabiles, & decori in
vita sua,

in

P V E R I.

Gelboë montes, tanta loca conscia cladis,
 Exosi montes! non ros, non depluat imber
 Vos super, aeternum steriles nec farra feratis,
 Nec noua vina Deo quæ prælibentur ad Aram:
 Armorum postquam ruit omnis gloria vestris
 Strata ingis; postquam Jonathæ, casique Saülis
 Deturbata solo vidistis scuta: pudendum
 Heu Israël misero de Rege trophæum!
 O quantum Gabaa, ô quantum tu Patria perdis
 Præsidium rapto Jonathâ florentibus annis?
 Robur enim Ionathæ stupuerunt claraque facta,
 Sæpè Palestina natorum in funere matres,
 Missilis illius quos conficiebat arundo
 Ictibus haud umquam vanis. non certior illâ
 Vlla sagitta fuit, nec quæ magis audiit arcum.
 Haud minor amissi tamen est iactura Saülis;
 Cuius in Allophylos districtus sæpius ensis
 Vaginâ recipi numquam sine cæde solebat.
 Siccine Beniamidæ cecidère Heroës inulti?

P V E L L Æ.

Carmeli montes pingui latentur oliuâ:
 Halet aromatibus Libanus, myrtoque virenti:
 Funestâ rigeant Gelboa cacumina taxo.
 Namque sepultus ibi perijt Decor omnis, & unâ
 Omnis Amabilitas Ionathæ commortua dulci.
 Non illi quisquam formâ se contulit oris:

Sen

in morte quoque non sunt diuisi:

aquilis velociores, leonibus fortiores.

Filiz

Seu puer intexto Tyriam demitteret auro
Ex humeris chlamydem, chlamys oestro tincta
decebat.

Candentes humeros; seu factus adultior arma
Indueret, sumptis horrebat, molliter armis:
Et solo genitore minor, Dux agmen agebat,
Sic alios superans, genitor superabat ut ipsum.
Quippe velut surgit procero stipite laurus,
Lentave se tollunt inter viburna cupressi;
Sic decies in mille viris stetit arduus, omnes
Excessitque Saül super-extans vertice toto.
Ambo formosi, pollentes viribus ambo.
Ambo pares animis, quos nec Mors ipsa diremit.
Siccine Beniamida cecidère Heroës inulti?

P V E R I.

Hebraei lugete Duces, lugete Tribuni,
Ipse etiam miles loricas exuat, arcum
Frangat, & aëriâ pharetram suspendat ab
ulmo:

Infelix miles! Quid enim sperabit adempto
Rege? Saül posthac non illum in praelia ducet,
Non Jonathas: nec erit magnum præstare
Saülem.

Qui queat, aut Jonathan; leo non equaueris
illos,

Non aquila ad prædam celeri cum pronolat alâ,
E speculâ pullis rimata voracibus escam.
Siccine Beniamida cecidere Heroës inulti?

P V E L-

Filiæ Israëli super Saül flete, qui vestiebat
vos coccino in delicijs, qui præbebat orna-
menta aurea cultui vestro.

Quomodò ceciderunt fortes in prælio? Io-
nathas in excelsis tuis. occisus est?

Doleo super te, frater mi Ionatha, decore
nimis, & amabilis super amorem mulierum.

Sicut mater unicum amat filium suum, ita
ego te diligebam.

Quomodo ceciderunt robusti, & perie-
runt arma bellica?

ISAÏÆ

P V E L L Æ.

*Hebraides lugete nurus, * lugete puella
Innupta : paullum thalamos mihi Virgo re-
linque,*

*Arcanos thalamos; squallensq; in compita prodi
Passo crine. Saül fieri sibi talia mandat,*

Lugendus de more Saül: qui tortilis auri

Ornamenta dabat tibi longis parta triumphis.

Absit ab articulis, nunc absit ab auribus aurum,

Murice palla nitens nunc absit; idonea non est

Luctibus: in cultu melius lugebitis atro.

Siccine Beniamida cecidere Heroës inulti?

P V E R I.

*Iusta tuis, * Ionatha, facit hac mœstissimus
umbris*

Fœdere fraterni David tibi iunctus amoris.

*Nullus enim fratrem sic umquam frater adem-
ptum*

Fleuit, ut ille suos te suspiravit amores.

Siccine Beniamida cecidere Heroës inulti?

P V E L L Æ.

Nulla parens sic unigena sub funera nati

Luxit, ut extincto non consolandus amico

Iessiades. Valeant, pereant, ha! funditus arma,

Armorum quando Ionathas decus occidit omne.

Siccine Beniamida cecidere Heroës inulti?

Z E L O -

* Quod
Virgines
clausæ et-
iam in pu-
blico luctu
egrederen-
tur, sicut in
Trium-
phis, lucu-
lentum ha-
bes exem-
plum in
Principum
Assamo-
neorum
Historiâ.

Sed & Vir-
gines, qua
concluse
erant, pro-
currebant
ad Oniam.
cap. 3. lib. 2.
Machab.

*Canticum
hoc duabus
constat par-
tibus, ali-
quot capi-
tum inter-
uallo seiun-
ctis. Prior
Cantici
pars ex c. 5.
Isaia sum-
pta est, &
continet ex-
postulatio-
nem aduer-
sus ingratiā
Vineam.*

*Posterior
Cantici
pars ex
c. 27. Isaia
ducitur, ubi
Propheta
laudat Vi-
neam meri.
Quod ante
me observa-
uit noster
Gaspar
Sanctius.*

I S A I A

C A P. V.

CAntabo dilecto meo canticum pa-
truelis mei vineæ suæ.
Vinea facta est dilecto meo in
cornu filio olei.

Et sepiuit eam, & lapides elegit ex illa,
& plantauit eam electam,
& ædificauit turrin in medio eius, & tor-
cular extruxit in ea:

& expectauit, vt faceret uuas, & fecit la-
bruscas.

Nunc

ZELOTES IDYLLION.

A R G V M E N T V M .

ISAIAS Propheta in pastoraalem scenam EM-
MANUELEM, Sponsæ suæ Synagogæ per-
fidiam exprobrantem, sub eleganti & flo-
ridâ vineæ allegoriâ introducit.

Translatos aliò Sponsa dū sensit amores
Montibus in Solymis hinc vsque ad
sidera notus

Emmanuel; ut erat sterilis tunc fortè sub umbrâ
Palmitis; Et cui iam tutum sit credere, dixit,
Vinea me quando spe ludificavit inani?

Quamuis illa mihi sit opimo consita colle,
Cui non Engaddi. locuples contenderit aruum,
Non Soretano vallis celeberrima botro.

Fertilibus quis enim me latius imperat agris?

Quis melius glebam scrupis eruderat alter?

Ingenium quis me positusque notare locorum

Doctior, aut iustis plantaria credere sulcis?

An sola splendenti memorem mihi versa ligone

Sapius; anne satam generoso germine vitem?

An positam fundi circum consinia sepen?

Vt sileam magno structam molimine turrim,

Multiplicesque penus, nona ne desideret amplo

Quas mihi prouentu stipet vindemia cellas.

En mea cunctantes inuitant prala racemos,

Præstititque lacus musto spumare rubenti.

A a Cur

Nunc ergo habitatores Ierusalem, & viri
Iuda, iudicate inter me & vineam meam.

Quid est quod debui ultra facere vineam
meam, & non feci? an quod expectavi ut fa-
ceret vvas, & fecit labruscas?

Et nunc ostendam vobis quid ego faciam
vineam meam: auferam sepem eius, & erit in
direptionem: diruam maceriam eius, & erit
in conculcationem.

Et ponam eam desertam: non putabitur
& non fodietur: & ascendent vepres &
spinæ:

Cur expectatos differs mea vinea fructus?
 Heu! malè te aduersus studium consumpsimus
 omne,

Respondere meo pugnas si perfida voto;
 Pergis in agrestem si degenerare labruscam;
 Si mihi pro botris fetus obtrudis amaros,
 Vnde molesta crees stomacho fastidia; quando
 Debueras tantis exercita vinea curis
 Vina nouum domino Sabamaea reponere nectar.
 Dicite (cura mei si vos habet vlla Sodales)
 Dicite, quàm merui precor hac ludibria culpam,
 Vt mihi quæ mites promiserat hæctenus uvas,
 Indole mutatâ vitis nunc reddat acerbas?
 Num fuit officij quidquam mihi forsan ommissum
 Neglectumve mei? quæ me vigilantia fugit?
 Quid me præterijt? vitio quid vertere possis
 Præter amasse nimis? Meus hic erit unicus
 error,

(Si tamen error erit) mihi quòd spes vberis inde
 Facta fuit laticis; me quòd spes illa sefellit.
 Quare age nunc omnem illius deponito curam,
 Si potes Emmanuel. Potero. dabit ira pudorque
 Posse. Quid? hac igitur posthac deserta iacebit?
 Et iaceat: summumque imâ radice flagellum.
 Contingat; nec opem sit qui præbere labores.
 Sedulus hanc curuam non fingat falce putator
 Aggrediens ferro ramos cohibere fluentes:
 Non ea robustus resupinet iugera fossor
 Assiduo prohibens vitem siluescere cultu;

& nubibus mandabo ne pluant super eam
imbrem.

EX CAP. XXVII. ISAIAE.

Ego Dominus , qui seruo eam , repente
propinabo ei : ne fortè visitetur contra eam,
nocte & die seruo eam.

Indignatio non est mihi : quis dabit me
spinam & veprem in praelio? gradiar super
eam , succendam eam pariter?

An

S A C R A.

Sed sinat extinguī superantibus vndique spinis.

Quin etiam sepem manibus demoliar istis

Quam posui. Pateat cunctis mea vinea praeda;

Illudant illi pecudes impunè: petulcus

Hanc caper incessat cornu, durique veneno

Dentis, & admorso plagas in cortice signet;

Fulmineus populetur aper, pandoque iacentem

Funditus euertat rostro, vastetque, ruatque.

*Ah misera! ah qua nunc spes est super? An tibi
succos*

Sufficient aure forsan, roresque benigni,

Vnde reflorescas, rursumque à stirpe resurgas?

Non mihi sic visum. Madidis edicimus Austris

Demittant aliquos ultra ne nubibus imbres

Te super. Ipsa siti languens, confecta que colles

Vndique vicinos oculo luente rigari

Vberibus spectabis aquis. Sed & arida pridem

Deserti facies mutata repente virebit,

Siccaque ieiuni pinguescet glarea ruris,

Me tempestiuos super affundente liquores.

Quique prius fuerat sitienti pactus in aruo

Surculus, vuidulo trudet iam palmitè gemmas,

Me tenerum blando fruticem mulcente fauore.

Alterius quanto cernes hac commoda luctu?

Vt prelata tibi vineta novella dolebis?

Inuida me vanis incendere mitte querelis:

Nil mihi persuades. Odione ut prosequar istam

Qua morem gerit ad nutus mihi vitis heriles?

Non furor hic animo est aut indignatio nostro.

An potius tenebit fortitudinem meam, faciet pacem mihi, pacem faciet mihi?

Qui ingrediuntur impetu ad Iacob, florabit & germinabit Israël, & implebunt faciem orbis femine.

*An quia damnauit
Hanc quoque me spinis
Et pariter tecum crepitantia
Quin potius feret huic tener
 planta
Semper opem; solida est ipsi quia gratia
Gratia nullius liuore solubilis umquam.
Felix planta! vetus nunc obliuiscere nomen;
Vitis eris posthac Israëlitis, in illam
Auspicijs translata meis. tibi fertilis uua
Cedet in aprico Balhamonis uinea cliuo,
Quaeque Damascenis vindemia pendet ab ul-
 mis:
Latius induces virides tu collibus umbras,
Et * consimineis implebis stirpibus Orbem.*

* Vtitur
Columella
hoc voca-
bulo Lib. 3.
cap. vltim.

L I B. N V M.

CAP. XXIII. & XXIV.

CUm *Balac* duxisset *Balaam* super verticem montis Phogor, qui respicit solitudinem, dixit ei *Balaam*:

Ædifica mihi hîc septem aras, & para totidem vitulos, eiusdemque numeri arietes.

Fecit *Balac* vt *Balaam* dixerat: imposuitque vitulos & arietes per singulas aras.

Cum-

TE quoque Musa, inui veteris mem-
nisse Balami;
Cuius Idumeas perhibent ad carmina
rupes,

Et iuga palmiferi quondam tremuisse Phogori:
Vnde per Arnonis late spatiantia vallem
Castrâ videns Hebræa senex; Altaria, dixit,
Hic mihi, Sefhorida, septem strue, de grege
septem
Huc vitulos, agnos huc septem siste. sit aræ
Hostia quæque sua. numero Deus impare gaudet.

B A L A C.

Ecce tot hic aræ quot præcipis: en super aram
Hostia quæque suam. Nihil hic nisi carmina
desunt
Deuoneas quibus Isacidas. Tibi rumpitur
anguis
Carminibus: fac Israël rumpatur iisdem.
Sed prius augurium capta, de more, secundum.

A a. 5

B A-

...
intuitus est, qui cadit, & sic aperiuntur oculi eius:

Quàm pulchra tabernacula tua Iacob, & tentoria tua Israël! ut valles nemorosæ, ut horti iuxta fluuios irrigui, ut tabernacula quæ fixit Dominus, quasi cedri prope aquas.

Fluet aqua de situla eius, & semen illius erit in aquas multas.

Tolletur propter Agag, rex eius, & auferetur regnum illius.

Deus

A,
Sic mi.
Arboribus
Ilicibus, sic cur.
O quantum sobole
Qui volet illius num.
Ante, quot appellant ad
Aut ubi precipitans inue-
nam,
Effusa quot in arua cadant stagn.
Quis reget hanc primus gentem? a-
cretum
Beniamini video iuuenem. quantum insta-
illo est?
Qui comites cingunt latus? ut super-eminet
omnes?
Felix ille, suo si non ignouerit hosti,
Si non oranti veniam donarit Agago.
Hunc propter regno cadet, & stirps tota ne-
potum.

Tanti

Illius, ossaque
erabunt sagittis.

cubans dormiuit vt leo, & quasi leona,
nam fuscitare nemo audebit.

Qui benedixerit tibi, erit & ipse benedi-
ctus: qui maledixerit, in maledictione repu-
tabitur.

Ica-

Victoris, iam festos spectare triumphos:

Quem se fert curru Rex conspiciendus eburno?

Vt viridi in saltu leo procubat, ut ve leana

Venantum securam iacet: sic otia victor

Festades colet, o tantum mihi suppetat aui

Quantum sat fuerit victori fausta precari!

Qui tibi lata canent Epinicia, maxime Regum,

Illis mella fluant, illis nascatur amomum.

Si quis erit, Diris qui te deuouerit, illi

Pro violâ, spiritus veniat paliurus acutis.

BA-

Respondit Balaam ad Balac : Nonne nuntijs tuis, quos misisti ad me, dixi : Si dederit mihi Balac plenam domum suam argenti & auri, non potero præterire sermonem Domini Dei mei, ut vel boni quid vel mali proferam ex corde meo : sed quidquid Dominus dixerit, hoc loquar?

Verum-

B A L A A M.

*Non ego nescieram te munera plurima, fando
Quæ numerare vales, pretium dare posse Ba-
lamo*

*Carminis: at non, si montes promiseris auri,
Vertere, Sephorida, decreta aeterna valebo.*

*Méne putas hac sponte loqui? mihi maximus
auctor*

*Est Deus, hic vati numeros & carmina dicat.
Quæ iubet, illa cano. Si quid tamen hæc mea,
si quid*

Consilio

De Iacob erit qui dominetur, & perdat reliquias ciuitatis.

Cumque vidisset Amalec, assumens parabolam, ait:

Principium Gentium Amalec, cuius extrema perdentur.

Vidit quoque Cinæum; & assumpta parabola, ait: Robustum quidem est habitaculum
uum:

Consilio poterit prodesse industria vobis,
Experiar; teque hinc discedens pauca monebo.

Abripit interea quò Numinis aura, sequamur.

Pax igitur linguis. ego filius ille Bioris

Os animumque Deo plenus, mihi visa profabor.

Eminus ecce nouum video procedere sidus:

Ecce domo nascens orietur stella Iacobi.

Stella, Iacobe, tibi; tibi se demittet ab aethra

Ipsè Deus, presens qui sceptrà Hebraea capesset.

Huius in aduentum iam nunc Moabitica
regna

Responsis horrent caelestibus; horret Idume,

Et inga nimbofi trepidant turbata Seiri.

Hic Israël trans vltima Bactra, Scythasque,

Proferet imperium, quod nec mare terminet
ingens.

Si qua sub axe iacet Mundi plaga, quò neque
nauta

Cornua Sidonij torserunt haectenus, extra

Astrorum Solisque vias, huic seruiet vni.

Unus enim terris hic omnibus aurea condet

Sacula, purgato monstris immanibus Orbe.

Quò fessum rapis infelix Amalecia vatem

Terra, antiqua, potens olim? fata aspera, fata

Nunc te dira manent, nunc alto à culmine
præcep

Acta rues. Neque vos melior fortuna Cinai

Excipiet; quamuis firmissima saxa tenetis.

B b

Hinc,

tuum: sed si in petra posueris nidum tuum,
& fueris electus de stirpe Cin, quamdiu po-
teris permanere? Assur enim capiet te.

Assumptaque parabola iterum locutus est.
Heu! quis victurus est, quando ista faciet
Deus?

Venient in trieribus de Italia, superabunt
Assyrios, vastabuntque Hebræos, & ad ex-
tremum etiam ipsi peribunt.

*Hinc, velut è nido quò conguessere columba,
Vos celer Assyrij depellet militis arcus.*

*Assyrio sed & impendent, sua fata vicissim:
Namque senescentis sub saecula novissima Mun-*
di,

*Ille tuas supplex agnoscet, Roma, secures:
Hoc tibi nomen erit, nunc es sine nomine*
tellus.

Ipse quoque Hebraeus longâ obsidione pre-
metur;

*Inuitâque ingum Latij ceruice subibit.
Nec minùs instabiles rerum tu maxima Roma*
Experiere vices: quoniam sors omnia versat.

*Augur ab his tacuit; celi què è parte serenâ
Intonnit leuissimum, quod tot praesagia firmet.*

I S A I Æ

C A P. XII.

Confitebor tibi Domine, quoniam
iratus es mihi: conuersus est furor
tuus, & consolatus es me.

Ecce Deus Saluator meus, fiducialiter
agam, & non timebo:

Quia

S O T E R I D Y L L I O N .

A R G V M E N T V M .

Exprimit hoc poëmate ISAIAS Propheta sub
fontis allegoriâ , quanta in ECCLESIAM
futura sit donorum DEI SERVATORIS
profusio.

F Ortè sub umbroso captabat frigora luco
Amosides, spatioque via defessus, & aestu;
Cum subito afflatus meliori Numinis
aurâ,

Ad circumstantes dedit hæc oracula silvas:

Iam tempestivum fas est mihi pangere car-
men:

Antè (fatebor enim) mœror me tantus habebat,
Dum tua detonuit magno, Deus, ira fragore;
Vix ut vita foret, nedum mihi carmina cordi.

At simul ut positus furor est tibi, se simul agro
Interdicta diu retulerunt gaudia vati:

Inque tuas arsit mihi mens erumpere laudes.

Sic ubi ver hiemi tepidum successit aquose,
Nubila solvantur zephyris, nitet aethere sudo
Sol melius, totique redit sua gratia Mundo:

O anime! antiquos hinc iam obliuiscere luctus,
Diluat & vanum fiducia certa timorem:

Ecce venit; tibi quem promitti sæpius audis
Servator tuus ille, Dei genus, aurea terris

Bb 3

Sæcula

Quia fortitudo mea & laus mea Domi-
nus, & factus est mihi in salutem.

Haurietis aquas in gaudio de fontibus Sal-
uatoris:

*a Familiare
est Poesi
Hebraea hu-
iusmodi
Episodia
Canticis
intexere.
b Passim in
sacris Litte-
ris Nomen
Domini,
idem est
quod Filius
Dei.*

Et dicetis in die illa: *a* Confitemini Do-
mino, & inuocate *b* nomen eius.

Secula qui conder: studij qui largus in omnes,
 Afferet inuvalidis vires, agrisque salutem.
 Huc ades ô diuine puer! te noxia viso
 Gramina, te colubri ponent mulcente venenum:
 Quæque siti fuerant damnata nuper arena,
 Ecce tuo aduentu salientibus undique manant
 Fontibus, & rorat scatebris prius arida gleba:
 Letius ut Siloë Davidis non irriget hortos,
 Quamuis ille sacrâ lapsus de rupe Sionis
 Mille per areolas tortis anfractibus erret.

O! Seruatoris dulces è fontibus vnda,
 Quas super-aspirans alit indulgentia cali,
 Didit & in terra cunctas habitabilis oras.

Huc alacres ergo spretis properate lacunis:
 Hos, pueri, latices haurite: hoc pellite longam
 Fonte sitim, vos his certatim tingite lymphis.
 Felix qui largo totum se proluet haustu!

Sine Hebraeus erit, siue Aduena, nullus ab istis
 Submoueatur aquis. Nullo discrimine mixtus

* Barbarus indigenis communia pocula ducat.

Cum madidi fuerint, vox hæc erit omnibus una:

O Pater! ô magno Proles æquæua Parenti,
 Aspirate nouo, vobis quem dicimus, hymno!

A Patre principium sit carminis. Omnia

munus

Sunt Patris. Hic rerum caput est, & terminus
 idem.

Ille fauet nobis: illi sua semper apud nos
 Laus erit, & nullis veterascet gratia sacris.

B b 4 Teque

* Iudæi
 hos omnes
 Barbaros
 esse cense-
 bant, qui
 non ute-
 rentur lin-
 guâ He-
 braicâ.

Notas facite in populis adinventiones eius
mementote quoniam excelsum est nomen
eius.

Cantate Domino quoniam magnificè fe-
cit : annuntiate hoc in vniuersa terra.

Exulta , & lauda habitatio Sion : quia ma-
gnus in medio tui sanctus Israël.

*Teque adeò eterni magnum Patris incremen-
tum,*

*Humani generis Servator, ad astra feremus:
Semper ad astra feremus amabile nomen IESV.
Si tamen hoc impar non aspernabere carmen;
Namque tuum quis consilium, sensusque pro-
fundos*

*Efferat ore pari? quis suspicienda reperta,
Ingeniosus Amor tibi qua dictavit, adumbret?
Ingeniosus Amor modicos te cogit in artus;
Matris eburneolis te cingere colla lacertis
Ille docet, niueoque rigare labellula lacte:
Vnde tibi tacitis placidissimus ingerit alis
Se sopor. Ah illum ne garrula rumpat hirundo!
Ah tibi lacrymulis ne semireclusa rubeant
Lumina, dum reliquum deterges pollice somnum!
Non erat humanum tanti genus; eius amore
Unus ut è nobis fieres, ut parvus, ut infans,
Clara Dei soboles! ô munificentia, nullum
Aut servare modum aut finem cõtenta merendi!
Audiant hæc omnis diuina Genethlia tellus:
Audiant, exultetque Sion. Quia monte Sionis
Alme puer, sanctum iubar Israël, ab alto
Exorire, tua mediisque videbere plebi.*

*Præsciis hæc vates super Emmanuele ca-
nebat:*

*Quæ si me Latia resonare sinetis auenâ
Musa, noster amor, Solymitides; hæc rea voti
Coniferâ vobis pendeat fistula cedro.*

EX LIB. II. REG.

C A P. XXIII.

HÆc autem sunt verba David no-
uissima.

Dixit

GEORGIO STENGELIO
SOCIETATIS IESV THEOLOGO.
GRATIÆ IDYLLION.

A R G V M E N T V M .

Hoc Idyllio totum se in gratiarum actionem effundit D A V I D , à D E O assumptus ex humili Pastore ad regnum Israël.

Sive iugo sacri resides formosa Sionis
Gratia, sine choros manibus per mutua
nexus

Cum geminâ ducis per florea prata sorore
Ad fordanis aquas; paullùm Solymæa relinque
Pascua, Vindelicum pro me visura Lyceum,
Vindeliciq̄ue decus compellatura Lycei

STENGELIVM: cuius pridem sum totus in are.
Nec fas tanta meis dissolvere nomina verbis
Tu nisi præs fias, nisi tecum spondeat unâ
Iessiades, tibi præ cunctis dilectus alumnus.

O illi quoties & quàm diuina locuta es!
Partem aliquam numeris mihi da vulgare
Latinis,

Ut sua STENGELIO sint à me dona vicissim,
Ut memor officijs certem, vinciq̄ue recussem.
Incipe. pauca meo dic nomine carmina, quon-
dam

Que David à caulis ad Iudæ sceptrâ vocatus
Panxit;

Dixit Dauid filius Isai: dixit vir, cui constitutum est de christo Dei Iacob, egregius psalter Israel.

Spiritus Domini locutus est per me, & sermo eius per linguam meam.

Dixit Deus Israel mihi, locutus est fortis Israel, Dominator hominum, iustus Dominator in timore Dei.

Sicut

Panxit; agens tali meritas pro munere grates.

*O mihi præteritis modulata frequentius annis
Cum patrias agerem per Ephratea rura bi-
dentes,*

*En age nunc etiam me cantibus affice blandis
Fistula, regales postquam sum nactus honores,
Nec Regem me pœniteat tibi iungere labrum,
Cui sacer aspirat diuinâ Spiritus aurâ:*

*Hoc afflante sonas celsum, mea tibia, carmen,
Et te stelliferis attollens axibus infers;
Unigenamque Dei natum, de vertice summo
Ætheris, humana trahis ad commercia vitæ:
Fataque venturis miranda nepotibus edis.*

*Quî fit ut exili sic delectetur auenâ
Sic tenui stipulâ magnus Deus? An iuuat illum
Ludus hic, ima solet qui conciliare supremis?
Semper id acceptum refer illius omne fauori,
Quod sit ubique tibi magnum, mea tibia, nomen:
Quod tua per Solymos lignator carmina salens
Cantet, & hæc Libani doceat resonare cupressos.
Ergo prius sit apis florum, rorisque cicada
Immemor, & nidum dediscat amare palumbes,
Antè Dei quàm te capiant obliuia. Semper,
Seu reteget Sol manè diem, seu vespere condet,
Ille tibi sit præcipuo celebrandus honore;
In Solymos cui multa focos cadit hostia, multo
Thure Sionæis cui fumat in arcibus Ara.*

*O columen gentisque meæ, Pater alme, meum-
que!*

Vt

Sicut lux auroræ, oriente sole, manè absq̃
nubibus rutilat, & sicut pluuijs germinat her-
ba de terra.

Nec tanta est domus mea apud Deum, ut
pactum æternum iniret mecum, firmum in
omnibus atque munitum. Cuncta enim salus
mea, & omnis voluntas: nec est quidquam
ex ea quod non germinet.

Vt regis humanum placide genus? omnia blando
Flectis ut imperio? iuste quam cuncta gubernas?
Sicque faues primis, ut non tamen ultima sper-
nas?

Non fuit idcirco Davidis tibi gratia vilis,
Quod fratrum minimus, pastor quod paruulus
esset,

Ante Palaestina quam regna capesseret ora,
Orsus ab obscura qua te fuit auspice sorte.

Ac velut erumpit, sed qua vix discrepet
umbris,

Prima dies, sensimque rosis serit atria cali;
Mox auri fulgore micans circum undique lumē
Crescit in immensum, radiosque exporrigit
omnes:

Haud secus à modico paullatim sustulit ortu

Se Iessæ domus. Quid enim domus esset Iesse,

Ni Pater indulgens huic incrementa dedisses?

Tu mediâ lectum Davidem de plebe, Saulis

Substituis folio, sacroque perungis olino;

Iura det ut terris quas hinc mare terminat,
illinc

Palmifer Euphrates. Et quò tua dona manerent

Perpetua, hæc mecum conceptis edita verbis

Fœdera sanxisti: Tellus dum stabit & aether

Mansuros Davidis per sæcula cuncta nepotes,

Qui Solymi teneant sceptrum immistabile regni.

Nen quid opum curulo vel honorum desit, in
horas

Splen-

Præuaricatores autem quasi spinæ euelluntur vniuersi: quæ non tolluntur manibus.

Et si quis tangere voluerit eas, armabitur ferro & ligno lanceato, igneque succensæ comburentur vsque ad nihilum.

Soc. Sem. Paderb.

Splendidiora mihi benefacta prioribus addis.
 Et quis erit modus? Uberius non vere tepenti
 Roscidus in terras calo demittitur humor,
 Qui sola fecundet largis prouentibus; unde
 Luxurians lato progerminet herba virore,
 A te principium, iugi ceu fonte, salutis
 Omne mea fluit. Hic a te mihi nascitur vno
 Impetus, hæc ardens & inexsaturata voluntas,
 Teque tuasque, Pater, laudes super astra fe-
 rendi;

Si quantum cuperem, possem quoque. Dulcius
 vllum

Non mihi sit studium, potior non vlla voluptas,
 Quàm meminisse tui. Si quis tua nosse pro-
 fanus

Numina dissimulet, si te quis amare recuset,
 E viuis illum precor à radice reuellas:
 Iratus velut exscindit vepreta colonus,
 Elusum vlciscens immissis falcibus annum;
 Vrere nec dubitat crepitante noualia flammâ,
 Quando aliter nequit inuisos euincere sentes.
 Consurgunt nigri sinuosa volumina fumi,
 Vicinasque tegunt densâ caligine silvas.

Omnia que Dauidi crebrò meditata, beatus
 Audijt Hermonis vertex; nunc & iuga discent
 Norica, si facili meus hæc admiserit aure
 STENGELIVS, nostram nuper dignatus amico
 Accipere hospitio, quamuis sit rustica, Musam.

Ce INDEX

I N D E X
C A N T I C O R V M.

- Canticum Moysis & Mariae.*
- C** Antemus Domino : gloriosè enim. *ex*
Exod. 15. pag. 10.
- Canticum nouissimum Moysis.*
- Audite cæli quæ loquor. *ex Deuter. 32.* 18
- Canticum Debora.*
- Qui sponte obtulistis. *ex Iudic. 5.* 36
- Canticum Judith.*
- Incipite Dño in tympanis. *ex Judith 16.* 50
- Canticum trium Puerorum.*
- Benedicite omnia opera Domini Domino.
ex Dan. 3. 58
- Canticum Iona.*
- Clamaui de tribulatione mea. *ex Ion. 2.* 64
- Canticum Anna.*
- Exultauit cor meum in Dño. *ex 1. Reg. 2.* 70
- Canticum Ezechie.*
- Ego dixi: In dimidio. *ex Isai. 38.* 76
- Canticum Habacuc.*
- Domine audiui auditionem tuam. *ex Ha-*
bacuc 3. 82
- Canticum triumphantis Ecclesie.*
- Vrbs fortitudinis nostræ Sion. *ex Isai. 26.* 92
Canti-

INDEX CANTICORVM.

Canticum Zacharie.

Benedictus Dominus Deus Israël. *ex Luc. 1.*

108

Canticum Simeonis.

Nunc dimittis seruum tuum Domine. *ex*

Luc. 2.

114

Canticum Beatissima Mariae Virginis.

Magnificat anima mea Dominum. *ex Luc. 1.*

116

INDEX

PSALMORVM.

E	Ructauit cor meum. <i>Psal. 64.</i>	<i>pag. 128</i>
	Deus iudicium tuum. <i>Psal. 71.</i>	140
	Exaudiat te Dominus. <i>Psal. 19.</i>	150
	Domine in virtute tua. <i>Psal. 20.</i>	156
	Benedictus Dominus Deus. <i>Psal. 143.</i>	162
	Exurgat Deus. <i>Psal. 67.</i>	170
	Quàm dilecta tabernacula. <i>Psal. 83.</i>	188
	Quemadmodum desiderat. <i>Psal. 41.</i>	198
	Qui regis Israël. <i>Psal. 79.</i>	208
	Super flumina Babylonis. <i>Psal. 136.</i>	222
	In conuertendo. <i>Psal. 125.</i>	230
	Domine probasti me. <i>Psal. 138.</i>	244
	Dominus illuminatio mea. <i>Psal. 26.</i>	254
	Domine Dominus noster. <i>Psal. 8.</i>	264
	Qui habitat. <i>Psal. 90.</i>	272.

Cc 2

INDEX

I N D E X I D Y L L I O R V M.

A Pes. <i>ex cap. 14. Indic.</i>	pag. 295
Elias. <i>ex cap. 18. lib. 3. Reg.</i>	300
Pastor-Bonus. <i>ex lib. 1. Reg.</i>	301
Bethle. <i>Ibidem.</i>	306
Galaditides. <i>ex cap. 11. Indic.</i>	309
Nuptiæ Ruth.	314
Salomo. <i>ex Cant. Cant.</i>	317
Iob. <i>ex lib. Iob.</i>	321
Somnium. <i>ex cap. 37. Genes.</i>	324
Pax. <i>ex cap. 35. lib. 2. Paralip.</i>	327
Thiranthropia. <i>ex cap. 4. Daniel.</i>	330
Vulpes. Capite nobis vulpes paruulas. <i>Cant.</i>	
<i>Cant. 2.</i>	334
Nilus. <i>ex cap. 2. lib. Exod.</i>	339
Tobias. <i>ex lib. Tobia.</i>	343
Dauid Giganticida. <i>ex lib. 1. Regum.</i>	346
Sulamitis. <i>ex Cap. 8. Cant. Cant.</i>	349
IESVS-AMISSVS. <i>ex Luca cap. 2.</i>	352
Cedar. <i>ex Isaia cap. 42.</i>	355
Arcus. <i>ex cap. 1. lib. 2. Regum.</i>	361
Zelotes. <i>ex cap. 5. Isaia.</i>	369
Carmina. <i>ex cap. 23. & 24. Numer.</i>	377
Soter. <i>ex cap. 12. Isaia.</i>	389
Gratiæ. <i>ex cap. 23. lib. 2. Reg.</i>	395
	Impri-

M.
g. 295
300
301
306
309
314
317
321
324
327
330
Cant.
334
339
343
346
349
352
355
361
369
377
389
395
prij-
Imprimatur.

*Fr. Nicolaus Ricardius, Sacri Palatij
Apostolici Magister, Ordinis Præ-
dicatorum.*

R Euerendi P. Francisci Montmo-
rencij è Soc. I E S V Cantica &
Idyllia sacra, quibus in hac postremâ
editione accesserunt Psalmi XV. mo-
dis expressi Lyricis, digna censeo quæ
recudantur.

*P. Coens S. T. L. Canonicus &
lib. Cens. Antwerp.*

Cc 3

Sum-

Summa Priuilegij Cæsarei.

FERDINANDI II. Diuinâ fauente clementiâ electi Romanorum Imperatoris semper Augusti Diplomate cautum est; nequis intra Romani Imperij & Regnorum ac Dominiorum suorum hereditariorum fines, Soc. IESV Patrum Opera citra consensum eorundem Patrum & Auctorum desuper obtentum imprimere, vel recudere, aut alibi recusa inferre aut vendere presumat. Qui secus faxit, præter Librorum omnium confiscationem, viginti marcharum auri puri pœnâ multabitur, vti latius patet in Diplomate dato Viennæ die 17. Augusti, M. DC. XXVI.

Signat.

F E R D I N A N D V S.

Petrus Henricus à Stralendorff.

Ad mandatum Sac. Cæs. Maiestatis proprium,

Hermannus à Questenberg.

Facultas R.P. Prouincialis.

EGO infra scriptus Soc. IESV per Gallo-Belgicam Præpositus Prouincialis, concedo, vt iuxta Priuilegium Cæsareum Societati nostræ concessum, soli Balthasari Moreto Typographo Antuerpiensi imprimere & vendere liceat R.P. Francisci Montmorencij è Soc. IESV Cantica & Idyllia sacra, quibus in hac postremâ editione accesserunt Psalmi XV. modis expressi Lyricis. In cuius rei fidem has manu meâ subscriptas, & sigillo officij mei munitas dedi Insulis XIII. Aprilis, M. DC. XXXVIII.

Franciscus de la Croix.

SVM-

SVMMA PRIVILEGII
REGIS CATHOLICI.

PHILIPPVS IV. Hispaniarum & India-
rum Rex Catholicus, ac Potentissimus
Belgarum & Burgundionum Princeps, Di-
plomate suo sanxit, nequis *R. P. Francisci*
Montmorencij è Societate IESV Cantica &
Idyllia sacra, quibus accesserunt Psalmi XV.
modis expressi Lyricis, præter Balthasaris Mo-
reti voluntatem vlllo modo intra nouennium
imprimat, aut alibi terrarum impressa in In-
ferioris Germaniæ ditones importet, vena-
liâve habeat. Qui secùs faxit, confiscatio-
ne Librorum, & aliâ graui pœnâ multabi-
tur, vti latiùs patet in litteris datis Bruxellæ
xxviii. Februarij, M. DC. xxxviii.

Signat.

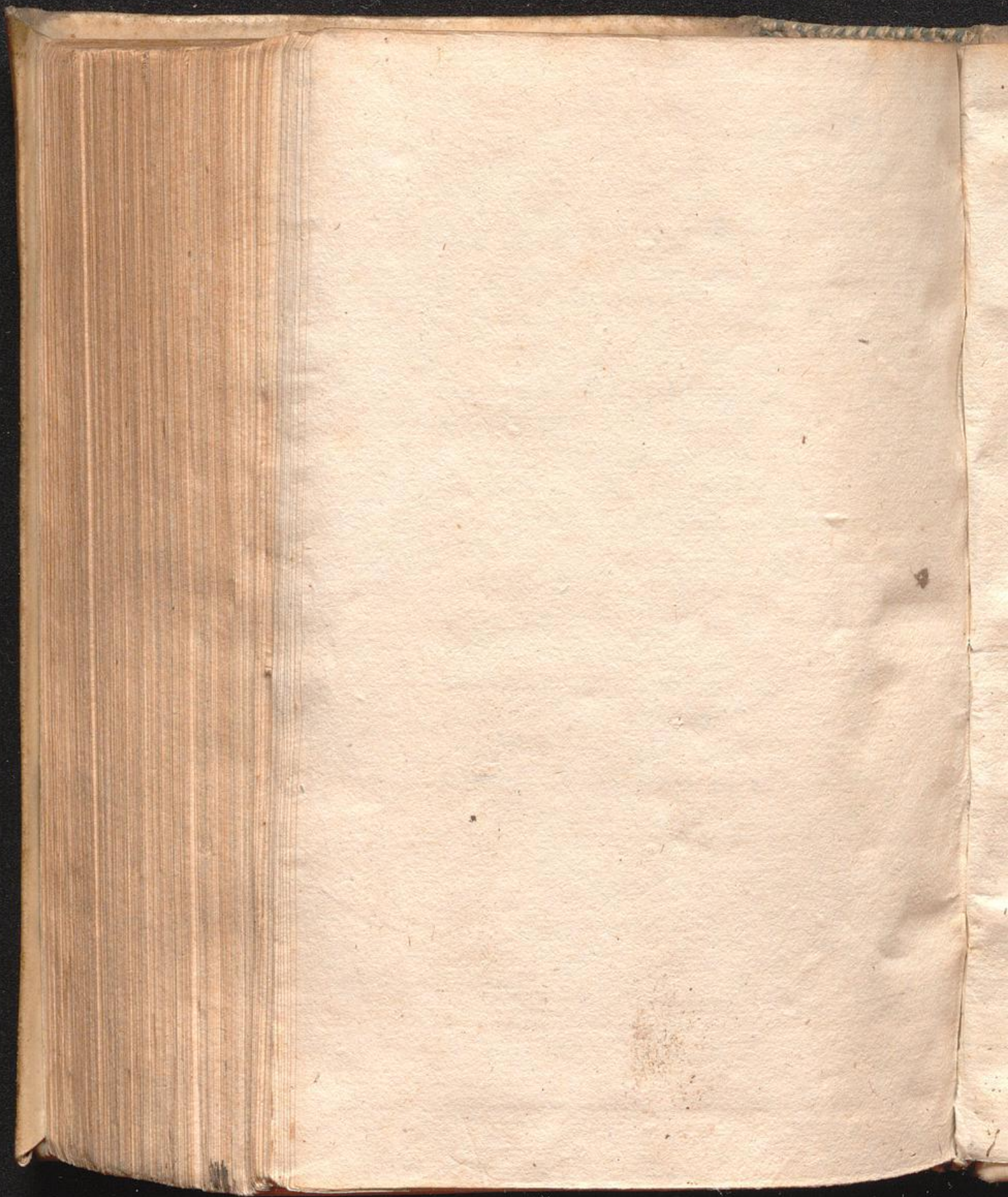
Steenhuysse.

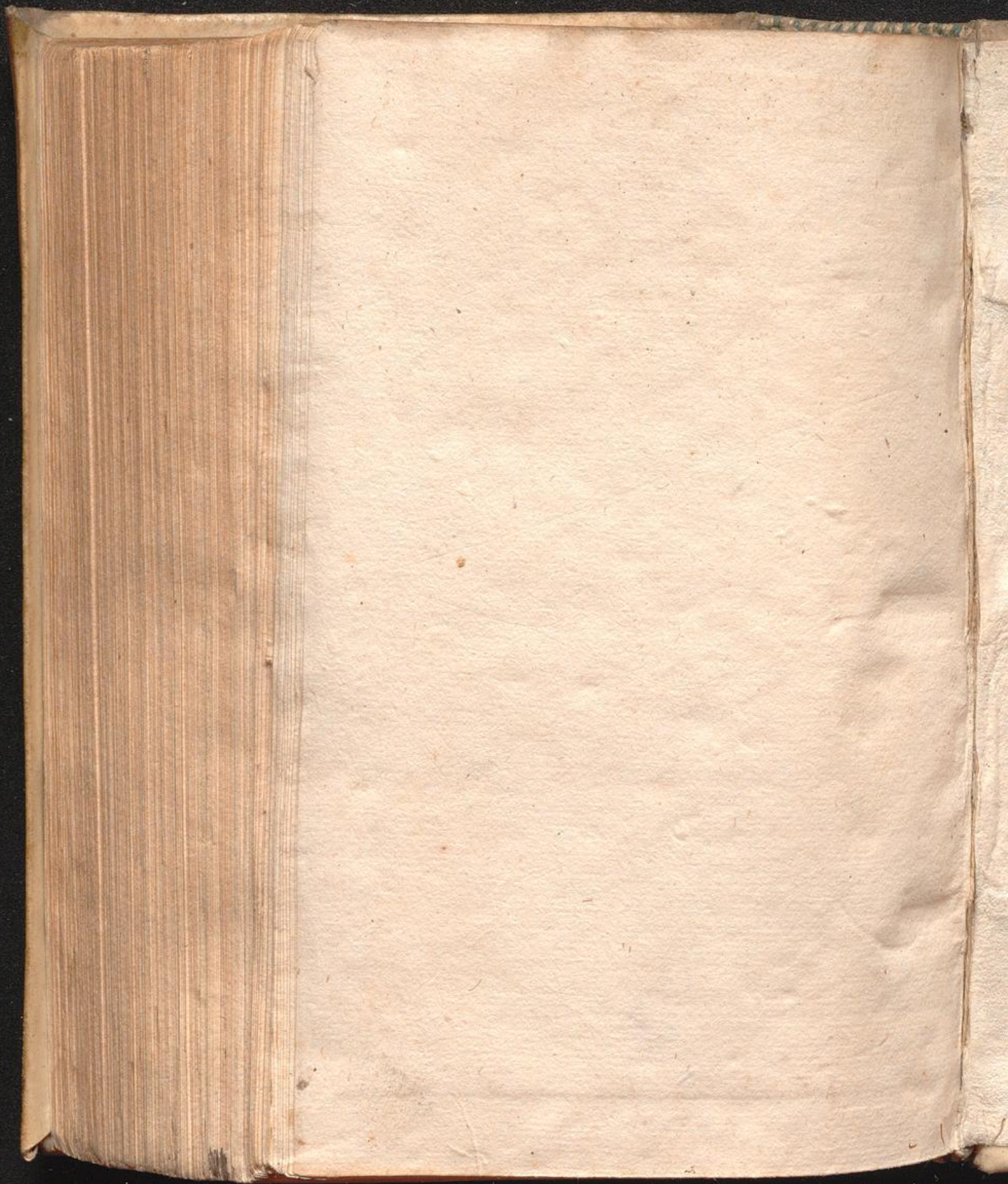
MM A PRIVILEGIUM
REGIS CATHOLICI

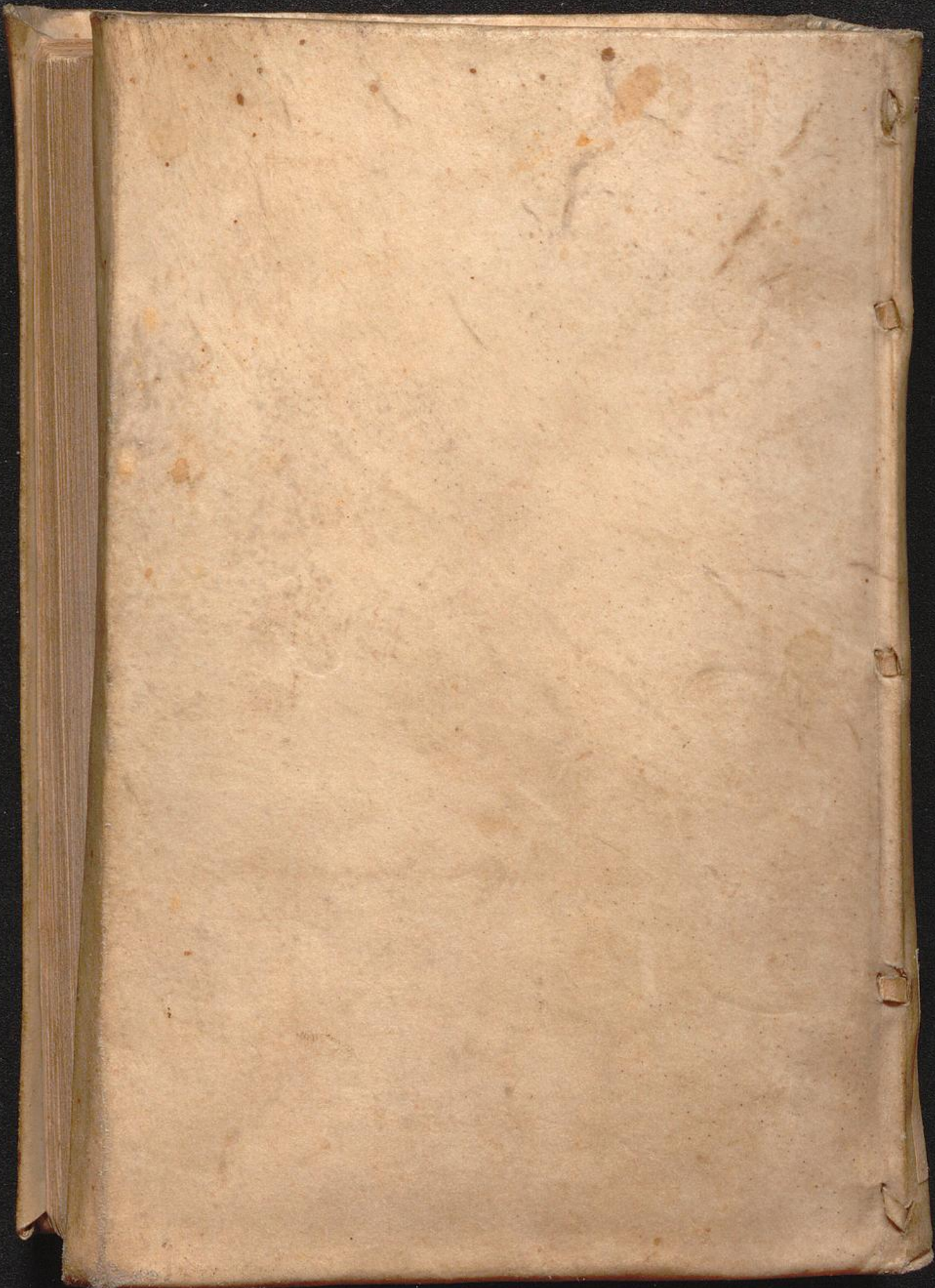
... IV. Hispaniarum & Indiarum
... Catholicorum ac Romanorum
... Burgundionum Principis
... Regis R. P. Francie
... v. Cantuarum
... Regis R. P. Francie
... prioris Balduini Mo-
... vno mense vno mense
... in terra imperialis in-
... hinc importet, vent-
... de hinc, de hinc, con-
... de hinc, de hinc, con-
... de hinc, de hinc, con-
... de hinc, de hinc, con-

212

212

Th
5843